

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

BROJ
698

Subotica, 2. rujna 2016. Cijena 50 dinara

Vojvođanski Hrvati
na dvije liste

Novi upravni odbori
ZKVH-a i NIU HR

Proštenje na
Bunariću

Osnovana Hrvatska
bunjevačka stranka

INTERVJU
Krunoslav Đaković

Više pogodnosti za učenike

SADRŽAJ

SUBOTICA

16-17

Izložba fotografskih radova Željka Vukelića
**FOKUSIRANJE NA VRIJEDNE
DETALJE**

RAZGOVOR

19

Manda Prišing, predsjednica UG *Ravangrad*
iz Sombora
DVA DESETLJEĆA AKTIVIZMA

ŠIROM VOJVODINE

22-23

Lazo Vojnić Hajduk, predsjednik Senata UBH
Dužijanca
PREUSKI LOKALNI OKVIRI

KULTURA

29

Gostovanje HKUPD *Stanislav Prepek* u
Hrvatskoj
**PLJESAK ZA PJEVAČKU SKUPINU
IZ VOJVODINE**

SUBOTICA

32-33

Uzgoj rajčica obitelji Stantić iz Donjeg
Tavankuta
**SVI USPJESI LIČE JEDAN
NA DRUGOGA...**

SPORT

51

Međunarodni turnir u boćanju, Ruma
ŽENE U AKCIJI

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Zvonko Sarić, Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov**DIREKTOR**Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs**GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:**

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK**GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

LEKTORI:Jelena Dulić-Bako
Zlatko Romić**REDAKCIJA:**Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)**ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:**

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:Thomas Šujić (tehnički urednik)
(tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica)
(jademi@hrvatskarijec.rs)**FOTOGRAFIJE:**

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)**KOMERCIJALISTICA:**

Mirjana Dulić (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55;

++381 24/55-15-78;

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.rs**TISAK:** Sajnos doo Novi SadList je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

Glas

Za manje od desetak dana svi državljani Hrvatske ponovno će na parlamentarnim izborima moći odlučivati o tome tko će biti zastupnici u Hrvatskom saboru. Prema sadašnjem zakonu pravo glasa imaju svi državljani, kako oni koji imaju prebivalište u Hrvatskoj tako i oni bez njega to jest – hrvatska dijaspora u svijetu, Hrvati u BiH i autohtone manjine (tzv. povijesna dijaspora).

Premda više od polovice suvremenih država u svijetu (njih 115) omogućuje svim svojim državljanima, kako onima s prebivalištem tako i bez njega glasovanje na izborima, o pravu na glasovanje dijaspore postoje različita mišljenja i prijepori. Prema protivnicima jednakog biračkog prava za sve državljane oni koji nemaju prebivalište u Hrvatskoj ne bi niti trebali imati pravo glasa. I zaista to biračko pravo nije potpuno izjednačeno, jer dijaspora nema pravo glasovanja na lokalnim i županijskim izborima koje je vezano uz stalno prebivalište. Ipak, protivnici jednakog biračkog prava za sve državljane smatraju da ga ne bi trebali imati uopće i takav stav najčešće obrazlažu time da ti glasači ne plaćaju porez, pa ne bi trebali niti imati pravo glasa. Međutim, građanska prava u suvremenom svijetu nigdje ne ovise o količini uplaćenog poreza jer po toj logici siromašni, nezaposleni ne bi trebali imati biračko pravo a onima bogatijima koji plaćaju više poreza bi se po toj logici glasačko pravo trebalo umnožiti razmjerno veličini plaćenog poreza. To se nekada zvalo cenzus, kada je biračko pravo bilo ograničavano upravo plaćanjem poreza, odnosno bogatstvom. Danas, kada postoji univerzalno biračko pravo, takvog uvjeta nema. Ali ostala su, čini se, i dalje takva razmišljanja. Drugi argument je da onaj koji nije stanovnik određene države ne bi trebao utjecati na donošenje zakona. Međutim, u današnjem svijetu globalizacije povećana je pokretljivost stanovnika većine razvijenih zemalja i politička prava ne vezuju se samo za teritorij. Osim toga, i oni koji ne žive na matičnom teritoriju, napuste ga iz različitih razloga, ostaju vezani uz taj teritorij – jer su dio tog nacionalnog korpusa na primjer ili iz drugih razloga. Da nije sve tako, ne bi niti bilo dvojnog državljanstva.

Osim toga, Hrvatska, kao i brojne druge države u svijetu, ima ustavnu obvezu brige za pripadnike matičnog naroda a jedan vid te brige je i biračko pravo kojim se biraju tri zastupnika u Hrvatskom saboru. Premda o ovome pitanju postoje i danas prijepori, jedno je činjenica – svi državljani Hrvatske imaju pravo birati zastupnike u Hrvatskom saboru i logično je onda to pravo i koristiti.

Zato, ukoliko ste u mogućnosti, izidite na izbore i glasujte po svojoj savjesti. Neka ne bude ovo još jedno pravo koje se ne koristi.

J. D.

ODRŽANA 40. SJEDNICA HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Prijedlozi, razrješenja i imenovanja

Redovita, 40. sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća održana je u petak, 26. kolovoza, u sjedištu Vijeća u Subotici. Najvažnije točke dnevnog reda bile su one koje se tiču odluke o dodjeli sredstava hrvatskim udrugama, kao i one o razrješenju i imenovanju članova Upravnog i Nadzornog odbora Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, odnosno Novinsko-izdavačke ustanove *Hrvatska riječ*.

UPRAVNI I NADZORNI ODBORI

Na sjednici je usvojen prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju NIU *Hrvatska riječ*. Time je akt o osnivanju *Hrvatske riječi* usuglašen s novim zakonom o javnom informiranju i medijima. Usvojen je i prijedlog odluke o razrješenju i imenovanju članova Upravnog i Nadzornog odbora.

»Članovima Upravnog i Nadzornog odbora *Hrvatske riječi* istekao je mandat i sukladno tome smo razriješili stare i imenovali nove članove. Većina imena su nova, a ostalo je još da se odredi i predsjednik. Upravni odbor sada praktički upravlja ustanovom naredne četiri godine, a uposlenici će izabrati jednog člana Upravnog i jednog člana Nadzornog odbora iz svojih redova«, rekao je predsjednik HNV-a **Slaven Bačić**.

Novi, na sjednici izabrani članovi Nadzornog odbora *Hrvatske riječi* su **Blaško Stantić**, **Miroslav Lečer** i predstavnik iz reda zaposlenika, dok su čla-

novi Upravnog odbora **Vesna Prčić**, **Martin Bačić**, **Andrej Španović**, **Ladislav Suknović**, **Petar Pifat**, **Antun Borovac**, **Josip Dumendžić**, **Josip Stantić** te predstavnik iz reda zaposlenika.

Za razliku od Hrvatske riječi, čiji je osnivač HNV, koji osnivačka prava vrši samostalno, osnivačka prava u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata ostvaruju se zajednički s Vladom Autonomne Pokrajine Vojvodine, te je Vijeće sukladno tome dalo svoje prijedloge. Na predloženih devet imena Upravnog odbora Zavoda: **Ljubica Vuković Dulić**, **Vojislav Temunović**, **Marinko Stantić**, **Kata Pelajić**, **Darko Vuković**, **Dario Španović**, **Ljiljana Dulić Mesaroš**, **Bernadica Ivanković** i **Željko Šeremešić**, predsjednik izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić** predložio je još troje: **Marka Vilića**, **Josipa Pavlovića** i **Jasnu Vojnić**. Sarić Lukendić se pozvao na statut Zavoda gdje je predviđeno da HNV daje prijedlog članova i da taj spisak imena mora biti veći za jednu trećinu od onoga koji se bira. Također je dao prijedlog da se Ljubica Dulić –Vuković predloži za predsjednicu UO. Prijedlozi su izglasani. Usvojen je i prijedlog o razrješenju i imenovanju novih članova Nadzornog odbora Zavoda – predsjednica **Josipa Vojnić Tunić**, **Ivan Budinčević**, **Katarina Čeliković** i na sjednici, na zahtjev Sarić Lukendića, dodan je i izglasan **Dražen Petrekanić**.

Vijećnici **Josipa Ivanković**, **Ivan Karačić** i **Vladimir Kranjčević** izrazili su nego-

dovanje zbog naknadno na sjednici dodanih članova upravnih i nadzornih odbora od Sarić Lukendića. Time izazvani, i sami su predložili nekoliko članova, ali niti jedan nije izglasan. Vijećnik Karačić je izrazio nezadovoljstvo zbog male zastupljenosti Srijemaca u navedenim tijelima, te je i na ovoj sjednici apelirao na decentralizaciju Hrvatske riječi:

»*Hrvatska riječ* se mora razgranati. Ima što da se piše i o Hrvatima s tzv. Južne pruge. Potrebna je decentralizacija da svi mi Hrvati u cijeloj Srbiji budemo prepoznati u jednom listu.«

FINANCIRANJE UDRUGA

Usvojen je i prijedlog odluke o dodjeli sredstava udrugama hrvatske nacionalne manjine po raspisanom natječaju Hrvatskog nacionalnog vijeća u području kulture za 2016. godinu.

»Natječaj financiran izravno iz naših sredstava provodimo od 2011. godine. Na taj način financiramo projekte hrvatskih udruga. Sredstva smo dobili od APV. Dio sredstava, 500.000 dinara smo prebacili Zavodu, koji će ih sam raspodijeliti putem natječaja za razvojnu djelatnost hrvatskim udrugama, a ovih milijun i pol dinara smo mi raspodijelili«, rekao je Bačić.

Vijećnica Ivanković je oštro osudila financiranje malonogometnog turnira u Ljubi, HAŠK *Zrinjski* i Društvo hrvatske mladeži s Majura ističući da takvim sportskim projektima nije mjesto u natječaju za kulturu.

»Moramo imati kriterije, kultura i sport nije isto. Moj prijedlog je da im se ovaj put sredstva ne odobre«, rekla je Josipa Ivanković uz prijedlog da se ta sredstva preusmjere na Subotički tamburaški orkestar i HKPD *Jelačić*, a prijedlog nije usvojen.

Vijećnica **Vesna Zelenika** izrazila je nezadovoljstvo zbog male financijske potpore *Mikininim danima*, *Danima ikavice*, a naročito *Bezdanskoj marini*, čija je i predsjednica.

»Radit ću protiv naše zajednice zbog odnosa koji se događaju ovdje da bi se neki ljudi izvana i iznutra zapitali zašto je to tako. Ja ću im reći zašto«, rekla je Zelenika.

Vijećnik Karačić je također više puta uzimao riječ i iskazivao nezadovoljstvo prema radu HNV-a.

Vijećnici su jednoglasno glasovali za posljednje dvije točke – izbor **Marije Mrgić** za ravnateljicu Osnovne škole 22. oktobar u Monoštoru i davanje pozitivnog mišljenja u postupku utvrđivanja naziva ulice u Apatinu za naziv Ulica Preduzetnička. Usvojen je i prijedlog odluke o davanju mišljenja o prijedlogu plana upisa izvanrednih učenika radi stjecanja specijalističkog obrazovanja, prekvalifikacije i dokvalifikacije na hrvatskom nastavnom jeziku u Politehničkoj školi u Subotici. S obzirom na to da je **Ana Štimac** dala ostavku na mjestu vijećnice, imenovan je novi vijećnik **Mirko Paulić**, sljedeći s liste kandidata čiji je nositelj **Tomislav Stantić**.

J. Dulić Bako

Haško tužiteljstvo traži od žalbenoga vijeća da utvrdi Šešeljevu krivnju i osudi ga

Haško tužiteljstvo zatražilo je od žalbenoga vijeća ICTY-ija da utvrdi da je raspravno vijeće teško pogriješilo kada je oslobodilo vođu srpskih radikala **Vojislava Šešelja** svake odgovornosti za ratne zločine počinjene u okviru udruženog zločinačkog pothvata u Hrvatskoj i BiH te nad vojvođanskim Hrvatima, te da ga proglasi krivim i osudi na 28 godina zatvora, navodi se u žalbi objavljenoj u utorak u Haagu.

»Presuda kojom je većinom (glasova) oslobođen Vojislav Šešelj pati od teških pogrešaka koje se moraju ispraviti. Osim što nijedno razumno vijeće ne bi Šešelja oslobodilo na temelju predočenih dokaza, aspekt koji najviše zabrinjava je da je (presuda) jedinstvena po manjkavostima u presudbi«, ocjenjuje tužiteljstvo.

»Žalbeno bi vijeće trebalo utvrditi kaznenu odgovornost Šešelja i osuditi ga u skladu s tim«, navodi se u žalbi kojom se traži da se utvrdi da su se zločini protiv čovječnosti u Hrvatskoj i BiH, o kojima je tužiteljstvo na suđenju iznosilo dokaze, nedvojbeno dogodili i da su počinjeni u okviru udruženog zločinačkog pothvata predvođenog bivšim jugoslavenskim predsjednikom **Slobodanom Miloševićem**. Tužiteljstvo također traži da se utvrdi da je Šešelj tom zločinačkom pothvatu značajno pridonio hušakačkim govorima i slanjem dobrovoljaca, te je tako poticao na zločine. Tužitelji traže da ga žalbeno vijeće osudi na 28 godina zatvora kao što su na suđenju izvorno i tražili.

Ukoliko žalbeno vijeće zaključi da nije moguće pre-

ispitati kaznenu odgovornost Šešelja bez saslušanja svjedoka izvedenih na suđenju, tužiteljstvo smatra da vijeće treba naložiti ponovno suđenje.

Raspravno vijeće Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY) većinom glasova oslobodilo je 31. ožujka ove godine Šešelja po svim točkama optužnice, zaključivši da je plan stvaranja Velike Srbije bio politički projekt, a ne kazneno djelo. Vijeće je također tada zaključilo da nema dokaza o kaznenoj

Miloševićem jer je cilj dogovora srpskih dužnosnika bio obrana Srba i očuvanje Jugoslavije, a ne počinjenje zločina.

Tužiteljstvo u žalbi navodi da raspravno vijeće u presudi nije dalo dostatna objašnjenja zašto zločini nisu dokazani nego je ponudilo kratke zaključke bez ikakve analize dokaza. Zaključak raspravnoga vijeća da nije bilo raširenih i sustavnih napada na civilno stanovništvo u Hrvatskoj i BiH »zapanjujući su« tim više što su upravo rašireni zločini tijekom kampanje etničkog

najavljuje »rijeke krvi« vijeće nije ni analiziralo.

»Nedavanje razloga za važne zaključke, nerazmatranje ključnih dokaza i nerazmatranje ključnih tužiteljskih argumanata znači da nije donesena razumna presuda. To predstavlja povredu prava koja potkopava čitavu presudu«.

Osim povrede prava tužitelji navode i da je raspravno vijeće pogrešno procijenilo iznesene dokaze.

»Nijedna razumna prosudba činjenica ne bi dovela do zaključka, kao što je to većina (sudaca) učinila, da nije bilo raširenih i sustavnih napada u Hrvatskoj i BiH... Više od dvije godine srpske snage viktimizirale su stotine tisuća nesrba nasilnim zločinima, izazivajući progon velikog dijela nesrpskog stanovništva iz područja Hrvatske i BiH koja su htjeli (pripojiti)«.

Vijeće je pogriješilo i u zaključku da progon u Hrtkovcima nije imao veze s oružanim sukobom u Hrvatskoj i da nije predstavljao rašireni i sustavni napad.

Zaključak raspravnoga vijeća da Šešeljevi govori nisu bili hušakački i nisu doveli do zločina pokazuju da je vijeće potpuno ignoriralo tužiteljske dokaze, navodi se u žalbi.

»Primjerjeni lijek je diskrecijsko pravo žalbenoga vijeća. No, taj lijek ima šire dosege od pukog prihvatanja tužiteljske žalbe. Interes pravde, uključujući (interes) zajednice žrtava i međunarodne zajednice, te naslijeđe ICTY-ija zahtijevaju intervenciju žalbenoga vijeća«, poručuju tužitelji u žalbi.

HINA

odgovornosti Šešelja za slanje dobrovoljaca, jer nije dokazano da je to činjeno u zločinačke svrhe nego je moguće da je slanje dobrovoljaca bilo namijenjeno zaštiti Srba. Vijeće je također zaključilo da »propaganda nacionalističke ideologije« nije sama po sebi zločin. Za Šešeljeve hušakačke govore Vijeće je ocijenilo da su služili za podizanje morala vojnicima na terenu a oni koji jesu bili hušakački – nisu rezultirali progonom. Raspravno vijeće je većinom glasova zaključilo i da nije bilo udruženog zločinačkog pothvata na čelu s

čišćenja bili razlogom uspostave ICTY-ija, ističe tužiteljstvo u žalbi.

»Pogreške u presudi koje najviše zabrinjavaju su izostanak razmatranja brojnih dokaza velikog broja zločina počinjenih tijekom kampanje etničkog čišćenja«.

Vijeće je, po ocjeni tužitelja, zanemarilo dokaze o Šešeljevim zločinačkim nakanama etničkog čišćenja radi stvaranja etnički čiste Velike Srbije, kao i dokaze o postojanju udruženog zločinačkog pothvata u okviru kojeg se taj plan trebao ostvariti. Dokaze poput Šešeljevih riječi kojima

PARLAMENTARNI IZBORI U HRVATSKOJ

Vojvođanski Hrvati na dvije liste

Bez obzira na ishod izbora, sudjelovanjem pokazujemo da smo spremni pomoći svom narodu na svim razinama i da se organiziranost Hrvata u Vojvodini ne svodi samo na folklorne manifestacije, kaže kandidat na listi HDZ-a Dario Španović Osobno bih se založio za olakšane zahtjeve pri dobijanju hrvatskog državljanstva za pripadnike hrvatske zajednice, kaže kandidat na listi HSR-a Mirko Paulić*

Za tjedan dana se održavaju prijevremeni izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, u Hrvatskoj 11. rujna a u dijaspori se izbori održavaju 10. i 11. rujna. Bira se ponovno 151 zastupnik, niti godinu dana nakon redovitih izbora održanih u studenom prošle godine, i to 140 zastupnika u deset izbornih jedinica u Hrvatskoj, tri bira dijaspora, odnosno hrvatski državljani s prebivalištem u inozemstvu (XI. izborna jedinica), a osam zastupnika biraju pripadnici nacionalnih manjina u Hrvatskoj (XII. izborna jedinica).

Kao i na prethodnim izborima hrvatski državljani koji žive izvan RH moraju se registrirati kako bi mogli ostvariti svoje biračko pravo. Posljednji rok za registraciju hrvatskih birača koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u Beogradu i Subotici bio je 31. kolovoza, ali za one koji to nisu uradili ostaje mogućnost za registraciju i na sam dan izbora.

IZBORNA PONUDA

Kampanja koja ulazi u završnicu, prema ocjenama novinara i analitičara, je u prvom dijelu bila negativna, dosadna, vodila se polemika oko trivijalnih

stvari a sve to u ozračju velikih tenzija između Hrvatske i Srbije. U završnici je predsjednik Socijaldemokratske partije (SDP) **Zoran Milanović** iskočio u prvi plan s, kako je rekao, »ruganjem« pa, kako se sada procje-

za kandidate i Hrvate iz Srbije. Na HDZ-ovoj listi je **Dario Španović** iz Srijemske Mitrovice a na listi malo poznate stranke pod nazivom Hrvatska stranka reda (HSR), je **Mirko Paulić** također iz Srijema, iz Nikinaca.

Prema dosadašnjim rezultatima istraživanja javnog mnijenja rezultati ovogodišnjih izbora bit će slični onima od prošle godine a test će biti na Mostu – koji je na prošlim izborima okupio nezadovoljnike HDZ-om i SDP-om a sada će se pokazati je li opravdao povjerenje. U prošlom sazivu, većinu su imali HDZ-ova Domoljubna koalicija i Most nezavisnih listi s partnerima.

njuje slijedi faza radikalizacije kampanje. U svakom slučaju za glasače u dijaspori SDP nije opcija, jer nije niti kandidirao svoju listu u XI. izornoj jedinici, dok s druge strane predsjednik Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) **Andrej Plenković** ovih dana posjećuje i dijasporu u okviru predizborne kampanje. Birači u dijaspori mogu birati između 14 stranaka i koalicija među kojima dvije liste imaju

Na ovim devetim izborima za Hrvatski sabor od stjecanja neovisnosti birači će ponovno moći koristiti preferencijski glas, dakle na listi za koju će glasovati moći će zaokružiti i ime kandidata kojemu daju prednost u odnosu na sve druge kandidate s te liste, pa tako i recimo imena vojvođanskih Hrvata, Španovića, koji je 11. na listi HDZ-a, ili Paulića, koji je treći na listi HSR-a.

POKAZATELJ POLITIČKE ORGANIZIRANOSTI

Profesor Dario Španović, koji predaje predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u osnovnim školama u Srijemskoj Mitrovici, kaže kako kandidaturom i izlaskom na glasovanje hrvatska zajednica

Dario Španović

u Srbiji pokazuje da se njena organiziranost ne svodi samo na folklor.

»Od izričite je važnosti da Hrvati iz Srbije imaju svog predstavnika na izborima koji će se održati u rujnu u Hrvatskoj, iz tog razloga što hrvatskoj javnosti moramo pokazati da postoji organizirana politika Hrvata u Srbiji. Bez obzira na ishod izbora, sudjelovanjem pokazujemo da smo spremni pomoći

svom narodu na svim razinama i da se organiziranost Hrvata u Vojvodini ne svodi samo na folklorne manifestacije. Jasno je da Hrvati iz Vojvodine ne mogu utjecati na izbore niti dobiti svog predstavnika u Hrvatskom saboru prvenstveno, jer jako malo ljudi ima hrvatsko državljanstvo, tj. pravo glasanja. Također, znatno otežava stvar ponovno registriranje birača, a ponajviše to što se u cijeloj Srbiji može glasovati samo na dva mjesta. Kao kandidat HDZ-a, kojega DSHV tradicionalno podržava, nalazim se na XI. izbornoj jedinici (dijaspora). Kao predstavnik Hrvata iz Srbije, smatram da osim Hrvata u Srbiji trebamo motivirati i naše vojvođanske Hrvate koji su tijekom 90-ih izbjegli u Hrvatsku, da izađu na glasanje, te podrže HDZ kao državotvornu stranku i stranku koja je oduvijek skrbila za Hrvate iz Srbije. Izbjegli Hrvati i danas dobro znaju u kakvom se teškom položaju nalaze vojvođanski Hrvati, te da naša opstojnost ovisi od političke volje hrvatske vlade, da nam pomognu. A iz dosadašnjeg iskustva jedino je HDZ bio spreman pomagati i zalagati se za vojvođanske Hrvate«, kaže Španović.

ZA BOLJU POVEZANOST

S druge strane, kandidat na listi Hrvatske stranke reda Mirko Paulić ističe značaj bolje povezanosti dijaspare sa svojom maticom.

»Naš program je posve nov i daje bolju mogućnost izbora, osim do sada već viđenog. A zbog već viđenog, imamo ponovljene izbore. Program se sastoji iz četiri glavne točke: ekonomsko, ekološko, socijalno i političko područje. Osim

Mirko Paulić

ove četiri točke, osobno bih se založio za olakšanje zahtjeva pri dobijanju hrvatskog državljanstva za pripadnike hrvatske zajednice. Teška ekonomska situacija, konkretno u Vojvodini i cijeloj Srbiji, ugrožava i očuva-

nje identiteta i tradicije hrvatske zajednice zbog odlaska u potragu za 'boljim kruhom'. Smatram kako bi bilo poželjno kada hrvatske tvrtke ulažu u Srbiju, da pri odabiru kadrova imaju u vidu i zajednicu bar u određenom postotku i time bar malo zadrže mlade pripadnike zajednice na ovim prostorima i time očuvaju identitet«.

GLASOVANJE U DIJASPORI

Sva tri mandata dijaspare na prethodnim izborima osvojila je Domoljubna koalicija na čelu s HDZ-om. Glasovalo se na 113 biračkih mjesta u 50 zemalja svijeta, a na izbore je izašlo ukupno 28.944 birača. Domoljubna koalicija osvojila je 85,69 posto glasova, odnosno glasove 24.444 osobe, dok je sa 4,30 posto glasova birača na drugom mjestu bila Koalicija rada i solidarnosti **Milana Bandića** koja je osvojila ukupno 1.226 glasova. Most je pak u dijaspori dobio 1.111 glasova.

Na prethodnim izborima je najviše registriranih birača bez prebivališta u Hrvatskoj bilo u BiH 21.600 kao i izišlih na izbore. Tada su glasači rekli kako su izišli na birališta, prije svega da bi dali glas za

bolji položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini.

U drugim zemljama je relativno mali broj birača izišao na izbore, premda u dijaspori živi veliki broj Hrvata; prema procjenama isto toliko koliko i u samoj Hrvatskoj, no nemaju svi dvojno državljanstvo. Tako je u Njemačkoj na 18 biračkih mjesta glasovalo 4.325 hrvatskih državljanina, a njih 88,10 posto glas je dalo Domoljubnoj koaliciji, u Švicarskoj je Domoljubna koalicija od 659 birača osvojila 95,10 posto glasova, slično je bilo i u Kanadi i Australiji kao i u drugim zemljama.

Niti u Srbiji do sada nije izlazio veliki broj birača. Prošle godine je glasanju pristupilo 543 birača od kojih je njih 45,96 posto glas dalo Domoljubnoj koaliciji, 21,35 posto koaliciji Milana Bandića, a 10,77 posto Mostu.

Biračka mjesta za hrvatsku dijasporu u Srbiji bit će otvorena u konzularnom uredu Veleposlanstva RH u Beogradu i Generalnom konzulatu u Subotici, a na njima će građani koji imaju hrvatsko državljanstvo moći glasovati za zastupnike u Hrvatskom saboru, od 7 do 19 sati u subotu i nedjelju, 10. i 11. rujna.

J. D. i S. D.

NASTAVA NA HRVATSKOM JEZIKU

Više pogodnosti za učenike

*Od ove školske godine učenici hrvatskih odjela u osnovnim školama će prvi put dobiti kompletirane udžbenike, i to na vrijeme * Novina ove školske godine je i autorski udžbenik glazbene kulture za osnovnu školu * Svaki upisani prvašić će dobiti od Hrvatskog nacionalnog vijeća bon od 10.000 tisuća dinara* Osiguran je besplatan prijevoz učenika * Ljetne škole i izleti * Stipendije i studentski dom za bruce*

Nastavu u prvom razredu na hrvatskom jeziku u školskoj 2016./17. godini pohađat će 24 učenika u četiri osnovne, a 51 učenik u dvije srednje subotičke škole. Osnovna škola s najvećim brojem upisanih prvašića u hrvatski odjel je Matko Vuković – jedanaest, potom slijedi Ivan Milutinović s osam učenika, od kojih će jedan pohađati nastavu u Maloj Bosni. U Tavankutu (Matija Gubec) je upisano tri učenika, a u Đurđinu (Vladimir Nazor) dva. U školama Ivan Milutinović i Matko Vuković nastava će se odvijati po

Montessori programu, a u Maloj Bosni, Tavankutu i Đurđinu prvašići će ići u kombinirane razrede. U gimnaziju na opći smjer na hrvatskom jeziku upisalo se 28, a u Politehničku školu, na smjer arhitektonski tehničar 23 učenika.

KOMPLETIRANI UDŽBENICI

Osim redovite nastave na hrvatskom jeziku, učenici imaju izbor pohađati i hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, a broj zainteresiranih za taj izborni predmet se još ne

zna. O odvijanju nastave na hrvatskom jeziku, udžbenicima i drugim pitanjima vezanim za ovu školsku godinu razgovarali smo s dopredsjednicom Odbora za obrazovanje HNV-a Jasnom Vojnić.

»Prijedlog Ministarstva prosvete Srbije je bio da se za ovu školsku godinu hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture svede na ljetne i zimske škole. Potom je došao prijedlog da se može izabrati samo jedan izborni predmet, što nama nije išlo u prilog jer bi nam vjerojatno većina učenika izabrala informatiku, a ne hrvatski s elemen-

tima nacionalne kulture. Na koncu smo se uspjeli izboriti da se osim jednog izbornog predmeta, može izabrati i hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Ministarstvo je obećalo da ćemo u rujnu provoditi anketu po školama za ovaj izborni predmet, pa ćemo vidjeti koliko ima zainteresiranih. Bilingvalna nastava, englesko-hrvatski, koja se održavala u Tavankutu je od ove školske godine zaustavljena. U Sonti će najvjerojatnije biti otvoren istureni odjel osnovne glazbene škole Stevan Hristić iz Apatina na hrvatskome jeziku. Ima 20-tak zainteresiranih uče-

novoizrađeni udžbenici

nika, a zahtjev je na odobravanju u Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje», objašnjava Jasna Vojnić.

Od ove školske godine učenci hrvatskih odjela u osnovnim školama će prvi put dobiti kompletirane udžbenike, i to na vrijeme.

»Osigurali smo udžbenike od prvog do osmog razreda. U odnosu na prošlu godinu napravili smo oko 30 novih udžbenika koji su nedostajali da bi se sve kompletiralo. To je jedan od naših najvećih ponosa. Sve udžbenike je financiralo Hrvatsko nacionalno vijeće, a osim završenim poslom, možemo se pohvaliti i kvalitetom. Udžbenici su prošli puno lektura, korektura i ispravki, prevedena je svaka karta i ilustracija. Zaista smo ponosni što pored kvantitete imamo i kvalitetu. Ove školske godine će komplet knjiga za osnovnu školu biti obogaćen i još jednim autorskim udžbenikom. Do sada smo takav primjer imali iz hrvatskog, a sada će biti i za glazbenu kulturu. Od rujna počinjemo raditi i udžbenike za srednje škole. Potpisat ćemo novi memorandum i početak ćemo prevoditi udžbenike, prvo osnovne predmete – hrvatski, matematiku, fiziku, kemiju, a kasnije ćemo raditi nadogradnje. Najprije ćemo raditi udžbenike za gimnaziju, a za strukovne škole nam je u planu da nastavnici sami napišu svoje skripte, a mi bismo ih preveli na hrvatski. Što se tiče autorskih udžbenika za srednju školu, svakako da su i oni u planu, za hrvatski jezik i glazbenu kulturu, ali prvo moramo uraditi osnovne predmete. Ove godine će biti podijeljene svim školama velike plastificirane zidne geografske karte, karte Hrvatske, Europe, svijeta... Tako smo riješili još jedan problem koji je bio dugi niz godina aktualan – nismo imali odgovarajući nastavni materijal za predavanje geografije«, kaže Jasna Vojnić.

SURADNJA S ŽUPANIJAMA

U HNV-u pri pohađanju nastave na hrvatskom jeziku ističu brojne pogodnosti. Svaki upisani prvašić će dobiti od Hrvatskog nacionalnog vijeća bon od 10.000 tisuća dinara kao pomoć roditeljima pri kupovini potrebnog pribora za školu. Besplatan prijevoz učenika do škola je reguliran uz

jek odlaze na neku ekskurziju u Zagreb ili negdje u Hrvatsku, a učenici od petog do osmog i srednjoškolci imaju mogućnost boravka na Cresu i Prviću. Ove godine prvi put je organiziran program profesionalne orijentacije u Benkovcu za maturante, osmake i IV. razred srednje škole. Ne treba zaboraviti ni brojne jednodnevne izlete poput Interlibera, Dana kruha, Eko

odjela da djeca budu među svojim što je pravo bogatstvo, te da se sve ovo gore navedeno materijalno ne može mjeriti s tim.

GLAZBENA ŠKRINJA

Kao što smo već pomenu li, novina ove školske godine je i autorski udžbenik iz glazbene kulture za osnovnu školu. U izradi udžbenika sudjelovali su nastavnici **Mira i Vojislav Temunović**, pedagoginja **Margareta Uršal**, etnomuzikologinja **Tamara Štricki-Seg**, ilustrator **Milijana Stamenković**, a za izradu korica je bio zadužen izvanredni profesor na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu **Darko Vuković**.

»Kada smo stvarali udžbenik, morali smo se pridržavati nastavnog plana i programa nastave za glazbenu kulturu u Republici Srbiji, ali smo imali mogućnost izmijeniti 40 do 60 posto sadržaja, odnosno ubaciti pjesme i podatke karakteristične za naš narod. Udžbenike od prvog do četvrtog razreda smo nazvali *Glazbena škrinjica*, a od petog do osmog *Glazbena škrinja*. Ime smo dali zbog simboličke riječi škrinja – mjesta gdje se čuva nešto vrijedno, u ovom slučaju to je naše glazbeno blago koje je veliko i vrijedno pažnje«, kaže Vojislav Temunović.

Tamara Štrick-Seg govori nam o sadržaju udžbenika:

»Gledali smo da u okviru svakog udžbenika uključimo primjere iz tradicije bilo da su to primjeri tradicijske pjesme, plesa, narodne igre ili instrumentalne glazbe. U niže razrede uključili smo ples u kolu, odnosno koračanje i sigranje, a u kasnije razrede gledanje i osluškivanje izvođenja tradicijske pjesme. Kroz vizualni aspekt učenja učenici će gledati snimke izvođenja na tradicionalnim glazbalima i isto tako i plesnih ansambala na kome se vidi instrument, orkestar koji izvodi određeni dio tradicijske glazbe. Na taj način se vidi tradicijska nošnja u kojoj

iz udžbenika *Glazbena škrinjica 1*

suradnju s Gradom Suboticom, pa će učenici nižih odjela putovati izvanlinijskim autobusima a srednjoškolcima će HNV ove školske godine sredstva za autobusne karte dodjeljivati samo na temelju primljenih zamolbi. Učenici trebaju uputiti zamolbu HNV-u i onda će, ovisno od ukupnih sredstava, dobiti dio novca za prijevoz do škole. Svi učenici hrvatskih odjela svake godine imaju mogućnost ljetnih škola. Četvrti razredi odlaze u Novi Vinodolski, osmaci uvi-

kvizu Lijepa naša...

»Počeli smo suradnju s velikim brojem županija, da osiguramo našim studentima stipendije, a s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta smo dogovorili da bruoši koji upisuju fakultet u Hrvatskoj imaju osiguran smještaj u studentskom domu. Naravno, sve ove pogodnosti važe za učenike koji su pohađali nastavu na hrvatskom jeziku«, kaže Jasna Vojnić.

Ipak, ona ističe da je najveća povlastica pohađanja hrvatskih

nastupaju izvođači, njihov ples, pokret i pjesma. Unijeli smo novine i u planu kada je u pitanju umjetnička glazba. Uključili smo operu **Ivana Zajca**, duhovnu glazbu **Albe Vidakovića**, tamburašku glazbu **Tumbas Pere Haje**, dr. **Josipa Andrića**... Unosili smo i primjere iz drugih nacionalnih zajednica: Slovaka, Rusina, Roma... što je predviđeno i nastavnim planom i programom – učimo o svima s kojima živimo u okruženju.« Autorske honorare u cijelosti financira Ministarstvo prosvete Srbije, a za drugi dio cijene udžbenika, koja je komercijalna, obvezu snosi HNV u suradnji s Državnim uredom Hrvata izvan Republike Hrvatske.

RADNI SASTANAK

Prošlog tjedna održan je radni sastanak u Novom Sadu na kom su sudjelovali potpredsjednik Pokrajinske vlade, pokrajinski tajnik za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice **Mihály Nyilas** i pomoćnica pokrajinskog tajnika za obrazovanje **Biljana Kašerić**, predstavnici Vlade Vojvodine, te predstavnici nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, Pedagoškog zavoda Vojvodine, Zavoda za udžbenike, Odjela u Novom Sadu i izdavačke kuće Klett, u vezi s odobravanjem udžbenika na jezicima nacionalnih zajednica. Sastanku je prisustvovao i predsjednik

Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**.

»Tema sastanka je bila odobravanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina. Mijenjao se zakon i temeljem toga pojedine nadležnosti su prenijete na Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu. U tom smislu je pitanje sastanka bilo na koji način Pokrajinska Vlada Vojvodine može ubrzati ili olakšati proceduru izrade udžbenika. Mi s Klettom ove godine radimo program pisanja i izrade autorskih udžbenika za glazbenu kulturu od prvog do osmog razreda i ti udžbenici su većim dijelom u proceduri odobravanja. Problem je u tome da na udžbenike koji se rade temeljem sporazuma Ministarstva, nacionalnih vijeća

i Zavoda za izdavanje udžbenika ne može utjecati APV te ovaj sastanak za nas nije bio od velike važnosti. Međutim, iskoristio sam priliku da ukažem na problem nedostatka knjiga za srednju školu i pozvao sam i Vladu Vojvodine, nakladničke kuće, Zavod za udžbenike te izdavačku kuću Klett da se uključe u proces izrade i prilagođavanja ovih udžbenika. Po novom zakonu se predviđa stručna komisija za ocjenu kvalitete udžbenika, a u tu komisiju bi se trebali prijaviti i uključiti profesori i nastavnici koji već rade na hrvatskom jeziku. Ovom prigodom ih pozivam da odu na sajt Ministarstva prosvete Srbije, te zatraže validaciju za tu komisiju.«

J. Dulić Bako

Osnovana Hrvatska bunjevačka stranka u Senju

UKrivom Putu, nedaleko Senja, održana je osnivačka skupština Hrvatske bunjevačke stranke koja će biti, kako je kazano, stranka svih Bunjevaca s područja Grada Senja i šire. Na

te predstavnici političkih stranaka s područja Grada Senja, te brojni stanovnici s područja Ličko-senjske županije.

Ideja o osnivanju Hrvatske bunjevačke stranke potekla je zbog velikog interesa ljudi, jer

biti svoga kraja. Stranka će biti otvorena za suradnju sa svima kojima je cilj prosperitet grada Senja i cijelog senjskog područja. Jedan od osnovnih ciljeva stranke je zaustavljanje pada broja stanovnika i stvaranja uvjeta da

bunjevačke stranke jednoglasno je izabran **Marko Prpić Miladina Senior**, dopredsjednici su **Ivan Tomljanović**, **Milan Devčić**, **Ivica Tomljanović** i **Zlatko Prpić**, dok je za tajnika izabran **Zlatko Tomljanović**. U Nadzorni odbor izabrani su **Andrej Jančić**, **Ivan Krmpotić**, **Marko Prpić Junior**, **Vlado Prpić** i **Milan Šojat**.

Predsjednik HBS-a Marko Prpić Miladina istaknuo je da će osnovni ciljevi stranke biti poboljšanje života u ruralnim dijelovima Grada Senja, Županije Ličko-senjske, te da se stvore uvjeti kako bi stranka izašla na predstojeće lokalne izbore za Gradsko i Županijsko vijeće. Istaknuo je niz programa kroz koje će djelovati: socijalne, društvene, otvaranje novih radnih mjesta, podizanje poduzetništva, stvaranje kvalitetnih uvjeta za razvoj turističkih djelatnosti. Stranka je orijentirana strankama centra i desnog centra uz mogućnost suradnje sa svim ostalim strankama koje imaju načelo pravednosti, jednakosti, uvažavanja i vrednovanja Domovinskog rata i zaštite hrvatskog identiteta, kazao je predsjednik HBS.

H. R.

osnivačkoj skupštini nazočili su predsjednik Županijske skupštine i predsjednik ŽO HDZ LSŽ **Darko Milinović**, župan Ličko-senjski **Milan Kolić**, dožupan **Sanjin Rukavina**, predsjednik HNS-a Senja **Krunoslav Tomljanović**, predsjednik HSS-a Senja **Vladimir Skorup**

preko 80 posto stanovništva sa šireg područja Grada Senja čine Bunjevci. Putem političkog djelovanja jedino je moguće mijenjati trenutačne gospodarsko-političke prilike, te je namjera da se u stranci okupe nekompromitirani ljudi koji žele dio svoga vremena posvetiti dobro-

stanovništvo koje živi ovdje, da se tu i zadrži. Bunjevci su se prije 400 godina naseljavali na ova područja, Podvelebitsko primorje, Gorski Kotar, Liku tako da su Bunjevci najjača hrvatska grana na ovim gorskim, odnosno planinskim prostorima. Za predsjednika Hrvatske

Žigmanov: Multikulturalnost u Subotici je mrtva!

Predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislav Žigmanov** ocijenio je u ponedjeljak u postu na društvenoj mreži twitter da se hrvatske sastavnice u ovogodišnjem obilježavanju Dana grada Subotice mogu vidjeti tek u tragovima.

»Hrvatske sastavnice u ovogodišnjem obilježavanju Dana grada Subotice tek su natruhe. Multikulturalnost je mrtva!« napisao je Žigmanov uz link na program navedene manifestacije.

Proslava Dana grada traje pet dana, od 30. kolovoza do 4. rujna, a obuhvaća veliki broj programa – od koncerata, izložaba, predstava, predavanja, projekcija filmova do nastupa KUD-ova, udruga, učenika i predškolaca.

Hrvat primio najviše odlikovanje SPC-a

Deset dana prije nego što je predsjednica Hrvatske **Kolinda Grabar-Kitarović** odlikovala konzervatora **Miljenka Domijana** Redom kneza Branimira s ogrlicom zbog iznimnih zasluga u području očuvanja i zaštite hrvatske kulturne baštine, Sveti arhijerejski sinod Srpske pravoslavne crkve u Beogradu Domijanu je dodijelio Orden svetoga Save drugog stupnja »za svesrdno ukazivanje pomoći u obnašanju drevnog vjerskog i kulturnog nasljeđa SPC u Dalmaciji«.

Najveće priznanje SPC-a osobno je potpisao srpski patrijarh **Irinej**, a bivšem glavnom državnom konzervatoru i današnjem savjetniku u Ministarstvu kulture uručen je u nedjelju na blagdan Velike Gospojine u manastiru Uspenja Bogorodice u Krupi nedaleko od Obrovca.

PROŠTENJE NA BUNARIĆU

Ujedinjeni u Mariji

Rijetko vidimo na slikama Mariju koja plače nad nama kršćanima, a to danas slavimo. Gospu od suza, Mariju koja je u Sirakuzi zaplakala nad ljudskim rodom, rekao je mons. Gorski

Marijansko svetište *Bunarić* posvećeno Mariji, Majci Božjoj od suza i ove godine je posljednje nedjelje u kolovozu, 28., okupilo mnoštvo vjernika iz Subotičke i okolnih biskupija. Proštenje spada među najveća godišnja okupljanja Hrvata katolika u Srbiji, a na svetište hodočaste i pravoslavci – kapela Uspenija Majke Božje na Vodici.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. **Mijo Gorski** u zajedništvu s mons. **Antalom Spányijem**, biskupom iz Székesfehérvára, mons. **Ivanom Péntesom** iz Subotice, te svećenicima Subotičke biskupije. Misnom slavlju su prisustvovali i predstavnici Srpske pravoslavne crkve. Uz Marijanske pjesme, ovogodišnji

bandaš i bandašica **Ninoslav Radak** i **Nataša Vojnić Tunić** u pratnji mladih u nošnji donijeli su do oltara Gospin lik, čime je započelo misno slavlje.

PROGLEDAJMO

U svome propovijedanju biskup Gorski je najprije izrazio zadovoljstvo što može na hrvatskome jeziku slaviti euharistiju,

rekavši da se na taj način pokazuje veličina i širina Crkve:

»Razni ljudi, jezici, narodi, a jedna Marija, jedan Bog i vjera koja nas združuje, jača i hrani. Zbog te vjere ne bojimo se budućnosti niti onoga što ona nosi. Ne znamo što će biti, ali imamo pouzdanje u Boga i u zagovor naše nebeske Majke. To je naša sigurnost i razlog zašto smo ovdje. Mariju na slikama

najčešće vidimo samu ili s djetetom Isusom u naručju i u njoj promatramo Isusa. Rijetko vidimo na slikama Mariju koja pati. Ipak, **Michelangelo** je napravio najljepši kip Marije, *Pietu*, s mrtvim sinom u naručju. Još rjeđe vidimo na slikama Mariju koja plače nad nama kršćanima, djecom, a to danas slavimo. Gospu od suza, Mariju koja je u Siracuzi zaplakala nad ljudskim rodnom kao što je nekad Isus zaplakao u Jeruzalemu nad nevjernim rodnom onoga vremena.«

Pomoćni zagrebački biskup kroz svoju propovijed osvrnuo se i na samu simboliku *Bunarića*.

»Legenda koja govori o ženi koja je umivši se vodom ovdje na *Bunariću* progledala neka nam bude porukom da i mi umiveni vodom krštenja, vodom sakramenta pomirenja, progledamo. Da nas ne zaslijepi lažni sjaj ovoga svijeta koji se tako bezbožno pouzda u vlastitu pamet i vlastite snage, a iza sebe ostavlja razorene duše. Ne moramo se bojati jedni drugih, više se trebamo bojati svoje nevjere, svoje nesposobnosti, pohlepe, sebičnosti koje urušavaju i pojedinca i obitelj i društvo iznutra. Potrebna nam je pomoć Marijine zaštite da nam bude svojevrsni štit i branik, da se ne izgubimo i ne propadnemo.«

Mons. Gorski upitao je vjernike jesu li svjesni svoje nezahvalnosti prema Bogu. Kroz propovijed je poticao na razmišljanje o stvarima koje nam je Gospodin dao, besplatno, a nismo ih ni svjesni. »Naučimo se zahvalnosti, jer zahvalnost je uvjet dobrog odnosa prema Bogu i dobrog zdravog ljudskog društva. Budimo zahvalni, ali iskažimo i svoj ponos. Budimo ponosni na svoju obitelj premda vidimo nedostatke, ali nemamo druge, na svoju povijest, na svoj rod i narod. Ponos omogućava suprotnost zlu, ne dopušta da padnemo ispod ljudskog dostojanstva. Tako se s Bogom grade zemaljska domovina sretnih ljudi. Čuvanje vlastite povijesti,

kulture, vjere i običaja najbolji je način očuvanja vlastitog identiteta, a temelj na kome počiva je poštivanje tuđeg. Zato nas vjera i

voslavci, različiti narodi, različiti jezici slave Gospodina i mole Marijin zagovor. Danas stojimo pred Marijom s vjerom puni

bez straha i sa sigurnošću kroćimo prema vječnosti gdje će Bog otrti svaku suzu i gdje ćemo doživjeti puninu radosti«, riječi su s kojima je mons. Mijo Gorski zaključio svoju homiliju.

TRODNEVNICA

Na kraju misnog slavlja prisutnima se prvi put u ulozi svećenika domaćina svetišta obratio vlč. **Marinko Stantić**, zahvalivši se tom prigodom svima koji su pridonijeli slavlju. Vjernike je pozdravio i mons. Antal Spányi koji je naglasio da je Marija majka koja spaja mađarski i hrvatski narod.

»Ovo su dva naroda koji su dugi niz stoljeća živjeli zajedno i imaju puno poveznica, ali ih jezik dijeli. Moguće je da imamo i različite okuse na stolovima, različite su naše narodne nošnje, ali ne zaboravimo i sjetimo se zajedničkih borbi ovdje u Europi za kršćanstvo. Povezuje nas puno radosti i tuge, pobjede i poraza... A ono što nas zacijelo u potpunosti povezuje je naša vjera da smo članovi jedne svete apostolske crkve pod zaštitom Blažene Djevice Marije koju jedan i drugi narod časti kao svoju majku.«

Isti dan slavljene su još tri mise. Misa za hodočasnike pješake, misa na mađarskom jeziku koju je predvodio mons. Antal Spányi, te misa za bolesnike koju je predvodio preč. **István Palatinus**, direktor Caritasa Subotičke biskupije. Proštenju je prethodila trodnevnica, 25., 26., i 27. kolovoza. Prvu večer bilo je klanjanje, potom križni put, a večer uoči proštenja vjernici su se tradicionalno u velikom broju okupili na bdijenju, službi pokore, pojedinačnom ispovijedanju, službi svjetla i misi. Euharistijsko slavlje je predvodio mons. **Stjepan Beretić**, biskupski vikar i župnik. Mons. Beretić je tom prigodom posvetio homiliju Mariji, njezinom životu, istakavši da nam Marija poručuje da slušamo što nam Isus govori te ga slijedimo.

J. Dulić Bako

Po predanju, puk je počeo dolaziti na *Bunarić* kada se pročulo da je jedna slijepa žena umivši se na tom izvoru progledala. Križ je postavljen 1893., a 1996. godine i kapela. Liturgijsko štovanje na *Bunarić* uveo je biskup **Lajčo Budanović**, a otkad je biskup **Matija Zvekanović** 1968. donio kopiju Gospe od Siracuse, u njenu čast se održava proštenje.

tradicijski čuvaju u vlastitom dvorištu, ali nas čuvaju i u zajedništvu i prijateljstvu sa svima koji nas okružuju. Na najbolji način to se vidi na ovom svetištu Gospe od suza na *Bunariću*. Ovdje zajedno kršćani katolici i pra-

pouzdavanja. Danas ćemo Mariji preporučiti osobito majke, da ih čuva u vjeri. Neka nam Marija izmoli zahvalno srce za Božja dobročinstva. Molimo da nam sjajem s neba obasja naše putove i tamne kutove naših duša da

KRUNOSLAV ĐAKOVIĆ, PREDSEDNIK HKC SRIJEM – HRVATSKI DOM, SRIJEMSKA MITROVICA

Za naša prava se moramo sami izboriti

Zategnuti odnosi između Srbije i Hrvatske svakako utječu na život. Samo podjsećanje na retoriku devedesetih godina plaši ljude, napose u Srijemu, gdje su ljudi doživjeli progone

Razgovor vodila: Suzana Darabašić

HKC Srijem – Hrvatski dom iz Srijemske Mitrovice već duži niz godina uspješno djeluje i radi na očuvanju kulturne baštine Hrvata iz ovog dijela Srijema. Osim toga, Srijemska Mitrovica je jedna od rijetkih gradova u Srijemu, gdje uspješno djeluje i podružnica DSHV-a. O značaju djelovanja višegodišnjeg rada hrvatske kulturne udruge u Srijemskoj Mitrovici i njenim nastojanjima da očuvaju hrvatsku baštinu i kulturu, kao i o promjenama koje su se u Srijemu dogodile od devedesetih godina na ovamo kada je u pitanju izjašnjavanje hrvatskog naroda o svojoj etničkoj pripadnosti, kao i o nekim drugim temama, razgovarali smo s **Krunoslavom Đakovićem** predsjednikom HKC Srijem – Hrvatski dom iz Srijemske Mitrovice.

HR: Koliki je izazov raditi i uspjeti održati visoku razinu u djelovanju udruge?

Predsjednik sam udruge više od deset godina. Suočavali smo se s mnogim izazovima koje smo nekada lakše, nekada teže rješavali. Svi radimo volonterski, a jedina nam je nagrada zadovoljstvo da smo učinili nešto dobro za svoj narod. Kao predsjednik, trudim se podijeliti odgovornost i obveze s Upravnim odborom, odnosno svojim najbližim suradnicima. Mislim da

je ključ uspjeha upravo u tome. Ne može jedna osoba riješiti sve, niti jedna osoba treba rješavati sve. Tada se dogodi da se ta osoba zamori i da ili više ne čini dovoljno ili izgubi volju baviti se ovim poslom. Uspjevamo li održati visoku razinu rada, mogli bi drugi suditi. Trudimo se da razina bude što viša i naše djelovanje što kvalitetnije, ali važnije od toga je da sačuvamo identitet, pa nekad i po cijenu kvalitete.

HR: HKC Srijem ima veliku potporu župe u svom radu. Koliko je ona važna i koliko su mladi članovi vaše udruge prisutni i u vjerskom životu? Samim tim važno je naglasiti da veliki broj mladih u Srijemskoj Mitrovici pohađa i nastavu na hrvatskom jeziku, što je od iznimno velikog značaja.

Bez Katoličke crkve naša udruga ne bi ni postojala. U okvirima Crkve je stvorena, i iako sada djelujemo samostalno, u velikoj mjeri se oslanjamo na Crkvu. Najveći dio naših članova su i župljani. Kada je nama potrebna pomoć u organizaciji ili nečem drugom, priskočit će u pomoć župa, ali isto tako i obratno. Mladi i djeca koji sudjeluju u radu udruge su svi ili ministranti ili pjevači ili na drugi način aktivni u životu župe. Svi oni također pohađaju i hrvatski jezik s elementima kulture (oni koji još uvijek idu

u školu). Uz pomoć Hrvatskog nacionalnog vijeća naša udruga redovito organizira studijska putovanja za ovu djecu kako bi upoznala Hrvatsku i uživo, ne samo kroz knjige i lekcije u školi.

HR: S kojim teškoćama se u radu najčešće susrećete i kako ih i uz pomoć čega prevladavate? Mislim da je danas najveća poteškoća u radu Udruge mala zainteresiranost ljudi za njezin rad.

Mislim da ovo nije samo problem udruge nego uopće problem društva i vremena u kojem živimo. Danas će mladi radije provesti vrijeme družeći se na facebooku, twitteru ili slično, nego družeći se »uživo« kroz neke aktivnosti. Mi pokušavamo privući mlade kroz različite aktivnosti, jer nemaju svi interes igrati ili svirati tako da puno ulažemo i u sport i obična »nevezana« druženja, putovanja i slično. Naravno, onda se pojavljuje drugi problem, a to su materijalna sredstva do kojih nije lako doći. Tu mislim da se ne razlikujemo od drugih udruge, jer se na sve moguće načine moramo snalaziti kako doći do sredstava, jer većina njih mora biti po različitim projektima, a neka neformalna druženja

i okupljanja teško je uokviriti u projekt, a još teže za njih dobiti sredstva.

HR: S obzirom da je veliki broj pripadnika hrvatske zajednice ratnih devedesetih napustio svoje domove u Srijemu, je li se dovoljno učinilo na ohrabriranju onih Hrvata s ovih prostora koji su unatoč svemu ostali živjeti ovdje i da li oni danas smjelije izražavaju svoju etničku pripadnost?

Mislim da se po pitanju »ohrabriranja« od države nije učinilo ništa. Po ovom pitanju samo je vrijeme učinilo svoje. Ipak, ljudi se sada osjećaju slobodnije. Više nema straha, jer su nestali i progoni koji su postojali devedesetih.

HR: Kolika je važna uloga kulture u tome, odnosno postojanje i rad hrvatskih kulturnih udruge?

Svakako da u tom procesu ohrabriranja ljudi veliki doprinos mogu dati kulturne udruge.

Samo postojanje udruge koja je obnovila rad hrvatskih društava koja su ugašena poslije Drugog svjetskog rata već je znak veće slobode i sigurnosti. Nastupi koje HKC ima u Srijemskoj Mitrovici (godišnji koncert i *Srem Folk fest*) ohrabruju. Kad ljudi vide da se kroz grad može proći sa zastavom hrvatske manjine, kad vide da Hrvatski kulturni centar dobije veliki pljesak mitrovačke publike, kad vide da djeca u školi imaju sate hrvatskog jezika, onda se ohrabre i oslobode.

HR: Čine li hrvatske institucije dovoljno i na čemu bi po Vašem mišljenju trebalo poraditi kada je u pitanju djelovanje i sam opstanak kulturnih udruga?

Kad je riječ o djelovanju, toga nikad nije dovoljno. To mogu reći kako za hrvatske institucije, tako i za same udruge. Mislim da tko god bi imao neke prigovore na rad hrvatskih institucija treba prvo sam sebe zapitati je li učinio dovoljno i što je uopće tražio od hrvatskih institucija. Osobno, mislim da bi hrvatske institucije trebale više poraditi na osnivanju udruga i okupljanju ljudi tamo gdje se trenutno ne okupljaju. Ovdje mislim na Beograd i užu Srbiju. Tamo treba pokrenuti hrvatski narod, jer trenutno nije organiziran.

HR: Koliko su ponovno zategnuti odnosi na relaciji Beograd – Zagreb utjecali na raspoloženje kod pripadnika hrvatske zajednice i da li se to odrazilo i na lokalno stanovništvo u Srijemu?

Zategnuti odnosi između Hrvatske i Srbije svakako utječu na život. Samo podsjećanje na retoriku iz devedesetih godina plaši ljude, posebno u Srijemu gdje su ljudi doživjeli progone. Hrvatska manjina je već visoko na listi »nepopularnih« manjina u Srbiji, a prepucavanja između Hrvatske i Srbije ovu situaciju samo još pogoršavaju. Za sada još uvijek nema većih posljedica ovakve situacije, ali ako se medijski prostor nastavi ispunjavati različitim prigovori-

ma, uvredama i sličnim objavama, negativni stavovi prema Hrvatima u Srbiji, koji su za dvadeset godina barem djelomice ublaženi, ponovno će se vratiti u mentalitet običnog naroda i Hrvati u Srbiji bi ponovno mogli ispaštati.

HR: Srijem ima i svog predstavnika za Srijem u HNV-u. Od kolike je to važnosti za Hrvate u Srijemu?

Svakako je jako važno da Srijemci imaju svoje predstavnike u HNV-u. Hrvati u Srbiji razlikuju se po mentalitetu i običajima, a svemu tome je razlog drugačija povijest svakog dijela hrvatskog naroda. Radi ovoga je potrebno da HNV ima kontakt sa svakim dijelom hrvatskog naroda, kako bi mogao uvidjeti njegove potrebe i učiniti nešto i na tom prostoru.

HR: Da li se nešto od tada promijenilo kada su Srijemci u pitanju?

Još od prvog saziva HNV-a postoji funkcija dopredsjednika za Srijem. Nažalost, od početka ova funkcija nije imala ništa drugo do titule. Ovo se promijenilo u prethodnom sazivu HNV-a kada je Srijem dobio i člana Izvršnog odbora HNV-a. Od tada su stvari krenule na bolje. Organizirana je jedna zajednička manifestacija *Srijemci Srijemu*, koja jednom godišnje okuplja sve srijemske udruge. Ja sam osobno prosvjedovao što se Srijemci ne uvažavaju više kada su u pitanju različiti susreti sa dužnosnicima Srbije i Hrvatske, ali zadovoljan sam jer su dužnosnici HNV-a prihvatili ovaj prijedlog i pokazuju više uvažavanja Srijema. Nadam se da će se i nastaviti u ovom smjeru.

HR: Srijemska Mitrovica je jedan od rijetkih gradova u Srijemu gdje uspješno djeluje i radi podružnica DSHV-a, čiji ste i Vi član. Kakva je trenutno situacija što se tiče članstva i simpatizera DSHV-a u Srijemu i postoje li nagovještaji da se osnuju

podružnice i u drugim gradovima Srijema?

Sretan sam da se nakon Drugog svjetskog rata hrvatski narod konačno politički organizirao i u Srijemu, što do tada nije postojalo (ako izostavimo kratko razdoblje devedesetih koje je završeno protjerivanjem većine aktivista DSHV-a). Bez političkog glasa ne može se čuti ni glas naroda niti ostvariti njegove potrebe i prava. Radi toga je jako važno i političko djelovanje, osim onog kulturnog. Ja se osobno nadam da će DSHV zaživjeti i u drugim mjestima u Srijemu, kako bi se hrvatski glas čuo i u lokalnim samoupravama, ne samo na republičkoj razini.

HR: Koliko je važno da DSHV ima trenutno svog zastupnika na državnoj i pokrajinskoj razini i smatrate li da će se time pridonijeti boljem položaju Hrvata i na području Srijema?

Mislim da je jako važno da DSHV ima svoje predstavnike na svim razinama vlasti. Bez predstavnika neće se moći čuti ni glas naroda. Mogli bismo razmišljati »što jedan glas znači«, i to je dijelom točno. Ali, politika se ne vodi samo na sjednicama gdje se podižu ruke za ili protiv, nego i van tih sjednica. Tu je bitno da Hrvati imaju svoje zastupnike koji će moći svojim zalaganjem ostvariti nešto za svoju zajednicu. Nažalost, član 9 Ugovora o zaštiti prava manjina između Hrvatske i Srbije i Crne Gore još uvijek nije proveden u djelo u Srbiji, tako da DSHV mora ići na izbore u različitim koalicijama, a samim tim ni glas izabranih predstavnika onda nema istu težinu kao da je DSHV te predstavnike samostalno ostvario. Radi ovoga u većini lokalnih samouprava gdje žive Hrvati ne postoji predstavnik hrvatske manjine, što je velika šteta.

HR: Srijemci su od prije nekoliko godina više zastupljeni i u hrvatskim glasilima u Srbiji. Nedavno ste gostovali i na Vinkovačkoj televiziji. Kolika

je važna uloga medija i jeste li dovoljno zastupljeni?

Mediji igraju jako važnu ulogu u životu ljudi. Velika je stvar da se danas može pročitati *Hrvatska riječ* ili vidjeti Dnevnik na hrvatskom. Kroz medije se može puno reći i poručiti ljudima, ohrabriti ih i pozvati da sudjeluju u životu zajednice. Po kvantitetu, zastupljenost Srijemaca ovisi i o nama samima: hoćemo li davati izjave za medije, gostovati na nekoj televiziji, pozvati medije kad organiziramo neku manifestaciju i slično. Tu ne mogu ništa prigovoriti, jer to ovisi o nama, Srijemcima. Mislim da je problem u Srijemu što ljudi ne prate dovoljno medije na hrvatskom jeziku. *Hrvatska riječ* jeste dostupna, ali tko će je i kada kupiti, to je drugo pitanje. Ja sam osobno puno puta propustio kupiti *Hrvatsku riječ*, jer se prodaje samo na jednom mjestu u Srijemskoj Mitrovici. Moramo priznati i da je termin Dnevnika na hrvatskom jeziku poprilično nezgodan (mislim da je isto i s ostalim manjinskim dnevnicima). Osim toga, rijetko tko redovito prati RTV2. Osobno, nemam ideje kako bi se ovi problemi mogli efikasno riješiti, ali to sigurno jesu problemi jer »imamo« informiranje na hrvatskom jeziku, ali ono ne dolazi do puno Hrvata u Srbiji.

HR: I na kraju, koja bi bila Vaša poruka Srijemcima pripadnicima hrvatske zajednice i koji su Vaši planovi u budućem razdoblju na osnaživanju identiteta, kao i predstavljanju hrvatske tradicije, običaja i kulture s ovih prostora.

Moj stav je da nam ništa neće s neba pasti. Ako želimo opstati kao hrvatska zajednica, ako ne želimo da nestati, ako želimo dobiti neka prava, moramo se sami za to boriti. Nitko nam ništa neće pokloniti niti dati ako to ne tražimo. Također, ništa se preko noći ne može ostvariti. Potrebno je puno truda da se malo ostvari, ali na dulji rok jedino tako možemo opstati.

IZLOŽBA FOTOGRAFSKIH RADOVA ŽELJKA VUKELIĆA

Fokusiranje na vrijedne detalje

*Ono što vidim, zamislim i potom uradim fotografiju.
Trudim se da to ispadne što bolje, što realističnije i da se što bolje
prikaže baš to što ljudi često ne mogu primijetiti*

Jedan od prigodnih programa ovogodišnje manifestacije proslave Dana Grada Subotice je izložba foto radova **Željka Vukelića** pod nazivom *Izbor secesijskih objekata i detalja subotičkog arhitekta Titusa Mačkovića*, koja je postavljena u galeriji gradske suvenirnice u prizemlju Gradske kuće. Autor izložbe ove godine proslavlja mali jubilej: 20. godišnjicu službovanja u subotičkom Zavodu za zaštitu spomenika, i tako već pune dva desetljeća kroz objektiv svoje fotografske opreme bilježi sve moguće detalje subotičkih građevina.

»Moram kazati kako u opisu mog posla nije samo fotografiranje lijepih stvari i detalja, koji se primjerice mogu vidjeti na ovoj prigodnoj izložbi, jer mi se bavimo kompletnom dokumentacijom i brojni foto uradci poslije služe mojim kolegama za daljnji rad. Tako oni te moje fotografije poslije ubace u prigodni program za crtanje, što im u velikoj mjeri olakšava posao i skraćuje utrošak vremena koje bi morali posvetiti primjerice skiciranju pojedinih detalja«, želio je na početku razgovora pojasniti Željko Vukelić i potom se vratio na temu svoje prigodne izložbene postavke.

»Idea za ovu izložbu potekla je od povjesničarke umjetnosti

Olge Kovačev-Ninkov i ona je bila prvobitno realizirana za svjetski dan secesije, jer je subotički arhitekt **Titus Mačković** jedan od najplodnijih gradskih neimara čije se ukupno djelo povezuje s više od 400 projekata. Izbor fotografija objekata je bio tematski vezan za secesiju, s time što sam dobio potpunu slobodu u svezi načina na kojih ću ih fotografski zabilježiti i potom prezentirati javnosti.«

IDEJA VODILJA

Na naše pitanje što ga je vodilo u kreiranju njegove fotografske vizije ovoga projekta, Vukelić kaže kako u Subotici postoji zbilja mnogo lijepih objekata koji se vide u cjelini, a ljudi prolazeći svakodnevno pored njih niti ne primjećuju pojedine detalje na njihovim fasadama.

»Obično se fokusiram upravo na takve stvari, poput spomenutih detalja koji su na visini koja nije dostupna uobičajenim pogledima. Primjerice, detalj ptice na zgradi Titusa Mačkovića u Strossmayerovoj ulici na broju 22, koja je inače jedan od najreprezentativnijih njegovih izvedenih objekata. Također, mnogi ljudi nikada niti ne ulaze u spomenute zgrade i nemaju spoznaju kako one izgledaju iznutra, kakva su njihova stubišta, svodovi, prolazi, a sve je to dio njihove unutrašnje ljepote za koju se, u širem kontekstu, gotovo niti ne zna. A svi ti detalji zbilja vrijede, treba ih prezentirati u javnosti, a sve u namjeri kako bi se trajnije sačuvali.«

Naravno, prirodom svoga posla Vukelić bilježi mnogo fotografskog materijala, ali kako to

izgleda kada se iz tog obilja mora uraditi finalna selekcija za potrebe jedne izložbe.

»To je zbilja teška zadaća. Kada se iz mnoštva mora nešto svesti na primjerice dvadesetak uradaka, koliko broji ova izložba, onda nastaje problem odabira onoga što je najzanimljivije. No, onda slijedi stroga selekcija do konačno željenog rezultata.«

Postoji li razgraničavanje između onoga što se vidi golim okom i onoga što se vidi kroz objektiv fotografskog aparata?

»Kod mene nema takvog razgraničavanja. Ono što vidim, zamislim i potom uradim fotografiju. Nastojim da to ispadne što bolje, što realističnije i da se što bolje prikaže baš to što ljudi često ne mogu primijetiti.«

SECESIJA

Subotica je grad secesije. Jedan od poznatijih čije su brojne građevine tematski vezane uz ovaj graditeljski pravac. Kako Željko, kao profesionalac svoga posla u kojemu je gotovo neposredno vezan uz svakodnevni kontakt s ovom ljepoticom arhitekture, gleda na ovu gradsku umjetničku vrijednost?

»Secesija u svojim raznim oblicima postoji u mnogim dijelovima Europe, često i pod nekim drugim nazivima i načinima njene prezentacije ovisno o podneblju u kojem se razvijala, ali ova naša je neka mađarsko-bečka varijanta i svi ti arhitekti koji su radili u Subotici, radili su isto tako i u Beču, Budimpešti, Temišvaru i postoje vrlo slične, ako ne i iste građevine s manjim ispravkama samo u pojedinim detaljima.«

Jesu li po Vašem mišljenju subotičke građevine iz doba secesije dovoljno očuvane?

»Moglo bi se, naravno, više voditi računa o njima, ali u posljednjih desetak i nešto više godina je dosta urađeno na mnogim fasadama. Konkretno, fasada zgrade Titusa Mačkovića u Strossmayerovoj ulici na broju 22, od koje je i krenula cijela priča, je sređena prije nekih petnaestak godina i ona je još uvijek u solidnom stanju. Uređivanje vanjskih dijelova nije jeftino i nije lako, iziskuje dosta sredstava za njihovo dovođenje u red, ali mislim kako se, generalno, u skladu s financijskim mogućnostima gradskog proračuna dobro vodi računa o svim građevinama iz tog doba.«

IZLOŽBENE POSTAVKE

U sklopu službenog programa Dana proslave Grada Subotice, pored već spomenute izložbe u suvenirnici, u isto vrijeme će u predvorju Art kina *Lifka* biti postavljena još jedna izložba fotografskih radova Željka Vukelića vezanih uz grad na temu *Fasadnih reljefa i figura na subotičkim fasadama*.

»U pitanju su moje fotografije koje još nisu bile izložene nigdje i odlično su se uklopile u željenu tematsku postavku i drago mi je što će ih šira publika moći vidjeti. Nikad nisam jurio za nekom slavom i brojnošću ljudi koji će vidjeti moje fotografije, jer volim fotografiju i bavim se njome, prije svega zbog njezine ljepote i svega što nju čini zanimljivom.«

Dražen Prčić

Strossmayerova 22

Na koji način će te sudjelovati u proslavi Dana grada Subotice

ZORAN NAGEL,
Subotica

Za svakog po nešto

S obzirom na to da mi počinju obveze u pogledu nove školske godine, trudit ću se da skupa sa svojom obitelji posjetim pojedine događaje koji su u službenom programu ovogodišnje proslave. Osobno od glazbenih događanja najviše mi se dopada gostovanje peštanskog operetskog kazališta, dok su moji sinovi mnogo više zainteresirani za koncert *Lexington banda*. Planiram posjetiti izložbu u suvenirnici i događanja u Gradskom muzeju, jer redovito pratim sve njihove aktivnosti, dok će moj sin sigurno otići na nekoliko utakmica na memorijalnom nogometnom turniru *Čele Vilović*. Proteklih mjesec dana ima zbilja mnogo događanja u gradu, a što se tiče dovođenja nekih zvučnijih imena za ovu proslavu to je već neko pitanje mogućnosti i sredstava, može li se ili ne može. Jer kada se pogledaju imena koja će nastupiti djelujemo skromniji, jer neke estradne zvijezde iz zemlje i inozemstva nastupaju u mnogo manjim sredinama nego što je Subotica. Smatram kako bi sam program trebao biti drugačije koncipiran, a ne bi trebao biti podijeljen po danima na osnovu jezika, nego bi trebalo biti šarenije tijekom svih dana. Ovako mislim kako je dosta podijeljeno. Vjerujem kako će svatko tko želi svojim prisustvom sudjelovati pronaći nešto po svom osobnom nahođenju i moći uživati u programskim događanjima proslave Dana grada.

Htio bih još dodati da već godinama aktualne gradske vlasti ne pozivaju nikoga od glazbenika iz Hrvatske, iako su rado slušani od građana Subotice.

D. P.

SLAVICA NOTHOF,
Subotica

Dobro koncipiran program

O ve godine ću, zbog svojih privatnih obveza, program proslave Dana Grada pratiti najviše u prijedodnevima, a ako budem stigla u četvrtak, 1. rujna, kada bih željela vidjeti gala program budimpeštanskog operetskog kazališta koji će biti na velikoj bini na Trgu slobode. Posjetit ću izložbu u Muzeju i suvenirnici Gradske kuće, te još neka događanja u dnevnom dijelu svečanog programa. Smatram kako je ovogodišnji program dobro koncipiran, kako to već biva i svake godine i da svatko prema svom nahođenju može pronaći nešto što mu se dopada i želi vidjeti. Uvijek je to lijepo i svečano, kako već dolikuje jednoj takvoj proslavi. Tri centralna dana su posve dovoljna i vrlo bogata raznovrsnim događanjima različitih kulturnih sadržaja. Prijašnjih godina sam mnogo više posjećivala manifestacije koje su organizirane u povodu proslave Dana Grada, ali sada nažalost nemam više toliko slobodnog vremena, ali se ipak trudim da ponešto vidim. Prije sam više išla s prijateljicama, a sada ću na neka događanja otići skupa sa svojom kćerkom i unukom. U svakom slučaju, Subotica ima što pokazati za svoju gradsku proslavu, kako svojim sugrađanima, tako i gostima koji će se u ovim danima zateći u našem gradu. Sve to, naravno, lijepo i korisno doprinosi razvijanju turističke ponude, što je svakako dodatni plus. Trudit ću se i dalje, koliko mogu i uspijem, da svojim prisustvom uveličam proslavu Dana grada.

D. P.

IVAN DULIĆ,
Subotica

Unaprijeđenje opće slike grada

P roslava Dana grada je jedna od niza manifestacija koja je potrebna našem gradu, ako želimo uraditi nešto po pitanju turističke promocije i eksponiranosti Subotice. Cijeli kolovoz je bio u znaku brojnih događaja poput *Dužijance*, festivala *Interetno* i sada Dana grada, koji u svojim programima donose izvođače različitih profila. Hoću li posjetiti pojedina događanja koja su u programu ovogodišnje proslave još uvijek ne mogu sa sigurnošću ustvrditi, jer sve ovisi o mojoj zauzetosti i angažiranosti na poslu. Ukoliko se ukaže prilika, svakako ću posjetiti određeni događaj koji odgovara mojim afinitetima i sferi interesiranja, jer volim pogledati i domaće i strane umjetnike. Mislim da su shodno financijskim mogućnostima organizatori proslave uspjeli osigurati vrlo dobar program. S obzirom na to da sam i sam glazbenik, volim poslušati različite vrste glazbe, pa bi mi baš bilo drago da poslušam i klasičnu, ali i zabavnu glazbu koja uvijek ima mnogo više poklonika. Prijašnjih godina, kada sam imao mnogo više slobodnijeg vremena, sam redovito pratio brojne programe koji su bili upriličeni za proslavu Dana grada, osobito velike koncerte poznatih umjetnika koji su tada bili praksa. Smatram kako treba i dalje nastojati na što boljoj i kvalitetnijoj organizaciji proslave, jer ovakvi događaji unaprijeđuju opću sliku grada. Kapaciteti postoje kod svih naroda koji žive na ovim prostorima i mogu se uraditi dobre i kvalitetne stvari, no sve naravno ovisi o proračunu kojim se raspolaže.

D. P.

**RAZGOVOR POVODOM DJELOVANJA
UG RAVANGRAD IZ SOMBORA:**

**MANDA PRIŠING,
PREDSJEDNICA UDRUGE**

Dva desetljeća aktivizma

Udruga građana *Ravangrad* tijekom kolovoza i rujna obilježava dva desetljeća rada. Punih je to 20 godina aktivizma, seminara, radionica, kampova, tribina. Rečeno jezikom brojki to je 283 sudionika i 23 voditelja interkulturalnog kampa u Švicarskoj, 148 sudionika u kampovima Rtanj, Divčibare i Goč, oko 700 mladih sudionika projekta *Odmak od rata* i oko 2.000 članova i 150 suradnika Otvorenog kluba. Dovoljno razloga za razgovor s **Mandom Prišing**, predsjednicom UG *Ravangrad*.

Da se zajedno prisjetimo te 1996. godine i Vaših osnovnih motiva i ciljeva koji su Vas potaknuli na osnutak *Ravangrada*.

Vratila bih se u 1995. godinu kada su formirani otvoreni klubovi u nekoliko gradova u tadašnjoj državi. Sarajevo je tada bio izoliran grad, te godine dogodili su se *Bljesak* i *Oluja*, te godine bio je genocid u Srebrenici, a svaki peti građanin općine Sombor bio je izbjeglica. Rekla bih, bilo je to vrijeme neprijateljstva, kaosa i nemoći. U takvom vremenu **Jelena Vlajković** u suradnji s Fondom za otvoreno društvo osmislila je projekt koji je obuhvatio cijelu SRJ i koji je trebao ublažiti posljedice svega onoga što nam se događalo. Ti otvoreni klubovi trebali su pomoći da se ublaže razlike između izbjeglica i domaćeg stanovništva, ali i ublažiti i jad i bijedu u kojoj smo svi bili. Tako je i Sombor dobio otvoreni klub, a među onima koji su bili na početku te priče bila je i Somborska mirovna grupa i ja. Otvoreni klub bio je mjesto dostupno svima, mjesto gdje smo držali tečajeve engleskog jezika, računarstva, razne radionice. Taj projekt trajao je pet godina, a za to vrijeme mi smo bili aktivni i prepoznatljivi u lokalnoj zajednici.

Ono po čemu je *Ravangrad* prepoznatljiv su i mirovni kampovi, u koje ste bili uključeni još kao Mirovna grupa.

Prvi kamp na kome su sudjelovali mladi iz Sombora i Osijeka bio je 1994. godine u Mađarskoj, naredne godine kamp je bio u Nizozemskoj gdje su se mladima iz Osijeka i Sombora pridružili i mladi iz Baranje. Kasnije su došli kampovi u Srbiji, ali su bili kampovi u kojima su sudjelovali mladi raznih nacionalnosti. Od 2000. ušli

smo u projekt *Odmak od rata* u koji su uključeni mladi iz Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine. Ti kampovi nisu organizirani bez toga da smo za takve kampove pripremili svoju djecu da budu spremna slušati i uvažavati druge. Taj projekt traje još uvijek. I još jedan projekt je Interkulturalna razmjena koja je omogućila i omogućuje mladima Somborcima boravak u kampu u Švicarskoj, gdje su se sretali s mladima iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Švicarske, Bjelorusije, Ukrajine, Italije, Moldavije, a ove godine s grupom iz Makedonije.

Kampovi budu i prođu. Što je ono što ostaje iza? Odnosno, da pojasnim: ostaju li ti mladi i dalje u kontaktu, ima li novih susreta, možda nekih novi zajedničkih akcija?

Nitko u kampove ne ode a da prije toga nije pohađao radionice nenasilne komunikacije, nenasilnog rješavanja sukoba. Dakle, oni su dodatno pripremljeni za te susrete i obično sudjeluju u više naših kampova. Evo jednog posljednjeg primjera. Naši mladi su u kampu u Švicarskoj boravili s mladima iz Makedonije, a polovica mladih iz te makedonske grupe bili su Albanci. Za takav susret našu djecu nismo pripremili. I dogodio se nepripremljen i nepredviđen susret. I što se dogodilo? Naši Somborci su se odvažili i rekli: ja ima strašne predrasude prema

Albancima i za mene su oni ovakvi i onakvi, ali ja sada vidim da to nije tako. Na sličan način odgovorio je jedan mladi Albanac i vjerovali ili ne poslije dva mjeseca došao je u Sombor i s drugarima iz kampa proveo četiri dana. Mogu reći da se mi trudimo graditi mir u ovoj zajednici. Ne samo među mladima već i više od toga, jer se ti mladi ljudi vraćaju u svoje obitelji, svoje škole, svoje okruženje. Ti pomaci koje smo napravili nisu uvijek vidljivi, jer je puno onog drugog ružnog, ali na sreću svijet ipak počiva na tim malim svijetlim točkicama.

Iza Vas je više od dva desetljeća mirovnog aktivizma, pa mislim da ste prava osoba za pitanje je li za Vas sve ovo što se danas događa između Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine očekivano?

Pratim situaciju u ovoj regiji i rekla bih da je uvijek samo pitanje kada će tko prvi zakoračiti u kaljugu. Kada jedan zakorači, odmah će i drugi, ne vodeći računa o tome da će se nešto loše u Hrvatskoj ili u Srbiji odraziti na Hrvate u Srbiji i obratno. To se reflektira prvo na nacionalne manjine, ali poslije i na većinu. I to je strašno. Razočarana sam. Razočarana sam i u male ljude, koji su se srozali i to je ono što mene najviše poražava.

Zlata Vasiljević

Ulica stvorena za trgovinu

NEKAD
i
SAD

Kut Strossmayerove i Ulice Maksima Gorkog – interesantna poslovna lokacija uz koju dnevno prolazi na tisuće ljudi. Davno, prvih desetljeća devetnaestog stoljeća, tu je bio krojač, ali narednih desetljeća ovaj lokalitet postupno postaje trgovački, kada vlasnik kuće postaje obitelj **Kolarić** (*Gradotvorci II.*). Zgradu koju danas poznajemo, jednokatnu neorenesansnu, ugaonu, podigla je **Marija**, udovica trgovca Kolarića, oko 1900. godine. Ona je već i u kući koja je ranije postojala na istom mjestu dio stambenog prostora pretvorila u trgovački i izdavala ga. Prizemlje nove zgrade projektirano je namjenski za lokale. Na katu je bio veliki stan, a u prizemlju pet trgovina za izdavanje, među kojima jedna na uglu. Poslovna namjena objekta na uglu dvije frekventne ulice ostala je do danas. U produžetku zgrade duž Ulice Maksima Gorkog ranije se nalazio prizemni dio (vidi se na staroj fotografiji), srušen krajem dvadesetog stoljeća. Na tom mjestu podignuta je nova dvokatna zgrada s lokalom u prizemlju.

Stara fotografija nastala je prije četiri desetljeća, kada se na ovom mjestu nalazila jedna od nekoliko *Trgoprometovih* trgovina u središtu grada, a pored lokal *Minerve* u sastavu istoimene tiskare.

K. K.

Slavoluci

Gledajući svečane dočeke u našoj i nama susjednim državama, imao sam neki čudan osjećaj kao da mi nešto nedostaje u tim trenucima trijumfalizma. Napokon mi je sinulo, nedostajao je mimo-hod svih sportaša kroz jednu makar improviziranu trijumfalnu kapiju, izgrađenu od greda i ukrašenu stjegovima i cvijećem. Kapija je i simbol prijelaza iz jednog u drugi svijet, na primjer iz anonimnosti u slavu i opće-poznatost (bar kratko vrijeme). Inače, latinska riječ triumphus u starom Rimu značila je svečani doček pobjednika u ratu, svečanost priređena pobjedniku, pobjednicima. Neke velike ratne pobjede, osim trijumfalnog marša, ostavile su za sobom i građevine. Najpoznatiji je svakako *Trajanov slavoluk i stup* na kojem su prikazani pojedini momenti osvajanja Dacije, ubijanje stanovnika i paljenje njihovih naselja. Takve prikaze, masakriranja neprijatelja, imamo i u starom Egiptu ili Mezopotamiji. U trijumfalnim koračnicama često su »sudjelovali« i vođe pobijedenih naroda, mnoštvo zarobljenika i naravno prikazano je opljačkano blago. Na primjer, tatarski kan **Timur Lenk** koji je nakon pobjede turskog sultana **Bajazita** (pobjednika na Kosovu) vodio oko u kavezu. Nekada velika imperijalna sila Francuska prilikom urbanističke rekonstrukcije tada svjetske metropole Pariza, na Trgu zvijezda (Placé de l'Etoile, danas Placé Charles de Gaulle) 1802. podignula je monumentalni slavoluk (Arc de Triomphe) u spomen i slavu **Napoleonovih** pobjeda, a tu se nalazi i spomenik svim francuskim junacima. Ovaj objekt pun patosa je visok 50 metara. Svojevrsni salto povijesti je da su ne samo pobjedonosne francuske trupe marširale kroz ovaj

slavoluk. Naravno, danas prilikom svakog nacionalnog praznika pada Bastilje ova trijumfalna kapija ima glavnu ulogu uz svojevrsnu demonstraciju vojne sile, što se zove i vojna parada i govori: pogledajte što smo mi jaki i nepobjedivi.

KOLIKO VRIJEDE OLIMPIJSKE MEDALJE?

Osvojene olimpijske medalje danas imaju i svoju cijenu, zavisno od bogatstva ili značaja države. Po mom saznanju zlatna medalja se »nagrađuje« najviše u Singapuru (milijun dolara), a

i srebrni košarkaši, a košarkašice za broncu »samo« 30 tisuća eura po glavi. Kada ovi sportaši napune 40 godina života, dobijat će »sportsku mirovinu«, mjesečno 1.260 eura za zlatnu, 1.046 za srebrnu i samo 837 osvajači brončane medalje.

Osnovni cilj mi nije cijeni-ti koliko je opravdana visina »nagrada ili sportskih mirovina«, jer su vrlo skromne u odnosu na »cijenu« favoriziranih nogometaša, ali sebi postavljam pitanje u što se danas pretvorio sport? Gdje su nestali ideali o zdravlju i sportu o kojem sam kao klinac često slušao? Očito

osnovci su pohađali obveznu školu plivanja. Ovo plivalište s uređenom baštom radilo je i preko ljeta. Potom je izgrađen veliki bazen u Dudovoj šumi, kupatilo je napušteno i danas je ruina. Uz bazen u Dudovoj izbušen je i termalni bunar, znači svi elementi su postojali da se tu izgradi jedan veliki, termalni kupališni kompleks sa zatvorenim i otvorenim bazenima. Ovu ideju je početkom devedesetih želio realizirati sada već pokojni predsjednik općine uz državnu pomoć. U realizaciji je bilo svakakvih problema, mijenjana je i osnovna konstrukcija

Jedan neobičan slavoluk

među najmanje iznose spadaju SAD sa svega 25 tisuća dolara za zlato, i ovo je razumljivo, jer oni su osvojili najviše, 45 zlatnih medalja, pa to, po tržišnom zakonu dovodi do pada vrijednosti. Naša južna pokrajina Kosovo, koja je samostalno sudjelovala na Olimpijskim igrama, platila je osvajačici prvu, zasad i jedinu medalju i to zlatnu sa 100 tisuća eura. Nemam informacije je li i od naše države dobila dodatnih 45 tisuća eura, koliko dobijaju sportaši iz Srbije, za osvojeno individualno zlatno odličje, potom srebrna vrijedi 40 tisuća eura, a brončana 35 tisuća. Inače, u Srbiji su 54 sportaša dobili novčane nagrade za osvojenih 8 medalja. Vaterpolisti 40 tisuća po glavi, srebrne odbojkašice 35 tisuća, toliko su zaradili

da je sport danas dobar biznis, poput estrade, i čini mi se da najmanju korist imaju od toga sami natjecatelji, sportaši koji usput rizikuju često i zdravlje, i u mirovinu odlaze kao invalidi. Imam dojam da naša politička elita na ovakav način umiruje svoju nečistu savjest, što skoro ništa ne čine na polju podizanja općeg nivoa masovnog sporta a time i poboljšanja zdravlja naših budućih pokoljenja. Objasnit ću na što mislim.

SLAVOLUK MEGALOMANIJI

U centru grada nekad je postojalo *Fekete kupatilo* u čijem sklopu se nalazilo i malo pokriveno plivalište dužine 20 m. Tu smo preko zime trenirali plivanje, a u još manjem bazenu

pokrivenog plivališta, dimenzije pogodne samo za vaterpolo. Kada je Demokratska stranka došla na vlast, njegovi stručnjaci su procijenili da je ovakva kocepcija kompleksa falična i da treba još dograditi sadržaja, što je i učinjeno. Ovaj ogroman slavoluk megalomanije, ali i kratkovidosti i gluposti stoji već godinama nepokriven; čelična konstrukcija polako, ali sigurno propada. U međuvremenu izgrađeno je pokriveno plivalište na Prozivci (isto pogodno za vaterpolo), znači u »građu sportova« ne možete održati normalno plivačko natjecanje u bazenu olimpijskih dimenzija. Naprijed, djeco: trenirajte plivanje da osvojite olimpijsku medalju. Možda će vam se isplatiti.

LAZO VOJNIĆ HAJDUK, PREDSEDNIK SENATA UBH DUŽIJANCA

Preuski lokalni okviri

*Ne možemo javno nastupati, a ne voditi računa o tome da ti nastupi budu na onoj razini koju mi kao Udruga možemo postići, jer možemo postići visoku razinu * Dužijancu skoro nitko ne podržava, niti lokalna samouprava, niti naša hrvatska zajednica * Financiranje Dužijance bi trebala biti stvar države, ne više niti lokalne samouprave, jer je to manifestacija koja nadilazi lokalni okvir*

Unutar Udruge bunjevačkih Hrvata *Dužijanca* prije godinu dana formirano je novo tijelo, Senat, kojega čine bivši predsjednici Organizacijskog odbora *Dužijance* od 1991. do danas. Senatori su **Marin Skenderović**,

Formiranjem Udruge smo shvatili da nam je potrebna institucija – dio organizacijske cjeline koja će imati posebnu zadaću. Bivši predsjednici organizacijskog odbora *Dužijance* od 90-te godine, koji čine Senat, imaju velikog iskustva u orga-

Godišnje se održi nekoliko sastanaka Senata, a posljednji je bio 3. kolovoza kada smo analizirali rad Udruge u proteklom razdoblju. Na tim sastancima članovi Senata daju određene smjernice, potporu ili kritičku ocjenu organizatorima *Dužijance*. Tema posljednjeg sastanka je bila definiranje stalne lokacije *Takmičenja risara* i program koji se tamo treba odvijati kako bi ono postalo turistički proizvod.

Završena je još jedna *Dužijanca*. Kakvi su Vaši komentari na organizaciju i konačnu realizaciju ova tri dana središnje proslave žetvenih svečanosti?

Nema javnog nastupa koji ne može pretrpjeti određene kritike. Ne možemo javno nastupati, a ne voditi računa o tome da ti nastupi budu na onoj razini koju mi kao Udruga možemo postići, jer možemo postići visoku razinu. Svi koji rade u *Dužijanci* su amateri. Zbog toga se od njih ne može očekivati profesionalnost već entuzijizam. Mislim da bi *Tamburašku večer* trebalo drukčije koncipirati, nastup tamburaških ansambala mora biti zanosniji, s više živosti i dinamike. Ova *Tamburaška večer* je bila ispod one razine koju želimo na *Dužijanci*. Nastupi tamburaških ansambala su bili na razini amaterskih društava, a to je nedovoljno u odnosu na ono što mi kao Udruga i kao društvo možemo postići. Zato bi redatelj *Tamburaške večeri* u priprema-

ma trebao načiniti neki prethodni izbor ansambala na temelju kvalitete i pregledati repertoar s kojim će ansambl nastupiti.

Kakva je situacija kad je riječ o Folklornoj večeri?

Što se tiče *Folklorne večeri* i nastupa folklornih društava, tu ne možemo puno uraditi. Mi pozivamo društva, a oni koji dođu prikazuju svoj program na razini na kojoj jesu. Tu se veliki pomak ne može napraviti.

Iako se povorka svake godine odvija na isti način, krajnji izgled i dojam je uvijek drukči-

Lazo Vojnić Hajduk, Marinko Piuković i Marinko Prčić

Vojislav Sekelj, Lazo Vojnić Hajduk, Grgo Kujundžić i Davor Dulić.

Senat je počasno tijelo UBH *Dužijanca*, ali senatori imaju i zadatke, a to su pratiti rad Udruge, davati potporu radu Udruge te svojim savjetima pomoći da Udruga što bolje organizira *Dužijancu*.

Stoga smo predsjednika Senata Udruge bunjevačkih Hrvata *Dužijanca* Lazu Vojnić Hajduka u *Bandašicinom kolu* zamolili za razgovor.

S kojim ciljem je formiran Senat?

niziranju *Dužijance*. Njihova je zadaća ocjena i procjena rada, kritička analiza i davanje sugestija za poboljšanje organizacijskog dijela. S obzirom na to da sam dugo godina bio predsjednik Organizacijskog odbora *Dužijance*, znam koliko je važno da organizator ima nekoga s kim se može konzultirati. Ta konzultantska i savjetodavna glavna je uloga Senata.

Kako funkcionira rad Senata, jesu li sastanci uvijek u povodu neke manifestacije, nakon nje ili se odvijaju drugim ritmom?

ji. Kakve su primjedbe na ovogodišnju povorku?

Povorka je bila dosta dobra, osim što bi trebalo voditi računa o tome da njezin tijek bude u kontinuitetu. Bilo je dosta stajanja, zastoja, prevelikog razmaka i puno praznog mjesta između pojedinih skupina, trenutaka kada se ispred očiju gledatelja ništa nije događalo. Međutim, konferansa je ove godine bila puno bolja nego prošle.

Kako poboljšati i organizirati uvijek bolju Dužijancu?

Imamo obvezu organizirati jednu manifestaciju koja u ovom gradu ima stogodišnju tradiciju, u kojoj je nešto već uvriježeno i koja je imanentna svakom građaninu Subotice. Sve to treba na odgovarajući način prikazati u javnosti. S druge strane, *Dužijancu* skoro nitko ne podržava, niti lokalna samouprava, niti naša hrvatska zajednica. *Dužijanca* se mora profesionalno raditi i moramo naći sredstva za to.

Rekli ste da *Dužijancu* malo tko financijski podupire. Kako onda dalje?

Financiranje *Dužijance* bi trebala biti stvar države, ne više niti lokalne samouprave, jer je to manifestacija koja nadilazi lokalni okvir. *Đakovački vezovi* i *Vinkovačke jeseni* su velike manifestacije zato što država stoji iza

njih. Mi to moramo izboriti i sačekati to vrijeme, ali kod nas će to vjerojatno teško ići. U Subotici ima 6 manifestacija koje su od izuzetnog značaja za grad. *Dužijanca* je najstarija, a dobiva najmanje sredstava. Namjeravam raditi na tome da *Dužijanca* iz uskog, lokalnog okvira prijeđe u širi te da se za ovu složenu manifestaciju osigura pokrajinsko ili državno pokroviteljstvo, na čemu ćemo svakako raditi.

U kom pravcu se kreće razvitak *Dužijance*?

Dužijanca se događa od travnja do kolovoza i obuhvaća dvadesetak manifestacija. Gradnjom risarskog salaša, formiranjem tog ambijenta koji će biti sadržajno specifičan, mi hoćemo s Turističkom organizacijom grada napraviti dogovore. Tako bi svaka turistička tura koju tako nešto zanima imala mogućnost doći na risarski salaš na Đurđinu tijekom cijele godine. Posjet muzeju starih poljoprivrednih strojeva, ugostiteljsko-gastronomska ponuda u kojoj bi se našla specifična bunjevačka jela, posjet Etnosalašu, prigodni suveniri, sve bi to pridonijelo formiranju risarskog salaša kao turističkog brenda, a samim tim podiglo posjećenost i zanimanje za sve manifestacije *Dužijance*.

Nela Skenderović

TJEDAN U BAČKOJ

Miriše na jesen

Skoro će jesen. Htjeli mi to ili ne. Uzalud naše: pa nismo se ljudski ni ogrijali, pa nismo ni ogrjev spremili, ni zimnicu. Uzalud, jer jesen neminovno stiže. Prepoznamo je po hladnim noćima i jutrima, po šarenišu na tržnicama, mirisu pečene paprike i kuhane rajčice. Prepoznamo je po gužvama u knjižnicama gdje nervozni roditelji prazne novčarke, a sve kako bi svoje čak spremili za ono što ih čeka od prvog rujna. Još nervozniji su oni, okasnijeli, koji ovih dana obilaze stovarišta ogrjeva. A cijene takve da prazne ionako tanke budelare. Za kubični metar tvrdog ogrjevnog drveta treba iskeširati ni manje ni više nego li 5.000 dinara. Oni koji radije biraju ugalj, onaj obični, platit će 7.800 dinara po toni, a oni koji imaju centralno grijanje čak 14.000, koliko košta sušeni ugljen. Kada se sve to zbroti s potrošnjom u jednoj sezoni stigne se minimum do 50.000 dinara. Što bi rekli, cijena da se smrzneš. I to prije zime.

I u toj općoj predjesenskoj gužvi i trci nekako neprimjetno se provukla (stara) ideja da Sombor postane sveučilišni grad. Lijepa ideja, podržao bi je svaki Somborac da nije onoga »ali«. A to »ali« znači da je ovakvih ideja i inicijativa proteklih desetljeća bilo nekoliko. Govorilo se tu o otvaranju poljoprivrednog fakuleta, umjetničkoj akademiji i još nekim fakultetima. Govorilo se pa i prestalo. Sve dok u lokalnom tjedniku nije prošlog petka objavljen tekst koji su potpisali akademik **Rajko Igić** i arhitektica **Jasmina Bobić**. Uz argumente da je Sombor prije više od 250 godina dobio status slobodnog kraljevskog grada, što je pridonijelo njegovom ubrzanom razvoju i da bi u današnje vrijeme osnutak sveučilišta bio pokretač njegovog novog razvoja. Dostavljen je i anketni listić putem koga Somborci mogu reći DA ili NE i još pride izjasniti se jesu li za to da se u narednih šest godina PDV poveća za jedan postotak kako bi se osigurala sredstva za otvorenje sveučilišta. I još nešto: financijska pomoć u vidu zabužbinarstva tražila bi se i od onih koji imaju i mogu (da li i hoće?) dati.

Ovako posloženo sve izgleda lijepo i izvodljivo, ali. Prvo, sumnjam (a možda sam zbog te sumnje u krivu) da ima zakonskog osnova za povećanje PDV-a samo u Somboru. Drugo, koliko bi novca stajalo osiguravanje prostora za somborsko sveučilište. Treće, kakva je opravdanost postojanja sveučilišta u Somboru (na stranu ono što mi Somborci želimo), četvrto, peto... I tako dalo bi se još nabrajati. Zato se bojim da je ovo samo još jedna od ideja i inicijativa koja će vrlo brzo biti zaboravljena. Već koliko na početku zime.

Z. V.

dio povorke ovogodišnje dužijance

PREMIJERA FILMA *GOLUBINAČKE MAČKARE* U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Golubinački običaji na filmskom platnu

Film je proizvod terenskog rada u Golubincima, gdje je ekipa Muzeja Srema prikupljala audio-vizualni materijal o karnevalskim povorkama i običajima

Kao i svih prethodnih godina, sredina kolovoza u Muzeju Srema bila je rezervirana za Smotru etnografskog i dokumentarnog filma. Tradicija objavljivanja jednog filma godišnje iz »radi-onice« Muzeja Srema nastavljen je i ove godine. Ovogodišnja smotra otvorena je premijerom filma *Golubinačke mačkare* iz produkcije Muzeja Srema u reži-

održavanja tradicionalnih običaja u modernom vremenu.

PROIZVOD TERENSKOG RADA

Festival etnografsko-dokumentarnog filma svake se godine otvori premijernim izvođenjem filma iz produkcije Muzeja Srema, što se pokazalo veoma uspješnim. Film je proizvod

suradnji s mojim kolegama, koji su iskazali volju i spremnost da svake godine pripremimo jedan etnografsko-dokumentarni film. Ove godine smo se odlučili da to budu *Golubinačke mačkare* i da o njima snimimo kraći dokumentarni, odnosno etnografski film. Tako smo u veljači obavljali terenski rad u Golubincima i dva dana smo odlazili tamo i prikupljali i građu. Imali smo

nas gdje i na što treba staviti akcent«, navodi Vladimir Perić.

Kako kaže, snimanje je proteklo sjajno, tim više jer je u pitanju tema koja je sama po

ji kustosa etnologa **Vladimira Perića**. Kako ističu u Muzeju Srema, odlučili su se za film o golubinačkim mačkarama iz razloga što se običaji u tom mjestu njeguju već 200 godina i predstavljaju specifičan primjer

terenskog rada u Golubincima, gdje je ekipa Muzeja Srema prikupljala audio-vizuelni materijal o karnevalskim povorkama i običajima:

»Za realiziranje i ovog filma dugujem zahvalnost uspješnoj

sreću da nam je HKPD Tomislav izašao u susret i pružili su nam veliku pomoć, kako u pružanju informacija tako i materijala koji smo koristili, ali najviše u onome što je bitno kao ljudima koji snimaju film, usmjeravajući

sebi vesela: »Mačkare kao običaj, kao tradicija, kao nešto što se godinama obilježava, je ujedno i nešto što uveseljava i ljude. A sami Golubinačani su nam sa zadovoljstvom izašli u susret upravo zato što rade na očuvanju tog običaja, organiziraju ih svake godine i svakako da im je značilo da se o tome napravi i jedan kraći film«.

SPECIFIČNOST OBIČAJA ZA SRIJEM

A zašto baš Golubinci i *Golubinačke mačkare*? S obzi-

rom na to da su nam karnevali uglavnom svima poznati, Perić pokušava objasniti:

»Golubinčani to rade na sebi specifičan način, kombinirajući upravo taj moment karnevala koji je svakako poznat naširoko, ali i čuvajući stare običaje i samu koncepciju mačkara odnosno onoga kako se to nekada radilo, pri tom kombinirajući turističke, komercijalne i moderne oblike, ali bez promjene starih načina i starih običaja što je jako bitno za znanost«, navodi Perić.

Kako kaže, film je lijepo prihvaćen od publike, a u planu je da se film o golubinačkim *Mačkarama* premijerno prikaže i u drugim gradovima. Film *Golubinačke mačkare* uskoro će biti prikazan i na drugim festivali-

u zatvorenom prostoru, što je utjecalo na nešto manji broj posjetitelja:

»Zbog tih okolnosti nije bilo ljudi onoliko koliko smo očekivali, ali su bile jako dobre reakcije i pohvale što se tiče samog filma ali i same ideje da se zabilježe i očuvaju neki od tih starih običaja«.

A nije izostala ni reakcija samih Golubinčana koji su danas posebno ponosni što su običaji vezani za *Golubinačke mačkare* ostali zabilježeni i na filmskom platnu:

»Veoma je značajno što smo ove godine s etnografskim muzejom uspjeli napraviti film koji će ostati trajno zabilježen sa svim običajima koje mi predstavljamo u vrijeme *Mačkara*. Brend *Golubinačkih mačkara* postao je iz godine u godinu sve

ma, a bit će premijerno prikazan i u Golubincima:

»Mislim da bi to bio red, a i njima bi to puno značilo jer je to ipak dijelom i njihov film. Za neke druge festivale potrudit ću se uraditi engleski prijevod kako bi film mogao biti prikazan i izvan zemlje. Siguran sam da će film fino zaživjeti i dobiti dobre kritike kod šire publike«.

DOBRE REAKCIJE

Vremenski uvjeti prilikom premijernog prikazivanja filma organizatorima nisu baš išli na ruku, pa je film umjesto na otvorenom, bio prikazan

masovnije i poprimio je i međunarodni karakter, ali je zadržao taj etno karakter i film upravo govori o tome. Mi smo se potrudili i dodatno i pored organiziranja *Mačkara* da budemo i glumci, a već sada smo u pregovorima s Muzejom Srema da predstavimo i običaje vezane za golubinačke svadbe. Drago mi je što će se film prikazivati na raznim festivalima, a za nas Golubinčane je izuzetno značajno da ti običaji ostanu trajno zabilježeni za našu djecu, koju ćemo nadam se potaknuti da i dalje održavaju taj brend *Golubinača*«, istaknuo je predsjednik HKPD-a **Tomislav Vlatko Čačić**.

S. Darabašić

TJEDAN U SRIJEMU

Ponosni Mitrovčani

Svjetski priznati trud san je svakog sportaša i svih onih koji skoro cijeli svoj život posvete karijeri. Nažalost, nekako se taj trud kod nas malo vrednuje pa su posebno mladi postali skeptici da će njihov dugogodišnji trud i rad nekada biti i nagrađen. Tako smo svjedoci da svakodnevno ti mladi odlaze gdje se rad i poštenje više cijeni i gdje je nadoknada za njihov trud mnogo veća. A srijemski sportaši su na nedavno održanim Olimpijskim igrama u Riju potvrdili da su među najboljima u svijetu. Naime, član mitrovačkog Kajak kluba **Val Marko Tomićević** na Olimpijskim igrama u dvosjedu s **Milenkom Zorićem** na 1.000 metara osvojio je 18. kolovoza srebrnu medalju i tako donio Srbiji prvu olimpijsku medalju u ovom sportu poslije 32 godine. Pred polazak u Rio, iako mnogi nisu vjerovali, Tomićević je najavio da uzima medalju na Olimpijadi. Očekivanja su bila da će osvojiti zlatnu medalju, ali i srebrna je veliki uspjeh za ovog mladog mitrovačkog kajakaša i njegov klub. S obzirom na to da je Tomićević bio prvak Europe na 500 i 1.000 metara, očekivanja su bila opravdana jer se za Marka oduvijek govorilo da je veliki potencijal koji vrijedno i disciplinirano trenira. A, iako je ovo prva olimpijska medalja za kajakaše *Vala*, i na ranijim olimpijskim igrama su se natjecali mitrovački kajakaši: **Staniša Radmanović**, **Ognjen Filipović** i **Ivan Ohmut**. Ali u mitrovačkom kajakaškom klubu postoje i nove nade, uspješni mladi kajakaši **Jovan Radmanović**, **Strahinja Filipović** i **Bojan Zdjelar**, koji polako ali sigurno kreću Markovim stopama. Svi skupa su, kako kažu, presretni zbog Markovog uspjeha, a da je kontinuiran uspjeh ovih sportaša zapažen, dokaz je i nedavna rekonstrukcija Kajak kluba *Val* od strane Grada Srijemska Mitrovica nakon koje mitrovački kajakaši imaju bolje i ljepše uvjete za rad. Najavljuju kajakaši sa Save još mnogo trka i medalja, a u svojim nastojanjima se nadaju i daljoj potpori grada. Iz lokalne samouprave najavljuju i dalje ulaganje u sportsku infrastrukturu kako bi se sportašima omogućili još bolji uvjeti za treninge. A mnogo je mladih nada u Srijemu, koji se, nažalost, još uvijek nisu imali priliku pokazati i dokazati. Nekako su uvijek prepreka financijska sredstva bez kojih se, koliko god da su sportaši uspješni, ne može dalje. Sportska oprema, putovanja, odgovarajući prostor za trening iziskuju dosta novca koje mnogi roditelji danas nisu u stanju izdvojiti. Možda će uspjesi Srijemaca u Riju potaknuti i druge gradove da ulože u mlade talente, kojih je zaista veliki broj, ali se nemaju mogućnosti dokazati.

S. D.

Rezultati natječaja HNV-a za udruge u 2016. godini

Općina	Mjesto	Udruga	Manifestacija	Hrvatsko nacionalno vijeće - Natječaj za dodjelu sredstava manifestacijama i udrugama hrvatske nacionalne manjine u 2016. godinu u oblasti kulture
				Odluka HNV
Bač	Bač	UG Tragovi Šokaca	Redovita djelatnost	10,000.00
Bač	Bač	UG Tragovi Šokaca	Stručni skup - žensko tradicijsko češljanje i oglašje hrvatske nacionalne zajednice	20,000.00
Bač	Plavna	HKUPD Matoš	»VIII. dani A. G. Matoša i dr. J. Andrića«	50,000.00
Bač	Vajska	HKPU Zora	Likovna kolonija	10,000.00
Zemun	Beograd	Društvo hrvatske mladeži Zemun	Proslava Dana državnosti Republike Hrvatske u Beogradu	20,000.00
Zemun	Beograd	Društvo hrvatske mladeži Zemun	Proslava VIII. obljetnice od osnutka društva-tradicionalni turnir u malom nogometu	30,000.00
Zemun	Beograd	Zajednica Hrvata Zemuna Knjižnica i čitaonica Ilija Okrugić	Pomoć Zajednici Hrvata Zemuna čitaonica i knjižnica Ilija Okrugić	20,000.00
Zemun	Beograd	Zajednica Hrvata Zemuna Knjižnica i čitaonica Ilija Okrugić	Pomoć pjevačkom zboru »Odjek« Zajednica Hrvata Zemuna Ilija Okrugić Zemun	60,000.00
Irig	Vrdnik	HKUD Sveta Barbara	Dani Svete Barbare	10,000.00
Novi Sad	Novi Sad	HKUPD Stanislav Preprek	Međunarodni festival »Summer in Adria 2016.« na Krku	30,000.00
Novi Sad	Novi Sad	Hrvatski kulturni centar	Redovita djelatnost	10,000.00
Novi Sad	Petrovaradin	UHD Franjo Štefanović	Dječja opera »Šumska kraljica«	10,000.00
Novi Sad	Petrovaradin	HKPD Jelačić	Godišnji koncert društva	20,000.00
Novi Sad	Petrovaradin	HKPD Jelačić	Redovita djelatnost	30,000.00
Ruma	Ruma	HKPD Matija Gubec	Redovan godišnji koncert Velikog tamburaškog orkestra	30,000.00
Ruma	Ruma	HKPD Matija Gubec	Koncert Velikog tamburaškog orkestra povodom dana društva	20,000.00
Sombor	Bereg	HKPD Silvije Strahimir Kranjčević	Redovita djelatnost	20,000.00
Sombor	Bereg	HKPD Silvije Strahimir Kranjčević	Smotra tamburaša »Mikini dani« s likovnom kolonijom	20,000.00
Sombor	Monoštor	KUDH Bodrog	U susret Zavitnom danu	30,000.00
Sombor	Bezdan	HUG Bezdanska marina	Manifestacija »Trojni susret« Bezdan	20,000.00
Sombor	Sombor	HKUD Vladimir Nazor	Žetvene svečanosti u Somboru »Dužionica 2016.«	50,000.00
Sombor	Sombor	UG Urbani Šokci	Redovita djelatnost	10,000.00
Sombor	Stanišić	HKD Vladimir Nazor	VIII. saziv likovne kolonije »Ivan Gundić Čiso - Dalmata	10,000.00
Sombor	Stanišić	HKD Vladimir Nazor	»Ikavica - govor bunjevačkih, šokačkih, dalmatinskih, ličkih, bosanskih i hercegovačkih Hrvata«	10,000.00
Sombor	Stanišić	HKD Vladimir Nazor	»LXVII. obljetnica savezne kolonizacije 1945./46.«	10,000.00
Stara Pazova	Golubinci	HKPD Tomislav	»Večeri i noći Ilije Žarkovića«	20,000.00
Stara Pazova	Golubinci	HKPD Tomislav	Škola tambure	30,000.00
Subotica	Đurđin	HKPD Đurđin	Godišnji koncert HKPD Đurđin	30,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	»XV. Dani Balinta Vujkova«	30,000.00

Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	»XIV. susret pučkih pjesnika »Lira naiva 2016.«	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	»XV. pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku«	20,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	Redovita djelatnost	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska čitaonica	IX. Etno kamp Hrvatske čitaonice	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska nezavisna lista	Mjesečnik Hrvatske novine - online izdanje	20,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatska nezavisna lista	Franjevačka crkva svetog Mihovila u Subotici	10,000.00
Subotica	Subotica	HKC Bunjevačko kolo	Putovanje na dječiji folklorni festival u Bitoli (Makedonija)	10,000.00
Subotica	Subotica	HKC Bunjevačko kolo	Djeca u Dužijanci	20,000.00
Subotica	Subotica	HKC Bunjevačko kolo	»XX. međunarodna likovna kolonija Bunarić 2016.«	20,000.00
Subotica	Subotica	HKC Bunjevačko kolo	Velika tvornica riječi	10,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatsko akademsko društvo	Izdavanje knjige Matije Evetovića »Život i rad Paje Kujundžića«	50,000.00
Subotica	Subotica	Hrvatsko akademsko društvo	Održavanje internetske stranice	20,000.00
Subotica	Subotica	Festival hrvatskih duhovnih pjesama Hosanafest	Festival »Hosanafest 2016.«	50,000.00
Subotica	Subotica	HGU Festival bunjevački pisama	»XVI. festival bunjevački pisama«	40,000.00
Subotica	Subotica	HGU Festival bunjevački pisama	Godišnji koncert HGU Festival bunjevački pisama	10,000.00
Subotica	Subotica	HGU Festival bunjevački pisama	»XII. smotra dječjih pjevača i zborova«	20,000.00
Subotica	Subotica	Katoličko društvo »Ivan Antunović«	Izložba Božićnjaka	10,000.00
Subotica	Subotica	Katoličko društvo »Ivan Antunović«	Podizanje spomenika Ivanu Antunoviću (prva faza-autorski rad)	40,000.00
Subotica	Subotica	Udruženje novinara »Cro-info«	CroCultus	50,000.00
Subotica	Subotica	HLU Cro-art	V. saziv umjetničke kolonije »Stipan Šabić 2016.«	20,000.00
Subotica	Subotica	HLU Cro-art	VI. saziv umjetničke kolonije »Panon«	20,000.00
Subotica	Subotica	Subotički tamburaški orkestar	Obilježavanje 125-te obljetnice rođenja Tumbas Pere Haje	10,000.00
Subotica	Subotica	Udruga Naša djeca	Hrvatska, bunjevačko-šokačka priča (tko čuva prošlost, ima i budućnost)	20,000.00
Subotica	Subotica	Udruga bunjevačkih Hrvata »Dužijanica«	Takmičenje risara 2016.	20,000.00
Subotica	Subotica	Udruga bunjevačkih Hrvata »Dužijanica«	Dužijanica 2016.	30,000.00
Subotica	Subotica	HAŠK Zrinjski	Organiziranje šahovskih turnira	20,000.00
Subotica	Subotica	UG Hrvatski majur	Organiziranje skupa mladeži - Hrvatski majur 2016	30,000.00
Subotica	Tavankut	HKPD Matija Gubec	»Kulturna baština Bunjevaca bez granica«	40,000.00
Subotica	Tavankut	HKPD Matija Gubec	V. seminar bunjevačkog stvaralaštva	40,000.00
Subotica	Tavankut	Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame Tavankut	31. kolonija naive u tehnici slame	40,000.00
Subotica	Tavankut	Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame Tavankut	Noć muzeja 2016.	20,000.00
Šid	Šid	HKD Ljuba	Malonogometni turnir	30,000.00
Šid	Šid	HKD Šid	Nabava opreme-osvjetljenje za binu-pozornicu HKD Šid	60,000.00
		Ukupno		1,500,000.00

Plesovi bačkih Hrvata na seminaru u Vinkovcima

VINKOVCI – Seminar folkloru panonske zone održan je po dvadeset prvi put u Vinkovcima, u trajanju od 21. do 27. kolovoza. Na ovogodišnjem seminaru sudjelovalo je četrdesetak polaznika, uglavnom voditelja folklornih i glazbenih ansambala iz Hrvatske i inozemstva, te nastavnika i pedagoga iz škola i dječjih vrtića.

Prvi put su ove godine na seminaru predstavljeni plesovi bačkih Hrvata Šokaca iz Bača i okolice koje je prezentirao **Luka Poljak** iz Osijeka, dok je plesove bunjevačkih Hrvata predstavio **Ivica Dulić** iz Tavankuta.

M. G.

Goran Kaurić posjetio Starčevo

STARČEVO – U nedjelju, 28. kolovoza, Starčevo je posjetio predsjednik nedavno osnovane *Udruge banatskih Hrvata* iz Zrenjanina, **Goran Kaurić**. Sastanak kome je nazočilo desetak zainteresiranih građana održan je u prostorijama župnog dvora nakon nedjeljne mise.

Kaurić je upoznao prisutne s motivima koji su ga ponukali da formira udrugu, te ciljevima i planovima aktivnosti u narednim mjesecima. On je istaknuo da Starčevo ima znatnu prednost u odnosu na ostale sredine jer su u tom mjestu Hrvati donekle ostali kompaktni, a tu su također i najbrojniji u usporedbi s drugim naseljima. Osnovni problemi koji tište hrvatsku zajednicu u Banatu, a bili su temom ovoga skupa, jesu prije svih etnička mimikrija i strah od nacionalnog izjašnjavanja koji su doveli do alarmantne depopulacije i ubrzanog smanjenja broja njenih pripadnika u ovom dijelu Vojvodine. Konstatiran je nedostatak kulturnih i političkih udruga koje bi unutar same hrvatske zajednice zastupale interese njezinog banatskog ogranka koji jeste malen, ali posjeduje vrlo bogato kulturno-povijesno naslijeđe.

Kaurić je naglasio kako se banatski Hrvati trebaju okupiti oko jedne udruge koja će ih zastupati. Najavljeno je osnivanje podružnica *Udruge banatskih Hrvata* u Starčevu i Pančevu, kao i svim mjestima i gradovima gdje za to postoji volja i zanimanje.

D. Mergel

HKPD Tomislav gostovalo u Topuskom

TOPUSKO – HKPD *Tomislav* iz Golubinaca gostovalo je proteklog vikenda u Topuskom gdje im je domaćin bilo KUD *Seljačka sloga*. Poslije subotnjeg večernjeg nastupa druženje s domaćinima nastavilo se na bazenima *Top Termi*. U nedjelju je bilo prilike prošetati i uživati u ljepotama toga kraja i posjetiti obnovljenu crkvu Blažene Djevice Marije i prisustvovati svetoj misi.

I. R.

Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini

TAVANKUT – Drugi dio ovogodišnjeg *Ciklusa hrvatskog filma u Vojvodini* nastavlja se projekcijama u Tavankutu i Subotici. Ovaj dio programa posvećen je, u povodu početka nove školske godine, djeci, ali i starijim gledateljima koji će se moći družiti i upoznati s brojnim gostima.

Večeras (petak, 2. rujna) u Donjem Tavankutu, na Etno salašu *Balažević* s početkom u 18 sati bit će prikazan dugometražni igrani film *Šegrt Hlapić* redatelja **Silvija Petranovića**. Isti je film na programu u Subotici, sutradan (subota, 3. rujna), s početkom u 10 sati u Art kinu *Lifka*.

Nakon obiju projekcija bit će upriličen razgovor djece s redateljem Silvijom Petranovićem.

U subotu, 3. rujna, navečer u Donjem Tavankutu, na Etno salašu *Balažević*, u povodu prve godišnjice smrti glumca **Vlatka Dulića** bit će prikazan dugometražni igrani film *Most na kraju svijeta* redatelja **Branka Ištvančića**. Početak je u 20 sati. Ulaz na projekcije je slobodan.

Žensko tradicijsko češljanje u Baču

BAČ – Manifestacija *Žensko tradicijsko češljanje i izrada ogavljia Hrvatica u regiji* održat će se sutra (subota, 3. rujna) u Baču, u organizaciji UG *Tragovi Šokaca*. Tema ovogodišnje manifestacije je žetva. Češljat će se i odijevati onako kako su se nekada odijevale, češljale i povezivale cure i žene kada su išle u žetvu. Sudjelovat će žene iz Berega, Monoštora, Sonte, Bača, Plavne, Vajske, Šida, Tuzle – Breške (BiH), te Topolja, Vrbanje i Donje Bebrine (Hrvatska). Predavanja na temu češljanja i ogavljia održat će etnolozi **Sonja Periškić** i **Tomislav Augustinčić**, a u kulturno-umjetničkom programu sudjeluju KUD *Osijek 1862*, te pjevačke skupine KUD-a *Mladost Tramošnjanke* i UG *Tragovi Šokaca* iz Bača. Predavanja i radionice počinju u 13.30 sati u etno kući *Didina kuća*, a kulturno-umjetnički program u 17 sati u Domu kulture u Baču.

I. A.

Likovna kolonija u Sotu

ŠID – U organizaciji HKD *Šid*, od danas do nedjelje 4. rujna, u župnom dvorištu u Sotu, bit će organizirana četvrta po redu likovna kolonija. Na koloniji će sudjelovati slikari iz Subotice, Iloka, Tovarnika i Podgrađa, a svoje sudjelovanje su najavili i slikari iz šidske općine.

S. D.

Večeri i noći Ilije Žarkovića

GOLUBINCI – HKPD *Tomislav* iz Golubinaca organizira manifestaciju *Večeri i noći Ilije Žarkovića* koje će biti održana idućeg tjedna. Poetska večer će biti održana u petak 9. rujna u 20 sati u vjeronačnoj dvorani župe Sv. Juraj. Rok večer je na programu sutradan, u subotu 10. rujna u 20 sati u dvorištu osnovne škole u Golubincima.

HosanaFest 2016. u Subotici

SUBOTICA – Jedanaesti po redu festival hrvatskih duhovnih pjesama *HosanaFest* bit će održan u iduću subotu 10. rujna u subotičkoj Dvorani sportova. Okupit će se petnaest izvođača i skupina iz Hrvatske, BiH, Njemačke i Srbije. Festival je humanitarnog karaktera, novac se prikuplja za Martinu koja boluje od leukemije. Cijena ulaznice je 200 dinara, a početak je u 20 sati.

GOSTOVANJE HKUPD STANISLAV PREPREK U HRVATSKOJ

Pljesak za pjevačku skupinu iz Vojvodine

Osmo članica pjevačke skupine HKUPD-a *Stanislav Preprek* iz Novog Sada: **Slađana Varićak, Zora Jakovljević, Erna Šumec, Vesna Aršinov, Ivanka Horvatić, Gordana Rašić, Vida Stojšić i Ana Marija Kaluđerović**, kao i tri člana iz orkestra koji ih prate: **Dobrivoj Janković** na klarinetu, **Svetozar Popov** na harmonici te **Goran Filipović** na gitari, sudjelovali su na *III Music Festival Summer in Adria* (festival *Ljeto na Jadranu*), koji je održan od 13. do 16. kolovoza u Hrvatskoj na više lokacija: Crikvenici, Senju i Novom Vinodolskom.

Organizator ovog festivala je Europska Asocijacija Festivala Folklor (EAF).

»Nastupe smo imali u prelijepom ambijentu Crikvenice i Senja uz veliki broj posjetitelja. Svojom pjesmom uveličali smo ovogodišnji glazbeno folklorni festival podarivši ljudima sa svih strana svijeta ljepotu hrvatske izvorne glazbe i pjesme donijete iz Vojvodine. Posjetitelji su nas bogato nagrađivali pljeskom za sve vrijeme

izvođenja programa, a i kasnije su nam otvoreno iskazivali svoje oduševljenje«, navodi predsjednica glazbeno-pjevačke sekcije HKUPD-a *Stanislav Preprek* Ana Marija Kaluđerović.

Novosađani su na festivalu sudjelovali s još dvanaest grupa iz devet zemalja Europe. Nakon trodnevnog sudjelovanja na *III Music Festival Summer in Adria* započeo je i njihov neslužbeni dio boravka na moru. Svakodnevno su išli na različite destinacije, a posebno ih je radovao posjet otoku Krku, gradu Krku i tamošnjem Karmelićanskom samostanu.

»Gostoprinstvo, ljepota prirode samog otoka i mjesta te čistoća mora bila je za sve nas fascinantna. Ugodnom osjećaju doprinijela je i naša draga **Maja**, inače Novosađanka, koja je bila naš vodič«, navodi Kaluđerović.

Članovi *Prepreka* su posjetili i Vrbnik, mjesto poznato po najužoj ulici na svijetu, sorti vina žlahtini i čuvenoj pjesmi *Vrbniče nad morem, visoka planino*.

H. R.

Novi spot Ansambla Hajo

SUBOTICA – Ansambl *Hajo* iz Subotice ima novi video spot. Riječ je o spotu za pjesmu *U mome selu skroz na kraju* koji se, poput njihovih ranijih, može pogledati na youtube kanalu ansambla. Spot je izradila video-produkcijska kuća *Dinovizija* iz Subotice.

Pjesma je premijerno izvedena na prošlogodišnjem *Festivalu bunjevački pisama* u Subotici, a s njome će nastupiti i na ovogodišnjem festivalu *Zlatne žice Slavonije* u Požegi.

KULTURAMA

Umjetnici i novci

Vječeras (petak, 2. rujna) u novosadskom MSUV-u otvara se izložba *Nova religija* **Damiena Hirsta**, jednog od najpoznatijih umjetnika današnjice. Ovo je njegovo prvo gostovanje u Srbiji, a njegova izložba kod nas stiže nakon nekoliko europskih gradova, među ostalim, Banja Luke i Skoplja. Gostovanje Hirsta bi se već unaprijed moglo proglasiti i likovnim događajem godine u državi.

No, ipak ne misle svi tako. Neformalna skupina umjetnika i aktivista najavila je prosvjed sat vremena prije početka izložbe. Oni žele izraziti nezadovoljstvo i »javno se suprotstaviti kulturnoj politici muzeja, grada i države koji u polju kulture, jednako kao u polju gospodarstva i ekonomije, koriste javna sredstva za davanje bezuvjetne potpore (izložba je podržana s gradske, pokrajinske i republičke razine) krupnom kapitalu koji je sve bogatiji dok većina postaje sve siromašnija«. Hirstova je izložba, kako navode, najreprezentativnija u tom ključu, jer je riječ o umjetniku čiji radovi dostižu basnoslovne, nerijetko i trocifrene milijunske iznose; umjetniku od čijeg rada profitiraju privatne galerije i koga podržava moćni korporativni sektor (potporu izložbi dala je međunarodna kompanija KPMG koja se bavi uslugama financijskog i poreznog savjetovanja i revizije)«.

Još jedna zanimljiva ovotjedna vijest, a tiče se umjetnika i »novaca«: istaknuti skladatelj i akademik **Dejan Despić** odlučio je vratiti lane dobivenu *Nagradu grada Beograda*, reagirajući time na novčane nagrade koje su osvajači medalja na nedavnim Olimpijskim igrama dobili od države. U otvorenom pismu Despić je ukazao na ogromnu razliku između svijeta sporta i života običnih građana, kao i između financiranja sporta i kulture i drugih javnih službi, poput prosvjete i zdravstva.

Nakon ovakvih vijesti, postavlja se pitanje – trebaju li umjetnici imati (ako im to pođe za rukom, poput Hirsta) ili nemati novca? Činjenica je da u svijetu zabave (showbiza) i sporta ima mnogo više novca, ali zašto bi, s druge strane, umjetnici bili ti koji gladauju ili peru suđe? Nije sporno da je današnji društveno-ekonomski poredak prepun mana, ali čini se da ni u prošlosti nije bilo drukčije: koliko se, recimo, današnje kompanije i galeristi razlikuju od čuvene mecenaške dinastije Medici, čiji je uspon počeo upravo trgovinom i bankarstvom?

D. B. P.

ODRŽANA UMJETNIČKA KOLONIJA STIPAN ŠABIĆ 2016.

Različitost ujedinjena u kreativnom naboju

U sjedištu kolonije, na salašu Đorđević na Paliću

Kolonija je okupila 13-ero većinom akademskih umjetnika iz sedam zemalja

Kao svoj najveći projekt na godišnjoj razini, Hrvatska likovna udruga *Cro art* je i ove godine organizirala Umjetničku koloniju *Stipan Šabić*, čiji je jedan od ciljeva sačuvati uspomenu na tog subotičkog likovnog pedagoga i slikara. Šesti saziv kolonije održan je od 23. do 26. kolovoza na Paliću, ali ovoga puta na novoj lokaciji – salašu Đorđević. Sudjelovalo je 13-ero većinom akademskih umjetnika: **Ante Karačić** i **Ankica Perge Karačić** (Njemačka), **Hristijan Sanev** (Makedonija), **Nera Matijević**,

Stjepan Albot i **Goran Bujišić** (Srbija), **Dubravko Mokrović** (Hrvatska), **Emil Dobriban** i **Eniko Dobriban** (Rumunjska), **Lilian Carland Malbašić** (Srbija/Australija), te **Dušan Bujišić** (Srbija), **Ivica Mareković** (Hrvatska) i **Andrea Ballo** (Mađarska) koji su poslali svoje radove.

UMJETNIČKI VITALITET

Kolekcija HLU *Cro art* je sada bogatija za preko 20 radova koje su zainteresirani mogli vidjeti prigodom zatvaranja ove

likovne manifestacije. Teme ovogodišnjeg saziva bile su: ruralna Vojvodina (pejzaži, običaji, ljudi...) te motivi urbane Subotice.

»Četiri dana salaš Đorđević bio je podređen umjetnosti«, kaže predsjednik HLU *Cro art* **Josip Horvat**. »Sama činjenica da naša kolonija već šestu godinu okuplja umjetnike iz nekoliko zemalja potvrđuje da ona posjeduje svoj kreativni naboj, umjetnički vitalitet – i zato je umjetnici vole i žele ponovno doći na nju. Oni su i ove godine, ovoga puta u ambijentu salaša

stvorili djela koja pulziraju njihovom osobnošću i vlastitošću«, dodaje on.

VOJVOĐANSKI MOTIVI

Iako je jedan od osnivača HLU *Cro art*, Stjepan Albot iz Novog Slankamena je prvi puta sudjelovao na koloniji *Stipan Šabić*. Autor je to sklon realističkom izričaju, o čemu svjedoče i dva rada nastala na salašu Đorđević – jesenski pejzaž i muškatla u saksiji. »Drago mi je da sam sudjelovao na ovoj koloniji. Korisno je bilo vidjeti što

drugi umjetnici rade, smatram da je kvaliteta radova na solidnoj razini. Svi su autori različiti i stilski i po načinu promatranja slikarstva», kaže Albot.

Ante Karačić i Ankica Perge Karačić su prvi puta na ovoj koloniji, iako su sudjelovali i na prošlom sazivu budući da su poslali svoje radove. Djela koja su načinili inspirirana su životom i tradicijom ovdašnjih bunjevačkih Hrvata. Ante je izradio drveno-metalnu skulpturu *Dužijanca*. »Radove izrađujem od odbačenog materijala. Klasove, njih pet, izradio sam od drveta a križ, kakvih se ovdje mogu vidjeti pokraj polja, od

Djela različitih tehnika, stilova i poetika

GLAZBA I PLES

U programu otvorenja, odnosno zatvaranja kolonije, sudjelovali su mladi članovi Subotičkog tamburaškog orkestra, pjevačka skupina Bodroški bečari iz Monoštora, duo Antonija Piuković (vokal) i Robert Đivanović (gitara) te članice Baletske škole Raičević iz Subotice.

metala. Izradom skulptura i objekata bavim se desetak godina unatrag. Nisam umjetnik po obrazovanju, ali je moj rad naišao na dobar prijem proteklih godina», kaže on.

Ankica – koja je podrijetlom iz Indije, a školovala se u Novom Sadu – naslikala je triptih *Momačko kolo*. »U sredini triptiha je momak u nošnji, a sa strane dvije djevojke također u nošnjama. Šešir mu prekriva oči tako da se ne zna koju će djevojku odabrati«, pojašnjava slikarica.

DODIRI EMOCIJA

Emil Dobriban iz Kluža svoj stil opisuje sintagmom »interpretacija figurativnog«. Opisao nam je svoju sliku, za koju je kao predložak koristio fotografiju. Rezultat je ostvarenje s veoma živim,

pomalo »van Goghovskim« nanosima boja. »Ne želim nešto predstaviti realistično, smatram da to čini fotografija koja je zasebna umjetnost. Ovo je moje viđenje onoga na fotografiji, predstavljeno linijama i bojama. Žetva se odvija u ljeto, zato su boje tako žive. Ljudi rade na polju po toploti kako bi osigurali kruh«, kaže Dobriban izražavajući zadovoljstvo što su on i njegova supruga Eniko, također slikarica, sudjelovali na ovoj koloniji.

Hristijan Sanev iz Makedonije predstavio se s dva rada, koji pripadaju njegovom recentnom ciklusu *Dodiri emocija*. Na površini njegovih slika su

poluloptice, a u pitanju je zapravo *Brailleovo pismo* kojega dodirom mogu čitati slijepe osobe. Na jednom od radova zapisano je *Zahvala Bogu, pohvala čovjeku* što je geslo subotičke žetvene svečanosti *Dužijance*.

»Koncept je da i slijepe osobe mogu osjetiti ono što ja ili vi vidite u slikama. Za razumijevanje ovih djela važni su raspored poluloptica na površini slike, njihova kompozicija i simbolika boja«, kaže Sanev. On je ujedno i predsjednik Društva likovnih umjetnika Makedonije, te je posjet Subotici iskoristio i da uspostavi kontakte s diionicima ovdašnje likovne scene.

»Upoznao sam ovdje ljude iz naše struke i nadam se da će ti kontakti rezultirati projektom suradnje ovdašnjih i umjetnika iz Makedonije«, dodaje Sanev.

Kao i ranijih godina, kolonija je bila prilika za međusobno upoznavanje umjetnika i razmjenu iskustava, a većina sudionika s kojima smo razgovarali ističe kako se salaš Đorđević pokazao ne samo kao oaza mira, već i kao inspiracija.

Izložba radova nastalih na ovogodišnjem sazivu Umjetničke kolonije Stipan Šabić bit će priređena iduće godine u Subotici.

D. B. P.

UZGOJEM RAJČICE OBITELJ STANTIĆ IZ DONJEG TAVANKUTA NA NAJBOLJI NAČIN
POKAZUJE KAKO SE I IZ MANJE PLODNOG ZEMLJIŠTA MOŽE IZVUĆI POSLOVNA KORIST

Svi uspjesi liče jedan na drugoga...

*S početne tri motike prije deset godina Katarina i Petar Stantić danas rajčicu proizvode na tri jutra, prodajući je dobrim dijelom i kao pasiranu ili kuhanu * Do sustava za navodnjavanje i ostale opreme došli su isključivo ulaganjem vlastitih sredstava, bez korištenja kredita ili gradskih ili pokrajinskih fondova * Upotreba isključivo stajskog gnojiva, bez ikakve druge prihrane, kao i korištenje usluga savjetodavne službe omogućila im je proširenje tržišta na Suboticu i okolna sela * I pored velikog poskupljenja proizvodnje u odnosu na cijenu koštanja finalnog proizvoda, Katarina Stantić kaže kako je ovaj posao ipak isplativ*

Poslovna priča obitelji Stantić razlikuje se tek u detaljima u odnosu na druga uspješna poljoprivredna gospodarstva: počeli su prije deset godina s proizvodnjom rajčice na maloj parceli vlastite zemlje koja im se nalazi pokraj kuće u Donjem Tavankutu da bi danas stigli do tri jutra koja se uzeli u najam.

S obzirom na to da je u vrijeme razgovora nositelj gospodarstva Petar raznosio rajčicu svojim kupcima, priču o uzgoju ovog povrća prepustio je svojoj supruzi Katarini. Ekonomična na riječima, ona kaže kako su, nakon dobre prođe konzumne, ubrzo prešli i na proizvodnju kuhane rajčice, koju, bez mnogo filozofije, priprema na starinski način, a nijanse su tek u tome voli li kupac slatku ili ljutu, ali i onu za dijabetičare, bez šećera.

ZNANJE KAO ULAGANJE, ULAGANJE KAO UVJET

Početni uspjeh, odnosno zanimanje kupaca za njihove proizvode od rajčice, iskoristili su na najpametniji način: ulaganjem. Tako su danas sva tri jutra, kaže Katarina, pod sustavom za navodnjavanje, a i proces kuha-

Kod Kate je početak i kraj

nja uveliko je prilagođen, bolje rečeno moderniziran, obimu proizvodnje. Ono po čemu se ovo gospodarstvo razlikuje od dosta sličnih je u tome što su svu opremu kupili iz vlastitih sredstava, dakle bez podizanja bankarskih kredita ili korištenja sredstava na lokalnim ili republičkim natječajima. I pored toga, Katarina kaže kako je rad

na uzgoju rajčice naporan, a za površinu koju oni obrađuju potrebno je od pet do petnaestak (sezonskih) radnika, ovisno o tome je li riječ o »palantovanju«, kopanju ili branju. Za opis težine ovog posla ona navodi dva konkretna primjera:

»Teško je doć do radnika, jel je njima često važna jedino satnica, a mi moramo paziti i na

kvalitet onog što ćemo prodat, pa samim tim i više paziti na to. Sreća, pa u ovo vrime uvijek ima đakova kojima dobro dođe koji dinar, al se bere po tri sata. To je naporan posao, jel si stalno sagnut. Osim tog, sve veći broj ljudi odlazi u varoš, pogotovo ako se tamo zaposle. A nije lako ni nama. Eto, baš juče smo isparirali oko 1.500 litara, a od tog

sam skuvala oko 350 litara paradidke. Danas neću kuvat, al ću sutra opet.«

Kada je riječ o ulaganjima, sugovornica kaže kako su ona velika, i to od početka do kraja: od nabave sjemena pa do isplate radnika. Pa ipak, njezina usporedba iz vremena početaka s današnjim danima prije se može shvatiti kao konstatiranje činjenica nego li žalopojka:

»Kad smo prije deset godina počeli radit, pasiranu paradidku smo prodavali po 40, a sad po 50 dinara. A ne tribam divanit o tom da su ulaganja iz godine u godinu sve skuplja.«

Iako su vremenom i sami stekli iskustvo, Katarina Stantić kaže kako redovito koriste usluge savjetodavne službe koja postoji u Tavankutu. Na taj način, kaže, plaćanjem manjih izbjegavaju veće troškove koji bi sigurno nastali da se tretmani ne obavljaju pravilno i pravodobno. To se, kaže, prije svega odnosi na zaštitu kao preventivu potencijalnim bolestima rajčice. S obzirom na to da su proizvodnju dobrim dijelom (pre) usmjerili na pasiranu, odnosno kuhanu rajčicu Katarina Stantić kaže kako uzgajaju »njivsku sortu«, poznatu i kao »šljivar«, koja ima jaču kožu što joj omogućuje veću otpornost na truljenje, ali i koja je zbog svoje gustine pogodn(ij)a upravo za

Nije lako leđa ispravit

spravljanje soka od ovog povrća. Kao primjer za to ona navodi da se od 100 litara pasirane rajčice skuha između 95 i 96 litara.

KVALITETA KAO GARANCIJA

Kada je riječ o (u)rodu, sugovornica kaže kako svi pokazatelji govore da će ova godina biti dobra, što im daje realnu osnovu da računaju na oko četiri vagona rajčice po jutru, pa to pomnoženo s tri iznosi...

Tolika količina rajčice već odavno nadmašuje potrebe

susjedstva, pa i sela u kom žive te su se stoga na vrijeme potrudili da razrade tržište. Kvaliteta njihovih proizvoda – čemu je umnogome pridonijela upotreba isključivo stajskog gnojiva, bez ikakve druge prihrane – omogućila je da se dobar glas proširi ne samo kod kupaca u gradu (Subotici) i okolnim selima nego i na trgovine, što im omogućuje da oko plasmata rajčice nemaju problema. Stoga, i pored navedenih razlika u cijenama koštanj finalnog proizvoda i visine ulaganja u proteklih deset godina, Katarina Stantić kaže kako je posao na kraju ipak isplativ:

»Poso je težak i naporan, posebno za ova dva-tri miseca. Radimo mi i od februara kad posijem paradidku, pa rasad, al sad je udarno vrime za poso. Al, kad podvučemo crtu, ne žalimo se.«

Što se proširivanja proizvodnje tiče, sugovornica kaže da takvih planova za sada nemaju, jer im ni ova tri jutra ne ostavljaju puno vremena i prostora za bavljenje bilo čime drugim. Stoga će, bar još neko vrijeme, i registracija proizvodnje kuhanne rajčice pričekati. Katarina na koncu dodaje da se tako može do ulaska u Europsku uniju. A onda... Pa, prilagođavanje novim uvjetima.

Z. R.

Lako je snažnim momcima

Temeljem članka 6. stavak 1. i članka 9. Odluke o izmjenama Odluke o dodjeli priznanja *Dr. Đorđe Natošević* (Službeni list AP Vojvodine, broj 10/2010), Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice raspisuje

NATJEČAJ

za dodjelu priznanja *Dr. Đorđe Natošević* za školsku 2015./2016. godinu

I.

Pravo sudjelovanja na natječaju za dodjelu priznanja *Dr. Đorđe Natošević* (u daljem tekstu: *Priznanje*) imaju predškolske ustanove, osnovne i srednje škole sa sjedištem u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini i odgojitelji, nastavnici, pedagozi i psiholozi zaposleni u tim ustanovama.

Prijavu na natječaj mogu podnijeti samostalno predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, nastavnici, odgojitelji, pedagozi i psiholozi u ovim ustanovama, ili ih za dodjelu *Priznanja* mogu predložiti učenici, roditelji, tijela lokalne samouprave, stručne udruge i druge pravne i fizičke osobe.

Sudionik na natječaju, odnosno predlagatelj podnosi dokaze o ispunjavanju uvjeta iz natječaja.

Dokaze o ispunjenosti uvjeta i privitke uz prijavu podnositelj dostavlja u cijelosti u elektroničkom obliku (najviše na 3DVD ili 5 CD-a).

II.

Priznanje se dodjeljuje za izuzetne rezultate ostvarene primjenom suvremenih metoda u odgojno-obrazovnom radu i nastavi, u prethodne dvije školske godine, na područjima: predškolskog odgoja i obrazovanja; nastave; rada s nadarenom djecom predškolskog uzrasta i nadarenim učenicima, kao i onima koji zaostaju u savladavanju sadržaja odgojno-obrazovnog rada i sadržaja nastavnog gradiva; slobodnih aktivnosti s djecom predškolskog uzrasta i učenicima; stručnog usavršavanja odgojitelja, nastavnika i suradnika; profesionalne orijentacije učenika; suradnje s roditeljima; kulturne i javne djelatnosti i suradnje s užom i širom društvenom zajednicom; rukovođenja, organizacije i osiguravanja kvalitete rada ustanove; unapređivanja tolerancije i prihvatanja različitosti, inkluzivnog obrazovanja i u drugim područjima u okviru osnovne djelatnosti ustanove.

III.

Poslovnik o radu Odbora za dodjelu priznanja *Dr. Đorđe Natošević*, s područjima rada i elementi za vrijednovanje postignutih rezultata za dodjelu Priznanja, zajedno s obrascima za prijavu na natječaj, dostupni su na interent adresi Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice.

NOVINE U VJERSKOJ NASTAVI

Novi program i udžbenici

Pred početak nove školske godine u Somboru u župi Presvetog Trojstva održan je sastanak Komisije Vlade Srbije za vjersku nastavu.

» U ovoj komisiji su predstavnici svih vjerskih zajednica, kao i Ministarstva prosvjete i Ministarstva pravde. Naša glavna zadaća je raditi na podizanju kvalitete vjerske nastave u školama. S jedne strane je zakonodavstvo i standardi obrazovnog sustava, a s druge strane je odgovornost Crkve i vjerskih zajednica u cijelom tom procesu, jer to je jedan specifičan predmet koji ima za cilj ne samo prenijeti određena znanja već i formirati osobnost učenika«, kaže predsjednik Komisije za vjersku nastavu, episkop bački **Irinej**, i podvlači suradnju i uvažavanje crkava i vjerskih zajednica kako u ovoj komisiji tako i u samim školama.

A kada je o školama riječ ova školska godina donosi nekoliko novina koje se tiču vjerske nastave. »Veliki posao je pred ovom Komisijom. Prvo sljedeći formiranje radne grupa koja treba izraditi Pravilnik o uvjetima i stupnju naobrazbe vjeroučitelja i kateheta. Znači moramo znati koja je to vrsta stručne spremlje neophodna da bi nastavnik mogao držati vjersku nastavu u školi. Važno je reći da ćemo ovu školsku godinu početi po novom nastavnom Planu i programu. Treće je rješavanje pitanja udžbenika, priručnika i radnih svezaka i materijala za učenike. Po objavljivanju novog Plana i programa svi oni koji misle da bi mogli sudjelovati u pisanju novih udžbenika dobro su došli, ali moram naglasiti da će se udžbenici pisati sukladno sa Zakonom o udžbenicima«, kaže **Snežana Pavlović** (Ministarstvo prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja) dopredsjednica Komisije Vlade Republike Srbije za vjersku nastavu. »Na izradi novog školskog programa intenzivno smo radili sedam, osam

Gradska uprava Subotica, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, ntemeljem članka 25. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (Sl. glasnik RS br.135/04 i 36/09) objavljuje:

OBAVJEŠTENJE O DONESENOM RJEŠENJU KOJIM JE DANA SUGLASNOST NA STUDIJ PROCJENE UTJECAJA NA ŽIVOTNI OKOLIŠ

Dana 23.8.2016. godine nositelju projekta *TELEKOM SRBIJA AD BEOGRAD*, izvršna jedinica Subotica, Prvomajska br. 2-4, je dana suglasnost na studij o procjeni utjecaja na životni okoliš projekta: Bazna stanica mobilne telefonije »SUU95 SU-PESNIČKA (UMTS)«, na katastarskoj parceli 2224/3 KO Novi grad, ulice: Pesnička br. 18 (46.106959°, 19.688558°).

Tekst rješenja se u cijelosti može preuzeti na internet adresi: http://www.subotica.rs/documents/zivotna_sredina/Resenja/IV-08-501-226-2016.pdf

mjeseci. Maksimalno smo iskoristili iskustvo koje imamo nakon 15 godina, koliko je prošlo od uvođenja vjerske nastave u obrazovni sustav. To iskustvo pomoglo nam je da sagledamo koje su to teme važne za djecu, koje trebaju ostati, a što je ono što bi se možda trebalo mijenjati. Suštinski sadržina se ne mijenja, ali se radi o odabiru sadržaja koji su lakše prihvatljiviji učenicima, sadržajima koji su jače motivirali djecu i u tom smislu trudili smo se napraviti poveznicu s konkretnim, svakidašnjim životom kako djece, tako sredine i svijeta u kome žive. I ono što je najvažnije, želimo ih pripremiti za budućnost, a mislim da vjeronauk zajedno s drugim predmetima u školi može dati svoj doprinos», kaže velečasni **Josip Pekanović**, predstavnik Katoličke Crkve u Komisiji za vjersku nastavu.

Vjerska nastava uvedena je 2001. godine, a svake školske godine za ovaj predmet se opredjeljuje skoro pola milijuna učenika. »Ako hoćete precizno taj broj se kreće od 450.000, pa do 530.000 učenika koji su se, podvlačim, svojom voljom opredijelili za ovaj predmet. Taj broj raduje, ali u isto vrijeme taj broj pojačava i odgovornost kako onih koji vode politiku prema školama, crkvama i vjerskim zajednicama, tako i onih koji izvode vjersku nastavu«, kaže Pavlović.

Z. V.

Piše: dipl. theol. **Ana Hodak**

Dok čita evanđelje vjernik se trudi shvatiti Isusovu poruku, razmišlja o tome kako je provesti u život i odgovoriti na njene zahtjeve u situaciji u kojoj se nalazi. No, na nekim mjestima Isusove riječi nas zbunjuju, čini nam se kao da se ne mogu pomiriti s ostatkom njegovog nauka. U takve dijelove možemo ubrojiti dio iz Lukinog evanđelja koji donosi liturgija dvadeset i treće nedjelje kroz godinu.

ZAHTJEV UČENICIMA

U Lukinom evanđelju Isus se vrlo oštrim riječima obraća svojim slušateljima: »Dode li tko k meni, a ne mrzi svog oca i majku, ženu i djecu, braću i sestre, pa i sam svoj život, ne može biti moj učenik! I tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik!« (Lk 14,26-27). Ovakav Isusov govor zbunjuje, izaziva u čovjeku otpor, prosvjed, neodobravanje. Bez obzira na odricanje od svega, ostavljanje prijašnjeg načina života, nije lako shvatiti zašto Isus koristi glagol »mrziti« i to za ono što je svakom čovjeku u životu najvažnije, čak sveto. Nameće se pitanje nije li to oprečno Božjim zapovijedima, koje nas uče da ljubimo svoje bližnje, posebno svoju obitelj, ali oprečno i Isusovoj zapovijedi ljubavi. No, te riječi ne treba shvaćati tako površno.

Evanđelist Matej ove

Isusov učenik

Isusove riječi prenosi u nešto blažem obliku, te ne koristi ovaj glagol »mrziti«: »Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kćer više od mene, nije mene dostojan. Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene dostojan« (Mt 10,37-38). Ovu razliku naš bibličar **Ivan Dugandžić** tumači time što se semitski jezici ne služe komparacijom, već drastičnim suprotnostima izražavaju stvarnost koju žele naglasiti. Evanđelist Matej je tu drastičnu suprotnost ublažio služeći se komparacijom, dok je Luka ostao vjeran semitskom načinu izražavanja (usp. Ivan Dugandžić, »U radosti naviještene riječi«, str. 161-162.).

Tako Isus ovim riječima ne govori ništa što je suprotno Božjim zapovijedima, naprotiv, kao što i prva zapovijed kaže, čovjeku ništa ne smije biti ispred Boga. Ljubav prema Bogu i njegovo nasljedovanje ne smiju biti ničim ugroženi, pa ni ljubavlju prema obitelji. Dakle, čovjeka ne smije ništa priječiti da bude potpuno u Božjoj službi. Jer, Isusov učenik ne može se biti napola, to je služba koja zahtijeva potpuno predanje. Njegov učenik je onaj kojeg on pozove u tu službu. Onaj koji je pozvan treba se odazvati, a odaziv znači ostaviti sve što je prije čovjeka vezivalo uz sebe, kako bi mogao prihvatiti sve što mu Isus nudi. Tako u ovim Isusovim riječima »mrziti« ne znači osjećaje, nego znači djelovanje, aktivan odaziv. Ljubav kao osjećaj prema obitelji ostaje, ali ona ne može biti zapreka služenju Bogu. Ako nije tako, onda se čovjek nije odazvao upućenom pozivu na nasljedovanje. To dvoje se ne suprotstavlja, ali kao što se u svemu zna što treba biti na kojem mjestu, tako je i kad je u pitanju služenje Bogu.

ODRICANJE

Biti kršćanin i Isusov nasljedovatelj ne znači jednostavno biti kršten i ponekad prisustvovati svetoj misi, kako to danas mnogi shvaćaju. Ta uzvišena služba na koju smo pozvani zahtijeva mnogo više od površnog i brzopletog prikazivanja sebe kao kršćanina pred drugima. To potvrđuju i dvije slike koje Isus koristi o gradnji kule ili vođenju rata (usp. Lk 14,28-32). Kao što se čovjek ne smije prebrzo upustiti u gradnju ako nije siguran da će je uspješno dovršiti, ili zaratiti s onim za kojeg zna da je od njega moćniji, tako Isus ne želi da se čovjek odluči za nasljedovanje, ne brzopletu, pa da ostane vezan za obitelj ili nešto drugo što mu je ovdje na zemlji važno, te bude razdijeljen između te dvije stvarnosti.

Čovjeka danas mnoge stvari priječe da nasljeduje Boga u potpunosti. Bila to obitelj, posao, zabava ili nešto drugo, sve je manje vremena za Boga. Tako je sve više onih koji se priznaju kršćanima, a Krista slijede tek riječima. Kristovo učenje u mnogim se stvarima razilazi od trendova u suvremenom svijetu, njegovi zahtjevi remete komfor modernog načina života, traže žrtvu i odricanje. Pa se često dogodi da oni koji se smatraju kršćanima od Isusovog učenja biraju što ima se više dopada i što im je lakše provesti u životu, a ostalo zanećmaruju. To nije pravo nasljedovanje, to nije odricanje kakvo se očekuje od Kristovog učenika. Odrći se svega radi Boga to je ono što se od nas traži: »Tako dakle nijedan od vas koji se ne odrekne svega što posjeduje, ne može biti moj učenik« (Lk 14,33).

KATA SARIĆ, KUĆANICA IZ TAVANKUTA

Voće na bocama

Kata Sarić iz Tavankuta u slobodno vrijeme oslikava boce. Članica je *Gupca*, a uposlena je u obiteljskom poljoprivrednom gazdinstvu gdje uzgajaju razne voćarske kulture te proizvode rakiju.

Kad ste počeli oslikavati boce?

Počela sam prije 5 godina. S obzirom na to da smo proizvođači rakije, često je nosimo u poklon, pa da bi bilo ljepše, došla sam na ideju da bih mogla crtati na njih. Znala sam od ranije da bar malo imam talenta za to. I kćerka mi je iz Novog Sada donijela sav potreban materijal, kao iznenađenje za moj imendan, svetu Katu.

Koje motive najčešće crtate?

Najčešći motivi su voćni: jabuka, kruška, kajsija, dunja, višnja, jagoda, ovisi tko što traži. Nekada su to i cvjetni motivi, blagdanski...

Koje materijale za rad koristite?

To su akrilne boje, boje za staklo i drugi pomoćni materijal – četkice, kontur, providan završni lak.

Kako izgleda proces slikanja? Koliko Vam je potrebno vremena za jednu bocu?

Slikam uglavnom kad imam vremena, i kad netko naruči. Uzmem odgovarajuću bocu, izmiješam boje, uzmem odgovarajuću četkicu i crtam. Nacrtam plod koji mislim, a na zadnju stranu cvijet voćke. Uokvirim uglavnom zlatnim konturom, a kad se sve malo prosuši premažem providnim lakom i ostavim da se suši. Za jednu bocu mi je potrebno otprilike pola sata, a da se sve osuši par sati.

Gdje ih prodajete, izlažete?

Prodajem ih od kuće, a izložene su u Galeriji slika od slame u Tavankutu. Izlažem ih i na Božićnom vašaru i *Tavankutskom festivalu voća* – uglavnom na našim tavankutskim manifestacijama. Nosili smo ih nekoliko puta i na Poljoprivredni sajam i Berbanske dane.

Ima li zainteresiranih kupaca?

Uvijek ima zainteresiranih kupaca, a ja se trudim da im ispunim želje i očekivanja.

Imate li još tako neki kreativni hobi?

To mi je jedini hobi, ali dovoljan. Uglavnom je dobar za opuštanje, a ponekad je i težak nakon napornog radnog dana.

J. Dulić Bako

IGRA

TSURO

Tsuro je igra na ploči za 2. do 8 igrača. Igrači stavljaju pločice smjera na igraću ploču stvarajući putove koji započinju na rubu igraće ploče i nastavljaju se u unutrašnjosti igraće ploče.

CILJ IGRE

Sprječiti da tvoj put završi preko ruba igraće ploče. Pobjeđuje posljednji igrač na igraćoj ploči.

SADRŽAJ IGRE

- 1 igrača ploča
- 35 pločica smjera
- 8 figurica za igru
- 1 pločica Zmaja

PLOČICE SMJERA

Svaka pločica smjera pokazuje 4 linije (putove) koji tvore 8 točaka na rubovima pločica. Kada su pločice putova posložene jedna pored druge točke se poklapaju i tvore neprekinute putove. Svaka pločica je jedinstvena. Putovi na pločici se mogu međusobno preplitati, ali je svaki neprekinuti i neovisan.

PRIPREMA IGRE

1. Postavite igraću ploču
2. Svaki igrač bira svoju figuricu za igru
3. Pronađite pločicu zmaja i postavite je sa strane
4. Promiješajte pločice smjera i svakom igraču podijelite 3 pločice okrenute licem prema dolje
5. Te pločice čine »vašu« ruku. Smijete ih pogledati u svakom trenutku igre
6. Preostale pločice smjera polsožite na kup okrenute licem prema dolje. Taj kup predstavlja zalihu pločica smjera

TIJEK IGRE

Najstariji igrač kreće prvi. Igra se nastavlja u smeru kazaljke na satu. Prvi igrač postavlja svoju figuricu za igru na bilo koju početnu oznaku na rubu igraće ploče. Igrači nastavljaju postavljati svoje figurice za igru na početne oznake. Postavljanje igračih figurica na početne oznake završava se kada su svi igrači postavili svoje figurice na odabrane početne oznake. Svi igrači moraju postaviti svoje igraće figurice na početne oznake prije odigravanja prve pločice smjera. Svaki igračev potez ima 3 koraka:

1. Postavljanje pločice smjera
2. Pomicanje figurica za igru
3. Izvlačenje pločica smjera

KAKO POBIJEDITI

Kada samo jedna figurica za igru ostane igraćoj ploči taj igrač pobjeđuje.

SUBOTA, 3. RUJNA, HRT 1 20.05

Sve Šimine tambure, dokumentarni fim

Unarodu se vjeruje kako je Bog svakom od nas podario sklonost ili smisao za određenu vrstu djelatnosti. Taj talent netko u sebi otkrije vrlo rano, netko kasnije, a netko nikada. Čika Šima Seletković (1917.-2013.), kako su ga svi od milja zvali u njego-

vom rodnom selu Donjim Andrijevcima, prepoznao je svoju sklonost i ljubav prema glazbi u najranijem djetinjstvu. Kada su mu kao petogodišnjem dječaku u ruke stavili tamburicu, kupljenu na seoskom sajmu,

Šimina je sudbina bila zapečaćena. Počinje mukotrpno učenje sviranja po svatovima i vašarima, pa sve do glazbenog usavršavanja u etabliranim osječkim i zagrebačkim školama. Čika Šima je tijekom godina izrastao u jedinstvenog učitelja narodne, posebice tamburaške glazbe, a bavio se i ostalim vidovima glazbene edukacije. Godine 2004., kada je snimljena emisija o jednoj od najvećih legendi hrvatske tamburaške glazbe, Šima je bio u 87. godini života i neumorno je prenosio svoje golemo znanje mladima. Najviše je volio svoju violinu, a i sam je znao reći: Kada dođe vrijeme, s njom ću otići i u grob.

Scenarist i redatelj: **Krunoslav Tomašević**

KNJIGA

IVANA ŠOJAT – KUČI:

Ničiji sinovi

Što se događa kada se između bračnih drugova uvuku sumnja i nepovjerenje, kada se ljudi počnu udaljavati jedno od drugoga? Kako o svakodnevnim, naizgled običnim, a uistinu egzistencijalnim problemima razmišlja on, a kako ona? I dok on traži utjehu u društvu prijatelja i alkohola, pokušavajući tako potisnuti ratna sjećanja te zaboraviti činjenicu da je samo pjevač u zboru, a ne umjetnik, i stvara stotine izlika, ona ostaje bez posla, nosi krivnju zbog pobačaja i pred djetetom pokušava održati privid idile, no duboko je nesretna jer se nije ostvarila onako kako je kao perspektivna djevojka iz fine obitelji mogla i trebala. **Ivana Šojat-Kučić** u *Ničijim sinovima* u dvoglasju iz muške i ženske perspektive pokazuje kako se brak u kojem je bilo ljubavi

naočigled rasipa te kako krizne situacije, od smrti bližnjih do otkaza, razorno djeluju na ljubav.

PJESMA ZA DUŠU:

Lastavica
Meri Cetinić

Ti se spremaš na dalek put
moje misli su s tobom
nad gradom zadnji dok praviš krug
s čežnjom gledam te ja

U daljini gdje modri svod
tiho spaja se s vodom
pronađi luku i njegov brod
što u suncu sja

Ref.

Leti, leti daleko, iznad dubokih voda
lastavice moja mala, sjajna zvijezdo
moga svoda

leti, leti daleko, tvoja krila su meka
lastavice moja mala, zvijezdo sjajna
i daleka

Sleti na njegov dlan, uđi u njegov san
leti, leti daleko, leti nad grivom vala
lastavice moja mala, lastavice moja
mala

Dok na nebu tvoj pratim let
tako sama na svijetu
u kljunu svome ti nosiš cvijet
da ga njemu daš

IDEMO LI VEČERAS U KAZALIŠTE? (23.)

Piše: Milovan Miković

LAKOĆA I OTMJENOST,
STIL I MJERA U SVEMU

Svjetska se gospodar-ska scena još oporavlja od Velike krize, koja ju je zatrebla (1929.), kada teatrolog **Vsevolod E. Mejerholjd**, jedan od najznačajnijih inovatora kazališne igre XX. st. režira (1930.) *Hladan tuš*, dramski podsmjeh sovjetskoj birokraciji **Vladimira Majakovskoga**. No, izvedba je zabranjena, a pjesnik se ubija, dočim je Mejerholjd likvidiran u logoru (veljača, 1940.). I kazalište **Alfred Jarry** tih godina sustiže krah, tada **Antonin Artaud** počinje pisati svoja najvažnija djela, gdje razlaže i vlastita shvaćanja o teatru – u dvama esejima: *Kazalište okrutnosti* (prvi manifest) i *Kazalište okrutnosti* (drugi manifest). Pozvanima se smatraju i u Trećem Reichu, pa Hitlerov ministar narodnog prosvjećenja i propagande **Joseph Goebbels**, osvrćući se na tvrdnju da je istinska umjetnost internacionalna, uzvraća: »To je shvaćanje danas daleko od nas. Svaka je umjetnost utoliko internacionalnija što se više uzdiže iz naroda« (*Berliner Lokal Anzeiger*, 9. V. 1933.).

RADO VIĐEN GOST

I dok slobodu javne scene zatiru marševski korak nasilnika i zločinaca, potpomognuti i zaglušnim pljeskom ustrašenih, od značajnijih i priznatih imena hrvatskog glumišta koja između dva svjetska rata gostuju u Subotici, posebno se izdvaja **Tomislav Tanhofer**. Rođen je u Antunovcu kraj Pakraca 1898. godine, a nakon studija filozofije u Zagrebu i Beču na poticaj književnika **Andrije Milčinića** posvećuje se kazališnoj igri. Između dva rata čest i rado viđen gost subotičke scene, gdje nastupa s trima kazališnim trupama: Novosadsko-osječkom kazalištu, Narodnom pozorištu

Dunavske banovine i Hrvatskom narodnom kazalištu iz Zagreba.

Prema istraživanju **Josipa Buljovčića**, Tanhofer plijeni ne samo glumačkim, već i svojim redateljskim ostvarenjima, tijekom deset kazališnih sezona, u

Josip Buljovčić

razdoblju 1928. i 1941. godine, razvijajući se, po ocjeni znalaca, ne samo u zanimljivu, već i autohtonu glumačku osobnost, izraženih intelektualnih predispozicija. Kao glumca odlikuje ga analitičnost, promišljenost i prostudiranost uloge koju tumači. Kazališni kritičari hvale njegovu vrsnu dikciju i artikulaciju, ali i skladnu kretnju na sceni, te odmjerenu i prefinjenu njegove gestualno-mimičke sintakse. Tanhofer se dobro snalazi u tumačenju različitih karakternih i psihološki složenih likova, pružajući vlastiti doživljaj i interpretaciju *Hamleta*, *Horacija* i *Kenta* (Kralj Lir), *Alcesta* u *Mizantropu*, *Miškina* u *Idiotu*, *Marka Barića* u *Begovićevoj drami Bez trećega*. Kada je **Leone**, **Križovec** i **Urban** u **Krležinu** glumbajevskom ciklusu. **Orsat** u **Vojnovićevoj Dubrovačkoj trilogiji**, **Gavrilović** u **Sterijinim Rodoljupcima** itd.

Kao redatelj Tanhofer je po mišljenju kritike zagovornik

tematske i žanrovske raznovrsnosti, a također i dosljedni štovatelj vrijednosti literarnoga, odnosno dramskoga predloška. Odlučivši se za djelo pisca, dosljedno ga se pridržava, artikulirajući njegov scenski govor i poruke.

Tomislav Tanhofer

Zapažajući ovo, kritika u povodu režije Vučjaka u Osijeku (1926.), među ostalim, navodi: »Duboko i s velikim razumijevanjem prodro (je) u bit Krležinog stvaranja«, te kako je, sukladno tomu, cijeli ansambl ponesen njegovim redateljskim instrukcijama »dao upravo majstorski svoje tipove«. Pripremajući izlazak dramskih likova na scenu Tomislav Tanhofer ih ustrajno brusi sve dok ne dosegne njihovu neraskidivu uzajamnost i sklad čime omogućava i usmjerava igru, zahvaljujući kojoj do gledališta dopiru stupanj cjelovite ovladanosti porukama pisca, redatelja i ansambla. Pri tom, kako se kritika slaže – režije Tomislava Tanhofera općenito odlikuju lakoća i otmjenost, ali i prepoznatljiv stil i osjećanje za mjeru u svemu.

TRAGANJE ZA SUŠTINOM

Utoliko redateljski domaći Tomislava Tanhofera nikada

nisu išli prema zapanjujućoj ili spektakularnoj postavci, već k oličanju dostojanstva i solidnosti, studioznosti i promišljenosti, emanirajući snažnu i visoku umjetničku razinu u teatru i glede repertoara Tanhofer je odlučno zastupao tzv. literarni koncept, zagovarajući istinsku dramsku književnost, inozemnu i tuzemnu. Stoga su mu ispred svih: **Tolstoj**, **Bataj**, **Dostojevski**, **Strindberg**, **Balzak**, **G. Bernard Shaw** i drugi, a od domicilnih pisaca nenadmašni Miroslav Krleža, Ivo Vojnović i dr.

Tijekom II. svjetskog rata Tomislav Tanhofer uglavnom djeluje u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, ali kraće vrijeme provodi i u Splitu, Osijeku i Banjaluci. Nakon rata glumac je, redatelj i direktor Drame u Splitu, zatim je član novoosnovanog Jugoslovenskog dramskog pozorišta u Beogradu iz kojega se vraća u splitsko Narodno kazalište, gdje je umirovljen 1965. godine. Razmatrajući njegov rad, nadasve između dva rata, kritika ističe kako je Tanhofer bio svestran redatelj, koji se bez ostatka posvećivao svim čimbenicima i aspektima scenske igre koji glumce potiče na ozbiljan i studiozan rad.

Miroslav Belović je o njemu zapisao: »Bio je majstor redukcije. Zanimale su ga suštine. Mrzio je kićenost, plačevnu emotivnost, eklektična rješenja«, bio je »pristalica aktivne govorne radnje i protivnik intoniranja«, stoga je Tanhofer po njegovu sudu »sigurno vodio glumce linijom akcije i sukoba, ali ni govor nikada nije zaboravljao«. Tomislav Tanhofer djeluje i kao pedagog, bio je profesor na beogradskoj Akademiji, a napisao je veći broj tekstova i članaka o kazalištu.

Šidski korzo

Fotografija djevojaka sa šidskog korzoa vlasništvo je šidskog kroničara dr. **Željka Fajfrića** koji se u svojim knjigama između ostalog, dotiče mnogih tema koje su bile karakteristične za nekadašnja društvena događanja na ovim prostorima Srijema. Za šidski korzo Fajfrić navodi da je postojao odavno, čak od 1930. godine. Tijekom Drugog svjetskog rata ga nije bilo, da bi ponovno bio obnovljen poslije 1945. godine.

Korzo nikada nije bio mjesto gdje su se rješavala neka krupnija pitanja ukupnog gradskog života. Tu nije bilo ni rasprave o aktualnim društvenim događajima krupnijeg tipa. Nije oblikovao političko mišljenje. Šidski korzo bio je mjesto okupljanja Šidana, gdje su takva pitanja bila potpuno izvan svake teme, tipično provincijalnog tipa, mjesto gdje su se ljudi mogli vidjeti (posebno mladi), mjesto gdje se mogla pokazati frizura, odjeća... Korzo se nije mogao posmatrati kao jedna šetališna vrteška gdje se samo pješačilo gore-dolje. Tu se događalo mnogo toga.

OD KOZE DO JARCA

Šidski korzo svoj najveći procvat doživljava nakon Prvog svjetskog rata. Ta pojava je usko vezana za otvaranje Građanske škole u Šidu. Škola je službeno počela s radom 1921. godine i Šid je dobio svake godine po stotinjak srednjoškolaca koji su bili najčešći šetači na korzou. U to vrijeme učenici su se plašili svojih nastavnika i njima je bilo zabranjeno da se poslije

20 sati pojavljuju na ulicama, a koga bi uhvatili, bio bi strogo kažnjen. Preko dana, dok ne padne večer, netko je odlazio u Općinsku baštu (Slovački park), pa onda sve do željezničke stanice, zatim dalje do sokolskog doma pa sa desne strane prema pruzi. Šidsko šetalište bilo je od

»maršruta« i proširivala. Ono što je također važno da se kaže za šidski korzo, jeste godišnje doba u kojem se ono događalo. U osnovi, korzo je trajao tijekom cijele godine, ali njegov glavni dio je bio od ranog proljeća do kasne jeseni, ali »špic« je uvijek bio tijekom ljeta, dok traju ferije.

zou, a najviše njegovi sudionici. Uz sve to, svaka nova generacija je donosila svoju novu odjeću, drugo ponašanje, izgled... Ali ono što se nije mijenjalo jeste činjenica da je korzo u svoje vrijeme za Šidane bio važan dio njihove svakodnevice. Čak negdje početkom 1960. godine

imao je i određeni kulturno-društveni značaj za sam grad. Tijekom proteklih desetljeća, nije se mijenjao samo korzo, a njegovo opstajanje i mijenjanje bilo je vezano za mijenjanje izgleda glavne ulice, kao i za način odijevanja njegovih aktera. Točnije, kako se Šid mijenjao i urbanizirao, tako se mijenjao i korzo. Na žalost, pisanih tragova o šidskom korzou nema, o njemu nikada nitko nije pisao, ali ono što postoji jesu svakako sjećanja aktualnih sudionika tadašnjeg korzoa. A u svakom razdoblju korzo je imao svoja pravila, svoj »image«, a je li imao svoje heroje, teško je reći. U Šidu, teško da jeste. Jer generalnog heroja, šidski korzo nije imao. A šidski korzo je fenomen za sebe, ali nije karakterističan samo za to područje. Daleko je izraženiji u zemljama Mediterana,

gdje je gradski korzo mjesto gdje se odvija skoro cijeli gradski život. Sa šidskog korzoa, ostale su samo fotografije i lijepa sjećanja na bezbrižne dane mladosti kada je korzo u Šidu bio mjesto okupljanja velikog broja mladih i gdje su se rađale prve ljubavi.

S. Darabašić

DRUGI SUDIONICI

Korzo je uglavnom vezan za večernje sate i to od 18 do 22.30, a vremenom je dolazilo do odstupanja. U ranijim godinama korzo se ranije završavao, a kako su godine prolazile, kasnije je počinjao i kasnije se završavao. Sve ostalo se mijenjalo na kor-

Hrcko posjetio sudionike Etno kampa

Prošlog petka, 26. kolovoza, Hrcko je posjetio djecu na IX. Etno kampu Hrvatske čitaonice. Oni su se tada vrijedno pripremali za završnu priredbu te su se silno obradovali kada su vidjeli Hrcka kako im donosi mnoštvo torti da se počaste. Nisu ni malo razmišljali nego su odmah zaplesali kako bi mu pokazali što su naučili u kampu. Svi su bili srećni, i djeca, i Hrcko, a i voditelji kampa. Bio je to lijep završetak ovog događaja sezone.

Istoga dana, u 18 sati, djeca su priredila prodajnu izložbu uradaka nastalih u kampu kao i završnu priredbu za svoje roditelje, bake, djedove, prijatelje, susjede i sve ostale koji su došli u dvorište DSHV-a vidjeti ih. Svoju premijeru doživjele su lutke napravljene za predstavu *Nije lako biti ja* ili *Zvijezdice kampa*. Detalje očekujte u podlistku *Hrcko*.

Jeeeeeeah, počela je škola!

Znam... Niste baš svi ovako reagirali jučer kada ste trebali ponovno sjesti u školske klupe. Ali već danas sigurno jeste jer pored obveza koje vas očekuju škola ima i lijepe trenutke... Ponovno ste

skupa sa svojim prijateljima, ponovno će biti školskih simpatija i odlazaka na brojne izvannastavne aktivnosti i naravno ponovno će izlaziti *Hrcko*. Stoga, uživajte i baš vas briga za sve ostalo, jer doista je ovo najljepše razdoblje vašega života.

Svim prvašićima želimo sretan polazak u školu. Uskoro se vidimo!

Drugi nacionalni CB kup u Osijeku

Nakon što je nekolicina učenika naše škole *Matija Gubec* iz Tavankuta, proljetos sudjelovala na tradicionalnoj *Zmajadi* u Osijeku uslijedio je novi poziv prijatelja iz Zajednice tehničke kulture grada Osijeka i ZTK Osječko-baranjske županije da sudjelujemo na *Drugom. nacionalnom CB kupu*. Tako smo se ponovno našli u Zračnoj luci Čepin skupa s velikim brojem djece iz radioklubova diljem Hrvatske.

U tri iznimno zanimljiva dana izradili smo i natjecali se s klizačima (lagani modeli zrakoplova). Usprkos našem izrazitom amaterizmu svladali smo i sastavljanje i postavljanje antenskog stupa, uporabu generatora i radio uređaja kao i uspostavu radijske veze. Neki su prijatelji, uz pomoć udruge *Mursa*, mogli demonstrirati ronilačku opremu i svoje sposobnosti. A kampiranje u šatoru s još osamdesetero djece priča je za sebe...

I za kraj, spelujem svoje ime onako kako to radisti čine Alpha – November – Alpha.

Ana Skenderović

Audicija za mlade glumce

Najava početka nove sezone dječjeg dramskog odjela HKC *Bunjevačko kolo*! Želiš li glumiti? Dođi na audiciju 13. rujna. Novina je sekcija za srednjoškolce pa proširite vijest! Dodite da se i ove godine družimo! Čekaju Vas »daske koje život znače«.

Vidimo se osnovci u 19 sati, a srednjoškolci u 20 sati!

**PETAK
2.9.2016.**

06:38 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:06 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:06 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:08 Heartland, serija
09:53 Dvorci Loire: Dvorac
Saumur: Dame i vitezovi,
dokumentarna serija
10:48 Velika gužva u prirodi,
dokumentarni film
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada
13:11 Kod doktora, talk-show
13:58 McLeodove kćeri, serija
14:47 Jelovnici izgubljenog
vremena: Plinijeva
landovina i druga riba
15:11 Viktorijanska ljekarna,
dokumentarna serija
16:13 Roditelji i djeca, serija (17:00 Vijesti u 17
18:18 Odmori se, zaslužio
si - serija
19:00 Dnevnik 2
20:02 Ima li što novo -
specijalna emisija o
školstvu
20:58 Objesite ga bez milosti,
talijansko-njemačko-
španjolski film - Ciklus
Clinta Eastwooda
22:50 Eurojackpot
23:00 Dnevnik 3
23:34 Kuća od karata, serija
00:24 8. kat: Hrvatska -
obećana zemlja
01:04 Šušur
01:49 Skica za portret (R)
01:59 Jelovnici izgubljenog
vremena: Plinijeva
landovina i druga riba
02:19 Objesite ga bez milosti,
talijansko-njemačko-
španjolski film
04:09 Hrvatska uživo
04:51 Talijanska mlada

05:55 Sadie J., serija za djecu
06:30 Juhuhu
09:29 Juhuhu junior
09:45 H2O: Uz malo vode!
10:10 Svaki dan dobar dan:
Kada putovanje krene
po zlu
10:40 Phil Spencer: Tajni agent
za nekretnine,
dokumentarna serija
11:25 Capri, telenovela
12:20 Velečasni Brown, serija
13:05 Novi Zeland iz zraka:
Sjeverna regija,

dokumentarna serija (R)
13:50 Jane Doe: Da, dobro se
sjećam, američki film
15:12 Kratki dokumentarni
film
15:30 Junak u kuhinji
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Magazin rukometne LP
17:01 Bitange i princeze,
humoristična serija
17:35 Milostiva prije svega,
humoristična serija
18:05 Godine za pamćenje,
dokumentarna serija
18:35 Dubine: Život u moru,
dokumentarna serija
19:05 Kratki dokumentarni
film
19:20 Luda kuća, humoristična
serija
20:00 Najstariji kompjutor na
svijetu, dokumentarni film
20:55 Vrijeme na Drugom
21:04 Pravo na obranu,
mini-serija
22:40 Pravo na obranu,
mini-serija
00:09 Magazin Noć velikih
borbi
00:34 Noć velikih borbi,
snimka
02:04 Velečasni Brown,
serija (R)
02:49 Magazin rukometne LP
03:14 Noćni glazbeni program

06:25 RTL Danas
07:05 Sve u šest, magazin
07:35 Lego Ninjago
08:15 Ruža vjetrova, serija
09:20 Pet na pet, kviz
10:25 Wipeout, game show
11:40 Bibin svijet, serija
12:15 Bibin svijet, serija
12:50 Ruža vjetrova, serija
13:45 Budva na pjenu od mora,
dramska serija
14:50 Kriza, serija
15:20 Andrija i Anđelka, serija
15:55 Andrija i Anđelka, serija
16:30 RTL Vijesti
17:00 Wipeout, game show
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 G.I. Joe: Kobrin uzlet,
igrani film, akcijski
22:15 Laka lova, igrani film,
kriminalistička komedija
00:15 .Eon Flux, igrani film,
znanstveno-fantastični
01:50 RTL Danas
02:30 Kraj programa

**SUBOTA
3.9.2016.**

05:38 TV kalendar
05:53 Klasika mundi:
Mahlerova 9. simfonija
u izvedbi Pariškog
orkestra pod ravnanjem
Christopha Eschenbacha
07:30 Konjanici, američki film
- Kinoteka, ciklus
klasičnog vesterna
09:30 Mijenjam dom,
dokumentarna serija
10:15 Kućni ljubimci
10:50 Otvoreno more,
dokumentarni film
12:00 Dnevnik 1
12:25 Prizma
13:15 Enronov pad, američki
film
14:40 Najpametnija nacija na
svijetu, dokumentarni film
15:10 Jelovnici izgubljenog
vremena: Jela iz Hrvatskog
kazališta
15:30 Sabatina, dokumentarni
film
16:03 Grantchester, serija (R)
16:48 Skica za portret
17:00 Vijesti u 17
17:23 Skica za portret
17:32 Loza, serija
18:25 Prvi, s glazbom -
Gibboni: Činim pravu
stvar (2. dio)
19:00 Dnevnik 2
19:55 Loto 7/39
20:05 Sve Šimine tambure,
dokumentarni film
21:00 Požega: Aurea Fest -
prijenos 2. večeri
22:25 Dnevnik 3
23:00 Pad, serija
23:50 Kuća od karata, serija
00:40 Konjanici, američki film
02:35 8. kat: Blizanci
03:20 Damin gambit: Latinka
Perović
04:05 Šlep šou
04:50 Enronov pad, američki
film (R)
06:12 Prizma

05:55 Sadie J., serija za djecu
06:30 Juhuhu
09:30 Kućni ljubimci Marca
Morronea,
dokumentarna serija
09:55 Umorstva u Midsomeru
11:40 Vrtlarica: Pod ljetnim
suncem
12:05 Dobra vještica i njezina
sudbina, američki film
13:28 Kratki dokumentarni
film
13:40 Najbolje vrtne kućice,
dokumentarna serija
14:30 Izbor za barmena godine
14:55 13. Međimurski festival
zabavne glazbe, snimka
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Velikani sporta,

dokumentarna serija
17:00 Bitange i princeze
17:35 Milostiva prije svega
18:10 Alan i tajne vrtova: 18.
stoljeće, dokumentarna
serija (R)
19:10 Kratki dokumentarni
film
19:20 Luda kuća, serija
20:00 Ribar ribi grize rep,
dokumentarna serija
20:35 Ubojica mekog srca,
američki film
22:10 Vrijeme na Drugom
22:15 Gradovi budućnosti:
Pametni gradovi,
dokumentarna serija
23:10 Strani igrani film
00:50 Velikani sporta,
dokumentarna serija
01:15 Noćni glazbeni program

05:40 RTL Danas, (R)
06:25 Jezikova juha
07:20 Legenda o Tarzanu
07:45 Lego Ninjago
08:40 TV prodaja
09:40 10 najpoznatijih parova
Hrvatske, zabavna
emisija (R)
10:40 TV prodaja
10:55 Ulični iluzionist,
zabavna emisija
11:25 Ulični iluzionist,
zabavna emisija
11:50 Cosentino, zabavna
emisija
12:45 Beethoven u potrazi za
blagom - TV premijera,
igrani film, obiteljska
komedija
14:35 Robin Hood, igrani film,
akcijski (R)
16:30 RTL Vijesti
16:40 Robin Hood, film, (R)
17:25 10 najbolje odjevenih
Hrvatica, zabavna emisija
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo, zabavno-
obrazovna emisija
20:00 Kako je Gru ukrao
Mjesec, film, animirani
21:50 King Kong, igrani film,
avanturistički/ drama
01:15 Laka lova, igrani film,
kriminalistička komedija (R)
03:05 Astro show
04:05 RTL Danas
04:50 Kraj programa

**NEDJELJA
4.9.2016.**

07:12 TV kalendar
07:27 Prvi, s glazbom -
Gibboni: Činim pravu
stvar (2.dio)

08:00 Cartouche, francusko-
talijanski film - Zlatna
kinoteka
09:50 Pozitivno
10:20 Biblija
10:30 Ludbreg - Svetište
Predragocjene Krvi
Kristove: Misa, prijenos
12:35 Dnevnik 1
13:05 Plodovi zemlje
14:00 Rijeka: More
14:35 Mir i dobro
15:05 Savršeni svijet,
dokumentarni film
16:05 Grantchester, serija (R)
16:50 Skica za portret
17:00 Vijesti u 17
17:24 Bajkovita Hrvatska
17:40 Zlata vrijedan - izbor
najboljeg OPG-a
19:00 Dnevnik 2
19:55 Loto 6/45
20:05 Prateći Majku Tereziju,
dokumentarni film
21:00 Velika djela male žene -
specijalna emisija
21:55 Prosjaci i sinovi, serija
22:55 Dnevnik 3
23:28 Dolina sreće, serija
00:25 Genesis - Zajedno
i odvojeno, glazbeno-
dokumentarni film
01:55 8. kat: Otac i majka
02:40 Cartouche, francusko-
talijanski film - Zlatna
kinoteka
04:31 Skica za portret
04:46 Plodovi zemlje
05:36 Mir i dobro
06:01 Rijeka: More

05:55 Sadie J., serija za djecu
06:30 Juhuhu
09:37 Juhuhu junior
09:38 Andyjeve divlje
pustolovine
09:53 Umorstva u Midsomeru
11:35 Vrtlarica: Vegeta i vrt
12:04 Nećemo reći mladenki,
serija
13:05 Dobar, bolji, najbolji...
britanski slastičar
14:07 Prisilna volonterka,
američki film
15:48 Kratki dokumentarni
film
16:00 Vjetar u kosi,
dokumentarna serija
16:52 Jedan udah,
dokumentarni film
17:22 Endeavour - Mladi
Morse, serija
18:55 19. festival dalmatinske
šansone Šibenik 2016. -
večer novih skladbi
20:10 Šesti dan, američki film
22:15 Vrijeme na Drugom
22:24 Povijest mafije:
Veliko suđenje mafiji 1986.,
dokumentarna serija

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Spremni za put...

Najbrže i najjednostavnije
do polise putnog osiguranja

FILIJALA SUBOTICA - Karadordjev put 38, tel. 024 555 867

MILENIJUM[®]
OSIGURANJE

www.webshop.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA
I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

23:24 Sestra Jackie, serija
23:54 Kalifornikacija, serija
00:24 Kuća laži, serija
00:54 Noćni glazbeni program

05.00 RTL Danas, (R)
05.40 Jezikova juha
06.35 Jezikova juha
07.30 Lego Ninjago
08.20 Sportske igre mladih
08.50 10 najbolje odjevenih
Hrvatica, zabavna
emisija (R)
10.05 Beethoven u potrazi za
blagom - TV premijera,
igrani film, obiteljska
komedija (R)
11.50 TV prodaja
12.05 Kako je Gru ukrao
Mjesec, igrani film,
animirani (R)
13.50 King Kong, igrani film,
avanturistički/ drama (R)
16.30 RTL Vijesti
16.40 King Kong, igrani film,
avanturistički/ drama (R)
17.25 10 najsmješnijih
internet-video Hrvatske,
zabavna emisija
18.30 RTL Danas
19.15 Galileo, emisija
20.00 Shrek uvijek i zauvijek,
igrani film, animirana
komedija
21.50 Prisila na brak, film,
romantična komedija
23.50 Zaseda, igrani film,
akcijski triler
01.35 Astro show
02.35 RTL Danas, (R)
03.15 Kraj programa

PONEDJELJAK 5.9.2016.

06:40 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:10 Heartland, serija
10:00 Plodovi zemlje
10:52 U životinjskome
umu: Ono si što opažas,
dokumentarna serija
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada
13:13 Kod doktora, talk-show
14:00 McLeodove kćeri, serija
14:50 Jelovnici izgubljenog
vremena: Jela s planine
15:10 dokumentarni film
16:45 Skica za portret
17:00 Vijesti u 17

18:15 Odmori se, zaslužio
si - serija
19:00 Dnevnik 2
20:00 TV Bingo
20:45 Roditelji i djeca, serija
21:35 Turistička klasa
22:10 Otvoreno
22:45 Dnevnik 3
23:20 Dolina sreće, serija
00:10 8. kat: Požurili na svijet
00:55 Jozo Kljaković,
dokumentarni film
02:30 Jelovnici izgubljenog
vremena: Jela s planine
02:50 Sabatina, dokumentarni
film
03:18 Skica za portret
03:20 Kod doktora, talk-
show(R)
04:05 Turistička klasa
04:35 Hrvatska uživo
05:17 Otvoreno
05:47 Talijanska mlada

05:55 Sadie J., serija za djecu
06:30 Juhuhu
09:30 Školsko obrazovanje
10:55 Riječ i život: Život
mladih na zemlji i od
zemlje
11:25 Capri, telenovela
12:20 Velečasni Brown, serija
13:05 Putujući uz Nil,
dokumentarna serija
13:50 Beskrajna baština
ljubavi, američki film
15:30 Junak u kuhinji
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školsko obrazovanje
17:03 Bitange i princeze
17:40 Magazin LP
18:05 Dubine: Otkrića,
dokumentarna serija
18:37 Kratki dok. film
18:55 Hanžekovićev memorijal
- Bacanje kugle kod
Fontana, prijenos
19:52 Kratki dokumentarni
film
20:00 Nogomet - kvalifikacije
za SP, emisija
20:45 Nogomet - kvalifikacije
za SP: Hrvatska - Turska,
prijenos
22:35 Nogomet - kvalifikacije
za SP, emisija
22:56 Vrijeme na Drugom
23:05 Inspektor George
Gently, serija
00:35 Velečasni Brown,
serija (R)
01:20 Magazin LP
01:45 Noćni glazbeni program

07.45 RTL Danas, (R)
08.30 Sve u šest, magazin (R)

09.00 Legenda o Tarzanu
09.25 TV prodaja
09.40 Ruža vjetrovaserija (R)
10.45 TV prodaja
11.00 Pet na pet, kviz (R)
12.10 Bibin svijet, serija
12.40 Bibin svijet, serija
13.16 Ruža vjetrova, serija
14.20 Shrek uvijek i zauvijek,
igrani film, animirana
komedija (R)
16.00 Andrija i Anđelka, serija
16.30 RTL Vijesti
17.00 Wipeout, game show
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Wipeout, game show
21.00 Wipeout, game show
21.50 Andrija i Anđelka, serija
22.15 RTL Direkt
22.50 Andrija i Anđelka, serija
23.30 Kriza, serija
00.00 Kriza, serija
00.35 CSI, serija
01.30 CSI, serija
02.20 Astro show
03.20 RTL Danas, (R)
04.00 Kraj programa

UTORAK 6.9.2016.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:08 Heartland, serija
09:56 Dvorci Loire: Dvorac
Villandry - Vrtovi obilja,
dokumentarna serija
10:52 U životinjskome umu:
Rješavanje složenih
zadataka, dokumentarna
serija
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada
13:13 Kod doktora, talk-show
14:00 McLeodove kćeri, serija
14:48 Jelovnici izgubljenog
vremena: Makaruni
Marka Pola
15:10 Viktorijanska ljekarna,
dokumentarna serija
16:12 Roditelji i djeca, serija
17:00 Vijesti u 17
18:15 Odmori se, zaslužio
si - serija
19:00 Dnevnik 2
20:00 Roditelji i djeca, serija
20:50 Martovske ide, američki
film
22:37 Otvoreno
23:12 Dnevnik 3
23:45 Dolina sreće, serija
00:35 8. kat: Sentiš na koji
sam pala

01:20 Zabavna emisija
01:20 Martovske ide, američki
film
03:00 Skica za portret
03:30 Jelovnici izgubljenog
vremena: Makaruni
Marka Pola
03:53 Kod doktora, talk-
show (R)
04:36 Hrvatska uživo
05:18 Otvoreno
05:48 Talijanska mlada

05:55 Sadie J., serija za djecu
06:30 Juhuhu
09:30 Školsko obrazovanje
10:55 Svaki dan dobar dan:
Otići iz Hrvatske
11:25 Capri, telenovela
12:20 Velečasni Brown, serija
13:05 Putujući uz Nil,
dokumentarna serija
13:50 Kad srce progovori,
američki film
15:19 Kratki dokumentarni
film
15:30 Junak u kuhinji,
dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školsko obrazovanje
17:05 Bitange i princeze
17:40 Milostiva prije svega
18:10 Velikani sporta,
dokumentarna serija
18:40 Brodovi hranitelji,
dokumentarna serija
19:10 Atletika: Hanžekovićev
memorijal
21:01 Vrijeme na Drugom
21:10 Graham Norton i gosti -
talk-show
22:00 Vikinzi, serija
22:50 Inspektor George
Gently, serija
00:20 Velečasni Brown,
serija (R)
01:05 Velikani sporta,
dokumentarna serija
01:30 Noćni glazbeni program

06.25 RTL Danas, (R)
07.05 Sve u šest, magazin (R)
07.35 Lego Ninjago, (R)
08.00 TV prodaja
08.15 Ruža vjetrova, serija(R)
09.20 Pet na pet, kviz (R)
10.10 TV prodaja
10.25 Wipeout, game show (R)
11.25 TV prodaja
11.40 Bibin svijet, serija
12.15 Bibin svijet, serija
12.50 Ruža vjetrova, serija
13.45 Budva na pjenu od mora,
humoristična serija
14.50 Kriza, serija (R)
15.20 Andrija i Anđelka, (R)

15.55 Andrija i Anđelka, (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Wipeout, game show (R)
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Wipeout, game show
21.00 Wipeout, game show
21.50 Andrija i Anđelka, serija
22.15 RTL Direkt
22.50 Andrija i Anđelka, serija
23.30 Kriza, serija
00.00 Kriza, humoristična serija
00.35 CSI, serija
01.30 CSI, serija
02.20 Astro show
03.20 RTL Danas, (R)
04.00 Kraj programa

SRIJEDA 7.9.2016.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:08 Heartland, serija
09:56 Pogled na Zemlju:
Malavi, dokumentarna
serija (R)
10:52 U životinjskome umu:
Tajne društvenog svijeta,
dokumentarna serija
12:00 Dnevnik 1
12:25 Talijanska mlada
13:13 Kod doktora, talk-show
14:00 McLeodove kćeri, serij
14:48 Jelovnici izgubljenog
vremena: Tripice iz
davnina
15:10 Viktorijanska ljekarna,
dokumentarna serija
16:12 Roditelji i djeca, serija
17:00 Vijesti u 17
18:15 Odmori se, zaslužio
si - serija
19:00 Dnevnik 2
19:55 Loto 7/39
20:00 Roditelji i djeca, serija
20:50 Genova, britanski film
22:30 Otvoreno
23:05 Dnevnik 3
23:38 Dolina sreće, serija
00:28 8. kat: Nema stranca do
Bosanca
01:13 Šušur
01:58 Genova, britanski film
03:28 Skica za portret
03:35 Jelovnici
izgubljenog vremena:
tripice iz davnina
03:55 Kod doktora, (R)
04:38 Hrvatska uživo
05:20 Otvoreno
05:50 Talijanska mlada

05:55 Serija za djecu
 06:30 Juhuhu
 09:30 Školsko obrazovanje
 10:55 Svaki dan dobar dan:
 Akrobati
 11:25 Capri, telenovela
 12:20 Velečasni Brown, serija
 13:05 Putujući uz Nil,
 dokumentarna serija
 13:50 Portret jedne ljubavi,
 američki film
 15:13 Kratki dok. film
 15:30 Junak u kuhinji,
 dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Školsko obrazovanje
 17:05 Bitange i princeze,
 17:40 Milostiva prije svega
 18:10 Velikani sporta,
 dokumentarna serija
 18:40 Stevan Dedijer:
 Otac znanosti o špijunaži,
 dokumentarni film
 19:10 Kratki dok. film
 19:20 Luda kuća, serija
 20:00 Top Gear
 20:51 Vrijeme na Drugom
 21:00 Graham Norton i gosti -
 talk-show
 21:50 Vikinzi, serija
 22:40 Inspektor George
 Gently, serija
 00:10 Top Gear
 01:00 Velečasni Brown, serija
 01:45 Velikani sporta,
 dokumentarna serija
 02:10 Noćni glazbeni program

06.25 RTL Danas, (R)
 07.05 Sve u šest, magazin (R)

07.35 Lego Ninjago, (R)
 08.00 TV prodaja
 08.15 Ruža vjetrova, serija (R)
 09.20 Pet na pet, kviz (R)
 10.10 TV prodaja
 10.25 Wipeout, game show (R)
 11.25 TV prodaja
 11.40 Bibin svijet, serija
 12.15 Bibin svijet, serija
 12.50 Ruža vjetrova, serija
 13.45 Budva na pjenu od mora,
 humoristična serija
 14.50 Kriza, humoristična
 serija (R)
 15.20 Andrija i Anđelka,
 humoristična serija (R)
 15.55 Andrija i Anđelka,
 humoristična serija (R)
 16.30 RTL Vijesti,
 informativna emisija
 17.00 Wipeout,
 game show (R)
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Wipeout, game show
 21.00 Wipeout, game show
 21.50 Andrija i Anđelka, serija
 22.15 RTL Direkt
 22.50 Andrija i Anđelka, serija
 23.30 Kriza, serija
 00.00 Kriza, serija
 00.35 CSI, serij
 01.30 CSI, serija
 02.20 Astro show
 03.20 RTL Danas, (R)
 04.00 Kraj programa

**ČETVRTAK
 9.9.2016.**

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:08 Heartland, serija
 09:56 Pogled na Zemlju: Novi
 Meksiko, dokumentarna
 serija
 10:52 Drazesne životinje,
 dokumentarna serija
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Talijanska mlada,
 telenovela
 13:13 Kod doktora, talk-show
 14:00 McLeodove kćeri, serij
 14:48 Jelovnici izgubljenog
 vremena: Kraljica mora
 i podmorja
 15:10 Tajne dvorca s
 Ruth, Peterom i Tomom
 - dokumentarna serija
 16:12 Roditelji i djeca, serija
 17:00 Vijesti u 17
 18:15 Odmori se, zaslužio
 si - serija
 19:00 Dnevnik 2
 20:00 U boji!, dokumentarni
 film
 20:57 Film
 22:38 Otvoreno
 23:13 Dnevnik 3
 23:46 Dolina sreće, serija
 00:36 8. kat: Život bez stalne
 adrese
 01:21 Film
 02:59 Kod doktora, talk-
 show (R)
 03:41 Jelovnici izgubljenog
 vremena: Kraljica mora i
 podmorja

04:01 Skica za portret
 04:33 Hrvatska uživo
 05:15 Otvoreno
 05:45 Talijanska mlada

05:55 Serija za djecu
 06:30 Juhuhu
 09:30 Školsko obrazovanje
 10:55 Svaki dan dobar dan:
 Humanitarke
 11:25 Capri, telenovela
 12:20 Velečasni Brown, serija
 13:05 Putujući uz Nil,
 dokumentarna serija
 13:50 Michael, ali koji?,
 američki film
 15:15 Kratki dokumentarni
 film
 15:30 Junak u kuhinji,
 dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Školsko obrazovanje
 17:05 Bitange i princeze
 17:40 Milostiva prije svega
 18:10 Paraolimpijske igre Rio
 de Janeiro 2016., sažeci
 18:40 Stevan Dedijer:
 Otac znanosti o
 špijunaži, dok. film
 19:10 Kratki dok. film
 19:20 Luda kuća, serija
 20:00 Gradnja antičkog grada:
 Rim, dokumentarni film
 21:01 Vrijeme na Drugom
 21:10 Graham Norton i gosti -
 talk-show
 22:00 Vikinzi, serija
 22:50 Inspektor George
 Gently, serija
 00:20 Gradnja antičkog grada:

Rim, dok. film (R)
 01:10 Velečasni Brown,
 serija (R)
 01:55 Paraolimpijske igre Rio
 de Janeiro 2016., sažeci
 02:20 Noćni glazbeni program

06.25 RTL Danas, (R)
 07.05 Sve u šest, magazin (R)
 07.35 Lego Ninjago, (R)
 08.15 Ruža vjetrova, serija (R)
 09.20 Pet na pet, kviz (R)
 10.10 TV prodaja
 10.25 Wipeout, game show (R)
 11.25 TV prodaja
 11.40 Bibin svijet, serija
 12.15 Bibin svijet, serija
 12.50 Ruža vjetrova, serija
 13.45 Budva na pjenu od mora,
 humoristična serija
 14.50 Kriza, serija (R)
 15.20 Andrija i Anđelka, (R)
 15.55 Andrija i Anđelka, (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Wipeout, game show (R)
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Wipeout, game show
 21.00 Wipeout, game show
 21.50 Andrija i Anđelka, serija
 22.15 RTL Direkt
 22.50 Andrija i Anđelka, serija
 23.30 Kriza, serija
 00.00 Kriza, serija
 00.35 CSI, serija
 01.30 CSI, serija
 02.20 Astro show
 03.20 RTL Danas, (R)
 04.00 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetionik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD *Vladimir Nazor* iz Stanišića emitira se na valovima Radio Fortuna subotom od 16 do 17 sati na frekvenciji 106,6 Mhz.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

HRVATSKA PANORAMA NA TELEVIZIJI YU ECO

Program obuhvaća informativnu petominutnu emisiju *Cro info vijesti*, koja se prikazuje radnim danima nakon Info bloka ove televizije u premijernom i tri reprizna termina (15.30, 19.15, 22.15, 00.15 sati). Polusatna društveno-politička emisija *Motrišta* emitira se četvrtkom od 22.30 sati, a reprizira ponedjeljkom od 9 sati. Kolaž emisija s pregledom tjedna iza nas pod nazivom *Hrvatska panorama* emitira se subotom od 11 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
 Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18.15 *Vojvođanski tjedan*
 • 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
 • 20.00 Divni novi svijet
 • 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19.30 *Putnici kroz vrijeme* emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 20.55 Odjava programa

104,4 Mhz

U NEKO LIKO SLIKA

Bunarićko proštenje

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Bunarić

Piše: Branko Ivković

Faljnīs čeljadi, jeto mene opet vam štogod imam izdivanīt. Imadem baš fajin posla oko salaša i ode u Ivković šoru, al ne da mi vrag mira već do kog doba sidim ispid ove škatulje. Dobro kažu doktorī, ove nove novotarīje su bolest za di koga, sad ću vidīt još ovo, pa

ondak ono – i vrime proleti. Sitim se posla tek kad se već dere josag da je gladan. Dica mi očla malo na litovanje pa mi i oni ostavili u tal njevog mačka. To je onaj niki fajtoški, crni ušivi i njuške i repa, a razmažen sto gradi. Taj da vidi miša valjdar bi krepo od stra. Mani ti ovi naši salašarski mačaka, naš Tošo je sav izrovašen od pacova i koji kaki zvirova, al nema tog di on neće tisnit. I pulini zaziredu od njega a ne ko onaj ćerin, ne smi ni napolje izać. Od tog silnog posla jedva sam stigo i na Bunarić otić, prat noge i umit se kaki je red. Al eto dospilo se kako god. Bilo je tušta svita kugod i svake godine, al nije meni to više kugod kadgod. Obazirem se i sve mi nikako čudno, štogod mi fali... Nijednog konja nisam vidijo, nijedne aptike jal karuce, špediter... A kadgod čeljadi smo odaleg iz naši šorova, a i svudan iz okoline varoši, još rano zorom krećali na Bunarićko proštenje. Ono kad je čovik pogledo s grede na sve strane su se vidili venjeri samo, tačno se moglo razpoznat koji je koji atar i koja kolona kolija iz kojeg sela ide. Sve je to borme ostalo samo u sićanjima na žalost nas već stariji i stariji. Sad mladež uzjaši u limuzine, zuuum i jevo smo. Kadgod se lipo ponela koterica jal košar u lotrama s užnom, lipo se rastrla na ledinu oko proštenjišta pa se užnalo, divanilo, dica se sigrala i vijala oko čeljadi. Gledim sad ovu dičurliju, ta njima dosadno, oni samo već i ti mali držidu one velike telefone kougod omanje televizije i samo štogod pripuša je na njima, kaže moja Jela, valjdar love pokemone. Dobro sam se zamislijo, borme šta bi to moglo bit... Išo sam i s lovasima kad sam bijo deranac, al take divljači nije borme bilo. Ta valjdar bi se sićo. Bilo je pripelica, pataka, plisaka, zecova, fazana, srndaća, al ti pokemona nije bilo. Valjdar su se sad pojavile kake nove fajte divijeg josaga od ovog veštačkog ila.

Jestel bili u varoši na onim festivalu što je bijo prid gradskom kućom, kažu da je bilo tušta svita sa sviju strana al mi nismo dospili. Kreće se borme naveliko s poslom, jeto u Tavankutu se svit pati s poslom. Ne mož se nać svita što bi radijo, dovoziđu čak iz drugi sela, sad već i izdaljeg. Toliko kažu imade koji čega brat da se lipo ne mož dat odvida. Moraću i ja digod tisnit zaradīt koji dinarčić. Ide zima, porez triba platit, a borme od žita i kuruza neće bit nikake hasne, samo ćemo se naradīt ko i uvik a novce ćedu pokupit ovi što za nji idemo vokšovāt. Ja bi se sad manijo mudrovanja čeljadi, od tog se niko nije ugojijo već idem dalje s poslom. Njemu se ne znade ni kraj ni početak, samo ondak da nije zabadavađ. Ajd zbogom, bute mi dobri, lipi i debeli ku što i sam jesam.

BAČ IVIN ŠTODIR

Ko je
i šta zadobijo

Bač Iva jedva čeko da počmu sporcka otečavanja na drugomu kraju svita. Veli otečavu se najbolji, pa će baram bit manje politike. Noti misec dana zaboravijo i na zavrit svetomu Antunu. Veli, neće ga baš skroz prikršit, ništa drugo neće gledat, samo otečavanja. A i zašto bi, politika mu se omrazila, a vo drugo što prikazivu jal se gledalo već vraganajsti put, jal ima tako sramockoga, da brog toga ne bi palijo televiziju ni brez zavita. I stvarno mu u ti misec dana bilo lipo. Gleda njegove jedne, gleda njegove druge, rado-vo se ka su zadobijali, jidijo se ka su gubili. Sve mu to prošlo za dram, veli još samo da vidi i kako će ti što su zadobili bit dočekani, pa će kupit najveću sviču i otit zapalit svetomu Antunu. Taman se udesijo, skuvala mu njegova i čaj o titrice, Taksa ko da ograjiso. Oma zno da se za vraća uvatijo kum Tuna. Izašo u gank, otiro Taksu u stražnji dvor, pa vaj istom onda unišo. »Evo, kume, ja malo naišo, kažu da će ve što zadobili, pa donašu kolajne, pozdravit i naš gospodar, pa reko lipše da to pogledam i poslušam u društvu«, veli i udesi se zastal. »A baš si mogo pozvat kuma da to gledate ko vas, ka već imate triput veću televiziju neg mi. Ne bi se za toliko malo izarala. A i toga brundatoga voljim ko zlu godinu. Da mene kogod pita, ščim ga vidim, oma bi otrnila televiziju«, veli bač Ivina i nalje mu bukaricu katarke. »Neka, kumo, tako! Jesi čula koliko je reko da će dat vima što su zadobili kolajne? Toliko neće dobit ni vi u bogatiji država! Ajd, u njegovo zdravlje!« veli kum Tuna i izdune bukaricu. »E, kume moj, ko ti samo naučijo tako divanit? Pa jal ti znadeš sapit? Zaboravijo sam, ne znaš, ka smo imali račun, vazdan si bijo u čošu. Da znadeš, zno bi i da taj tvoj njima već sad u mladosti daje više neg što ćemo ja i moja zajdno zaslužiti za čitav naš radni vik. A i očin jim on daje! To što sad njima dili ni mu ostavijo otac. On ko naj iz crtani romana, uzima sa sirotinjske grbače, pa daje nima što su dosad već obezbedili sedmo kolino. I nikake poreze zoto nisu platili ve države«, veli bač Iva i nalje mu još jednu bukaricu. »A ka nam dica vidu koliko ti dobiju, sve će više sanjat veliku slavu i još veće novce, pa će se skroz odbit o škole. Puno nji će bacit knjigu i propast na fodbalima, a onda se latit nikaki kladionica. Već frtalj nji u ve države ne zna čitat i pisat, a kako ide, biće ji i više. E, tvoj brundati i njegovi baš to i volju, jal naj što ne zna čitat, na naši televizija ne može ni gledat ništa drugo, neg ne što sramocki divanu i još sramockije radu. A ti će za dvi godine ope za iljadu-dvi izbirnit njega. Takima ko ti, što su izdali partije u koji su bili prija i uvukli se u njegovu, avanzovali, dicama pokupovali koikake diplome i pouvlačili ji u državnu službu, uvijek će bit dobro. A nikomu ni briga što dica o sirotnje posvršavala koikake škole, pa samo gleda kako što prija otit u svit trbuvom za kruvom«, veli bač Ivina, i jako duboko izdane, ko da tila iz sebe izbacit svaj jad.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Picasso:** Od mrlje se ne može načiniti sunce, niti od sunca mrlju.
- **Channel:** Koliko samo briga osoba izgubi kad odluči da neće biti nešto, već netko.
- **Aristotel:** Duhovitost je drskost koja je stekla obrazovanje.

KVIZ

Fran Galović

Koje godine i gdje je rođen hrvatski književnik **Fran Galović**?
 Gdje je stjecao akademsku naobrazbu?
 Koju je službu obavljao u Zagrebačkoj realnoj gimnaziji?
 Kojoj je političkoj opciji optirao?
 Kako se zvao časopis koji je pokrenuo i uređivao?
 Po čemu je značajan njegov pjesnički opus?
 Kako se zove njegova najpoznatija pjesma?
 Kada i gdje je umro Fran Galović?

Rođen je 20. srpnja 1887. godine u Peterancu.
 U Zagrebu i Pragu.
 Učitelj.
 Pravaškoj opciji.
 Mlada Hrvatska.
 Jedan od najznačajnijih pjesnika dijalektalne poezije.
 Child Harold.
 Poginuo je 26. listopada 1914. godine kod sela Radenkovića.

FOTO KUTAK

neuništivi fičo

VICEVI

- Tata opet imam dečka!
- Koje je godište? – upita otac
- Godine nisu važne!
- Znači, opet moje...

Upisao se mali Perica na plivanje.
 Poslije pola sata u vodi, izlazi van i kaže treneru:
 - Dosta mi je. Idem doma!
 - Pa trening još traje, – iznenadi se trener.
 - Nisam više žedan.

POGLED S TRIBINA

Dobar posao

Nakon ždrijeba skupina nove sezone Lige prvaka *Dinamo* je doznao svoje jesenske protivnike: *Juventus*, *Sevillu* i *Lyon*. Zanimljiva skupina u kojoj realno samo 'stara dama' važi za apsolutnog favorita, dok se sa španjolskom i francuskom momčadi, ukoliko se bude igralo disciplinirano i odgovorno u svim fazama igre, mogu očekivati i rezultatski uspjesi.

Ali *Dinamo* je već samim plasmanom napravio dobar posao (cca 16 milijuna eura) a o prodajnim uspjesima u tekućem prijelaznom roku da i ne govorimo. Dvije mlade zvijezde, **Marko Pjaca** i **Marko Rog**, transferirani su za goleme novce u *Juventus* i *Napoli*, a čak je i vremesni vratar **Eduardo** prodan

u *Chelsea* za pristojnu sumu. Utržen je zbilja dobar financijski saldo i momčad s Maksimira bilježi rekordno pozitivnu fiskalnu godinu i posve mirno dočekuje nastupe na sve tri natjecateljske fronte. Još ako bi se ispunio više od četiri decenije željeni san o prezimljavanju u Europi. Ali, o tom potom. Slijedi šest velikih euro ispita.

Nažalost, druga velika hrvatska momčad – *Hajduk*, nije bio te sreće. Iako je bio samo na korak (penal) od velike senzacije i plasmana u skupine Lige Europe. Bio bi to sjajan posao za klub koji se još uvijek bori za financijsku konsolidaciju i saniranje dugova iz prošlosti. Plasman u Ligu Europe bila bi solidna financijska injekcija, ali je ona nestala u vidu tri promašena penala u rulet seriji. Zbog toga su čelnici *Bilih* odmah krenuli u ofenzivu rasprodaje pojedinih igrača, jer igra u domaćem prvenstvu ne iziskuje (može trpjeti) baš previše većih imena. U izlogu su transferi **Tina Sven Sušića**, **Lovre Kalinića**, **Zorana Nižića**, jer svaki zarađeni euro osigurava koliko toliko sigurniju budućnost.

Iza klupskih događanja, na redu su i reprezentativna, jer u ponedjeljak, 5. rujna, startaju kvalifikacije za Svjetsko prvenstvo u Rusiji 2018. godine.

I tu se očekuje dobar posao. Naravno.

D. P.

NOGOMET

Vodeći dvojac

Na vrhu tablice nema promjena, jer je vodeći dvojac zabilježio nove pobjede. *Rijeka* je bila bolja od *Slavena* (2:0), dok je *Dinamo* slavio na gostovanju kod *Istre 1961* (2:1).

Ostali rezultati 7. kola: Lokomotiva – Hajduk 0:2, Osijek – Cibalia 2:0, Split – Inter 0:0

Hrvatska – Turska

Pred praznim tribinama u Maksimiru u ponedjeljak, 5. rujna, od 20.45 sati Hrvatska će dočekati Tursku u prvom kolu kvalifikacija za plasman na Svjetsko prvenstvo u Rusiji 2018. godine. U skupini I se još nalaze i reprezentacije Islanda, Kosova, Finske i Ukrajine.

TENIS

Pobjede Čilića i Lučić-Baroni

Sigurnom pobjedom protiv Brazilca **Dutra Silve** (6:4, 7:5, 6:1) Snajbolji hrvatski tenisač **Marin Čilić** lako je izbio prolazak u drugo kolo US Opena, posljednjeg Grand Slam turnira sezone.

Lagan posao imala je i hrvatska veteranka **Mirjana Lučić-Baroni** koje je u dva seta (6:4, 6:1) bila bolja od Francuskinje **Cornet**.

RUKOMET

Start SEHA lige

Prvim susretima 6. rujna započinje nova sezona regionalne rukometne SEHA lige koja će za razliku od prošlogodišnje biti znatno jača s nekoliko novih klubova. Umjesto klubova iz Srbije igrat će slovenske momčadi *Celje* i *Velenje*, vraća se makedonski *Metalurg*, a novo ime je i *Izviđač* iz Ljubuškog (BiH). Hrvatski predstavnici bit će *PPD Zagreb* i *Nexe* iz Našica.

Izdajem apartmane u Novom Vinodolskom.
www.apartmani-karasic.com

Prodaje se trosoban stan od 73 m², dvije terase, renoviran, prijeko od Hrvatskog konzulata u nase-lju Tokio. Ima kablovsku, CG,... Cijena 46.000 eura. Tel.: 069 2052608.

Prodajem kuću u Subotici, Beogradski put 30. Visoka prizemnica sa suhim ulazom. Građena početkom XX. stoljeća za veleposjednike. 4 sobe 114 m², dvorište 5 ari, pomoćne zgrade. Kišni i kopani bunar, štala za konje, podrum, tavan. Za tvrtke, atelje, umjetničke radionice i drugo. Cijena 80 tisuća eura. Tel.: 063 8765 071.

Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, muške čačšire s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčanica od čipke, muške košulje, sanduk za postelji-nu, mesnate svinje 100-150 kg i 5,5 t soje (upotrebljiva i za sjeme). Tel.: 024 532570 ili 060 0532570.

Prodaju se koturaljke, stolovi i stolci, bunjevačka ruva – svila i sefiri, marama, pregače, ponjave, čaršavi, muške čačšire i prsluk, čizme, šeširi, nova el. kosilica, tepisi i staze. Tel.: 024 528 682.

Prodaje se dvosoban stan (51 m² + terasa) s odličnim rasporedom prostora na Prozivci. Stan se redovito održava i sačuvan je. Ima klimu, kablovsku i daljinsko grijanje. Cijena 28.000 eura (nije fiksno). Tel.: 064 2498244.

Izdajem (od 1. 9.) 2-soban namješten stan (3 kreveta+pomoćni ležaj, plinsko grijanje, blizina tramva-ja) u Zagrebu, Folnegovićevo naselje. Cijena: 250 eura. Tel.: 063 8820654, 065 6081194. +385 92 1770196.

Hitno prodajem mali moto-kultivator, marke VALPADANO s frezerom, 10 KS. Tel.: 062 86 87964.

Potrebni radnici za rad u novoj tvornici u Slovačkoj. Tel.: 064 4109369

Prodajem veći 1 S, integralova zgrada, parketiran, s malim barom, IV. kat, 2 lifta, podrum, cg, adsl, kds tv i interfon. Tel.: 062 8900458.

Prodaje se apartman od 36 m² u Jadranovu, 5 km od Crikvenice. Tel.: 024-4527-499, 064-18-39-591.

Prodaje se muška kožna jakna vel: 56 braon boje, nova. Tel.: 064 4618006.

Prodajem perjani jastuk 80x120 s odgovarajućom novom ručno šivanom salvetkom krevetninom (dvije navlake za jastuk i dvije navlake za jorgan). Cijena po dogovoru. Tel.: 060 5402733.

Prodajem trodijelni orman – mahagonij, regal iz četiri dijela, dva garderobna i dvije vitrine, kauč, fotelju i dva taburea. Tel.: 024 4561752, 064 3051513.

Prodajem stroj šivanje marke *Bagat* s ormančićem, visoki sjaj, orahovina. Tel.: 069 2887213.

Prodajem ručno štrikači stroj *Empisal* skoro nov – stolni. Katarina Turkal. 025 5742 136.

Prodajem poslovni prostor u centru grada cca, 350 m² na tri nivoa. Inf. 069 2887213.

Izdajem garsonjeru u Zemunu. Povoljno za dva đaka ili studenta. Lokacija Zemun Tel.: 011 3077036.

Prodaje se drvena vaga s tegovima, ojačana željezom. Mjeri do 500 kg. U Subotici. Tel.: 064 3910112.

Tročlana obitelj prima na dvorbu stare osobe za mirovinu ili nekretninu. Tel.: 062 1941729.

U Somboru prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Starija kuća (4 sobe, ručaoa, 2 kupaone, kuhinja, ostava) + sporedna zgrada (ljetna kuhinja, soba, kupaona) se prodaje ili mijenja za Zagreb (stan ili kuća) – centar. Tel.: 024 754760 ili 064 2394757.

Izdajem stan na Srednjacima, Zagreb, 25m², topla voda, centralno grijanje, interfon. Tel.: 063 596840 i 024 547204.

Izdajem apartman *Silver* u Zadru za 2 (+1) osobe s opremljenom kuhinjom i kupaonicom, klimatiziran, TV, Wi-fi. Na raspolaganju je vrt sa sjedećom garniturom i roštiljem. Osiguran parking. Mogućnost dodatnog ležaja ili kuniće. Udaljeno 5 min autom od plaže (Borik) te 10 min od centra grada. U neposrednoj blizini nalazi se nekoliko većih shopping centara. Cijena apartmana iznosi 40 eura/dan. Kontakt HR: Juraj 00385955110573, e-mail: phohnjec.ph@gmail.com, Kontakt SRB: Andrej 0641583637

Uzimam zemlju u zakup, Klisa, Stari i Novi Žednik, Mala Bosna, Subotica. Plaćam 12 meteri po jutru. Tel.: 064 305 14 88

MAKARSKA: Iznajmljujem sobe s balkonom, kupaonom, hladnjakom, kao i upotreba kuhinje za ljeto 2016. god. Cijena povoljna. Tel.: 060 6331910.

Potrebno udomljavanje 3 mace na jednu godinu – sterilizirane, cijepjene. Potreban ambijent kuća s dvorištem, može i u Zemunu. Želim biti u kontaktu s osobama koje mi žele pomoći u ovome. Tel.: 065 2672086 Rupić.

Prodaje se kuća u Bačkom Bregu na 11 ari placa, održavana s nusprostorijama, uknjižena, bez tere-ta. Tel.: 064 1535064, 025 809156.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi

VAŽI DO 9. 9. 2016.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

AKCIJA!

SG

internat

već od
649 din

TIPPNET
SUBOTICA KARAOORDEV PUT 2 TEL: 024/555785
WWW.TIPPNET.RS

NOGOMET

Novi bodovi za Bačku 1901

BEOČIN – Nogometaši *Bačke 1901* pobijedili su na gostovanju *Cement* (2:0) i upisali drugu pobjedu na startu nove sezone Srpske lige skupina Vojvodina. U sljedećem, 4. kolu, crveno - bijeli na svom stadionu u subotu 3. rujna od 16.30 sati dočekuju momčad *Vršca*.

Minimalac za tri boda

TAVANKUT – Jedan gol vrijedan tri boda postigao je *Tavankut* protiv *Budućnosti* iz Gložana (1:0) i s 6 osvojenih bodova primakao se vrhu tablice Vojvođanske lige skupina Sjever. Priliku za nove bodove Tavankučani imat će na gostovanju protiv *Potisja* u Kanjiži, u subotu 3. rujna.

Memorijalni turnir Stevan Čele Vilotić

SUBOTICA – Dvadeset i treće izdanje međunarodnog memorijalnog nogometnog turnira za mlade selekcije u spomen na *Stevana Vilotića*, igrat će se od 1. do 5. rujna na terenima u Subotici, Bačkoj Topoli, Kanjiži, Senti i Vrbasu. Za naslov najboljeg borit će se Francuska, SAD, Izrael, Ukrajina, Mađarska i Srbija. Susret za prvo mjesto na programu je u ponedjeljak 5. rujna od 16.45 sati na stadionu NK *Bačka* u Subotici.

Pobjeda na startu

SONTA – U 1. kolu Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci 2. razred, nogometaši sončanskog *Dinama* su pred svojim vjernim navijačima zabilježili tijesnu pobjedu od 3:2. Strijelci za pobjedu bili su **Erdeši** u 25., **Kušlić** u 56. i **Kovač** u 85. minuti. Po stvorenim prigodama rezultat je trebao biti i

ubjedljiviji u korist Sončana, no, kako u pripremnom razdoblju nije odigrana niti jedna prijateljska utakmica, a neredovito se i treniralo, ova pobjeda je veliko ohrabrenje za novog trenera **Željka Tadijana** i dobar podstrek za nastavak prvenstva. Već u 2. kolu *Dinamo* će u Beregu odigrati šokački derbi protiv novoosnovane ekipe *Dinamo 1923*, koja je u 1. kolu bila slobodna.

I. A.

Monoštorci bez bodova

KULA – U 1. kolu prvenstva 2016/17. Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci 1. razred, nogometaši *Dunava* su na

gostovanju u Kuli zabilježili minimalan poraz od ekipe NK Kula. Iako su prije utakmice slovili za blagog favorita, protiv ne toliko jakih, koliko borbenih Kuljana Monoštorci i pored nekoliko vrlo izglednih prigoda nisu uspjeli zatresti mrežu domaćina. Utakmica je po igri i prigodama bila ravnopravna, a u posljednjim trenucima utakmice, u trećoj minuti sudačke nadoknade, mreža vratara **Ivkova** zatresla se nakon slobodnog udarca sa dvadesetak metara. U 2. kolu nogometaši *Dunava* će na Doli dočekati starog rivala, ekipu *Omladinca* iz Bukovca.

I. A.

VESLANJE

Mačković i Pivač svjetski prvaci

ROTTERDAM – Subotički veslač **Martin Mačković** je u paru s **Viktorom Pivačem** osvojio zlatnu medalju u dvojcu bez kormilara na Svjetskom prvenstvu mlađih seniora, koje je prošlog tjedna odr-

žano u Rotterdamu (Nizozemska). Nakon dvije bronce na posljednja dva SP za seniore do 23 godine (Varese 2014, Plovdiv 2015), par Mačković/Pivač je uspio svladati sve rivale i posve zaslužen se okтити naslovom svjetskih prvaka što je i jedan od najvećih uspjeha veslanja u Srbiji.

JUDO

Turnir za Dan Grada

SUBOTICA – Međunarodni judo turnir Euro lige, na kome će sudjelovati više stotina mladih judaša i judašica iz nekoliko zemalja okruženja, održat će se u subotu 3. rujna u Dvorani sportova u sklopu proslave Dana Grada Subotice.

BICIKLIZAM

Biciklistička tura prijateljstva

SUBOTICA, KISKUNHALAS – Prošle subote, 27. kolovoza, oko 300 biciklista rekreativaca iz Srbije i Mađarske sudjelovalo je na VI. biciklističkoj turi prijateljstva koja se već godinama tradicionalno održava između ova dva grada. Prijam za sve sudionike utrke upriličen je u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, a najvaljena je i mogućnost izgradnje biciklističke staze između Kiskunhalasa i Subotice.

MEĐUNARODNI TURNIR U BOĆANJU, RUMA

Žene u akciji

Od prije nekoliko godina pokrenuli smo žensko bavljenje boćanjem, a osim omladinske, oformili smo i žensku ekipu, kaže Kljajić

U organizaciji boćarskog kluba *Dalmatinac* iz Rume, tijekom proteklog tjedna na sportskim terenima u Rumi, održan je drugi po redu međunarodni turnir u boćanju pod nazivom *Žene u akciji*. Ove godine na međunarodnom turniru u boćanju sudjelovalo je 50 predstavnica iz pet zemalja: Srbije, Hrvatske, Turske, Rusije i Slovenije. One su se natjecale u disciplinama parova, klasičnoj, preciznoj i brzinskoj disciplini. Za boćanje se kaže da je veoma stara sportska igra koja se igra boćama, tj. kuglama na otvorenom igralištu. Već stoljećima se igra u mediteranskim zemljama i bivšoj Jugoslaviji, posebno u Hrvatskoj (igra na balote, buće i dr.). Od prije nekoliko godina pokrenuta je inicijativa da se žensko boćanje podigne na veću razinu, a u tome su između ostalih uspjeli Srijemci, Boćarski klub *Dalmatinac* iz Rume, organizatori ovog natjecanja za žene.

SURADNJA ZA DESET

»Boćarski klub *Dalmatinac* iz Rume, osnovan je 1987. godine i jedan je od najstarijih boćarskih klubova u Srbiji. U klubu imaju 32 muška i ženska člana i 18 mladih među kojima su se već njih šestero izdvojili kao veoma uspješni u tom sportu. Žensko boćanje je što se tiče Srbije ali i šire, bilo na vrlo niskoj razini. Od prije nekoliko godina pokrenuli smo žensko bavljenje boćanjem, a osim omladinske, oformili smo i žensku ekipu. Zato sam ja imao želju organizirati međunarodni turnir, okupiti ženske ekipe iz cijele regije i našim gledateljima pokazati kako ima djevojaka koje se bave ovim lijepim i plemenitim sportom. Na turniru nastupa šest reprezentacija«, navodi predsjednik Boćarskog kluba *Dalmatinac* **Rade Kljajić**, koji se boćanjem bavi 35 godina, a 30 godina organizira turnire. »Nas sa zemljama u regiji vezuje ljubav prema ovom sportu, a za

ska ženska boćarska reprezentacija osvojila je šest medalja na europskom prvenstvu, a ove godine idemo na svjetsko prvenstvo pa se i tu nadamo dobrom uspjehu«, navodi izbornik hrvatske ženske boćarske reprezentacije **Romano Grižančić**. Pozitivne dojmove s međunarodnog turnira u Rumi imaju i gosti iz Slovenije, s kojima Rumljani već godinama uspješno surađuju. »Mi smo drugi put u Rumi. Jako je značajno da reprezentacije naših zemalja surađuju. Rezultati nam i nisu tako važni, bitno je da smo sudjelovali i da smo se ponovno družili«, ističe selektor ženske reprezentacije Slovenije, **Jure Vjerec**.

Reprezentacija Hrvatske

suradnju između boćarskih saveza na prostoru bivše Jugoslavije, ne bih mogao dati ocjenu manju od deset. Suradnja je odlična i s hrvatskim, i sa slovenskim i crnogorskim savezom kako u muškoj tako i u ženskoj kategoriji. Prilikom organiziranja ovakvog turnira, želja mi je bila i afirmirati mlade u ovom sportu«, kaže Kljajić.

SVE POPULARNIJE

Za boćanje sudionici međunarodnog turnira kažu da je taj sport u stvari spoj tradicionalnih i modernih, brzinskih disciplina kao i štafetnog izbijanja. Uglavnom su ga nekada trenirali muškarci, a danas je sve popularniji i među ženama. »Sudeći po rezultatima koje postižemo, čini se da se ženske reprezentativke u boćanju, sve više približavaju muškoj populaciji. Prošle godine hrvat-

Među natjecateljima bila je i jedna od najuspješnijih reprezentativki Hrvatske, viceprvakinja Europe u paru s **Tanjom Grubiša**, **Iva Vlah**, koja je po prvi puta sudjelovala na natjecanju u boćanju u Srbiji: »Ugodno sam iznenađena dobrom organizacijom i svi su jako susretljivi prema nama. Smatram da je ova suradnja između naše dvije reprezentacije itekako značajna. Rodila su se i neka nova prijateljstva i drago mi je što vidim toliko mladih lica koja treniraju boćanje i veoma dobro igraju.«

Nakon četiri dana trajanja turnira izdvojili su se i najuspješniji. U ukupnom plasmanu prvo mjesto osvojila je reprezentacija Turske, drugo mjesto reprezentacija Srbije, a pehar za treće mjesto osvojile su članice reprezentacije Hrvatske.

S. Darabašić

04. IX. 2016. u 19:30 sati

Velika vijećnica Gradske kuće

XII. SMOTRA DJEČJIH PJEVAČA I ZBOROVA

Ulaznice 250 dinara u preprodaji na broj mobitela 060-016 11 67

